

hms networks

ÅRSREDOVISNING 2016

CONNECTED

CONNECTED

CONNECTED

CONNECTED

CONNECTED

CONNECTED

CONNECTED

CONNECTED

CONNECTED

Connecting Devices™

Connecting Devices™ – vi får maskiner att kommunicera

HMS produkter gör det möjligt för industriella enheter att koppla upp sig. Miljontals robotar, förpackningsmaskiner, generatorer, transportband och annan affärskritisk utrustning runt om i världen förlitar sig på HMS teknologi för industriell kommunikation.

THE CONNECTED MACHINE – SÅ MÖJLIGGÖR HMS INDUSTRIAL INTERNET OF THINGS

Med HMS produkter kan industriella maskiner kopplas upp mot olika nätverk och styrsystem. Vi tillverkar hårdvara och mjukvara som kan användas till exempelvis:

NÄTVERKSUPPKOPPLING:
Anybusprodukter kopplar upp maskiner till vilket industriellt nätverk som helst. Finns som fristående gateways eller lösningar som integreras in i maskinen.

TRÅDLÖS KOMMUNIKATION:
HMS erbjuder nya lösningar för att komma åt en maskin via Bluetooth eller WiFi.

INFRASTRUKTUR INUTI MASKINER:
Kommunikationslösningar mellan komponenter och system inuti en maskin. Ofta baserat på kommunikationsprotokollet CAN.

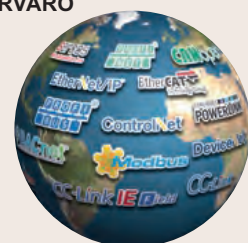

SÄKERHETSLÖSNINGAR:
Kommunikation mellan maskiner och olika säkerhetssystem.

FJÄRRKONTROLL:
Fjärrövervakning och styrning via Internet med hjälp av eWON-lösningar. Gör det möjligt för servicetekniker att serva maskinen utan att vara på plats.

VÄRLDSOMSPÄNNANDE NÄRVARO

I TENIKENS FRAMKANT

Innovation ligger i blodet hos HMS, och man för ständigt ut nya produkter och lösningar på marknaden.

VÄRLDEN BLIR ALLTMER UPPKOPPLAD

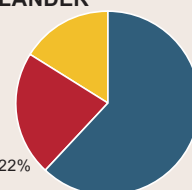

Trender som The Internet of Things och Industrie 4.0 innebär att fler maskiner kommer att behöva kopplas upp. Detta är kärnan i HMS affärsidé – vi har arbetat med mottot "Connecting Devices™" i decennier.

ETABLERADE SÄLJKANALER I MER ÄN 50 LÄNDER

PRODUKT-FÖRSÄLJNING / REGION

■ EMEA, 62%
■ NORD- OCH SYDAMERIKA, 22%
■ ASIEN, 16%

VARFÖR INVESTERA I HMS

- Internet of Things ökar behovet för kommunikationslösningar.
- Etablerad ledare.
- Världsomspännande närvaro.
- Nya stjärnor under utveckling.
- I teknikens framkant.

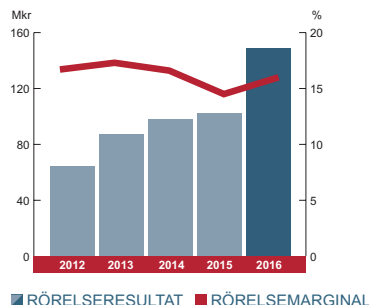
2016 i korthet

Under 2016 ökade omsättningen till 952 Mkr (702) och rörelseresultatet uppgick till 149 Mkr (102). Antalet anställda ökade till 506 (388).

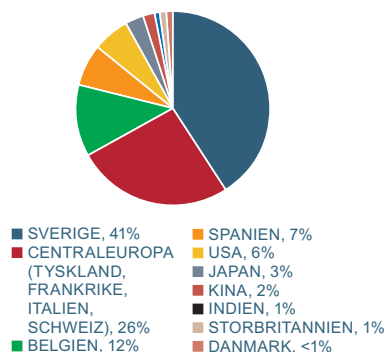
- Februari:** HMS förvärvar belgiska eWON SA – Ett ledande IIoT-företag som levererar produkter för fjärråtkomst av industriell utrustning.
- Mars:** HMS erhåller "Ruban d'Honneur" vid 2016 års European Business Awards i Milano. Detta innebär att HMS har valts ut som ett av de 10 främsta företagen i Europa med en omsättning mellan 26-150 miljoner euro. Totalt har mer än 32 000 företag tävlat i European Business Awards i 11 kategorier.
- Maj:** En av de ledande amerikanska tillverkarna av reservkraftsgeneratorer beslutar att använda Netbiter som sin hårdvaruplattform för fjärrövervakning och kontroll. Uppskattad volym 1,5 miljoner USD.
- Juni:** Amerikanska maskinbyggare utser HMS som bästa val för nätverkskoppling och fjärrstyrning genom en omröstning i tidningen "Control Design".
- Juni:** HMS förvärvar det spanska företaget Intesis Software, SLU – en ledande tillverkare av kommunikationslösningar för byggnadsautomation.
- September:** HMS lanserar Anybus Wireless Bolt, en helt unik produkt för att koppla upp industriella maskiner mot trådlösa nätverk.
- Oktober:** HMS erbjuder Netbiter Remote Management-lösningen under det nyförvärvade varumärket eWON.
- December:** Ny organisation sjösätts med uppdelning i fyra "Market Units" (Americas, Continental Europe, Asia och North) samt tre "Business Units" (Anybus, IXXAT och eWON). Samtliga produktgrupper baseras på gemensamma teknologier samt marknadsförs och säljs i gemensamma säljkanaler.

FINANSIELL DATA I KORTHET, Mkr	2016	förändring %	2015
Nettoomsättning	952	+36%	702
Tillväxt i nettoomsättning, %	36	-	19
Rörelseresultat	149	+46%	102
Rörelsemarginal, %	16	-	14
Årets resultat	100	+67%	60
Orderingång	966	+42%	682
Resultat per aktie före utspädning, kr	8,63	+62%	5,33
Resultat per aktie efter utspädning, kr	8,59	+62%	5,31
Kassaflöde från den löpande verksamheten	155	+72%	90
Medelantalet anställda under året	467	+30%	359

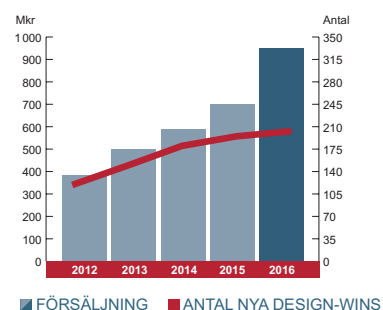
RÖRELSERESULTAT OCH MARGINAL

MEDARBETARE / LAND

FÖRSÄLJNINGSTILLVÄXT OCH ANTAL DESIGN-WINS

Totalt erhöj vi 203 nya design-wins för våra produkter under året vilket får det totala antalet aktiva design-wins att uppgå till 1 508 vilket är en ökning med 9 procent jämfört med föregående år.

INNEHÅLL

VD HAR ORDET.....	2
HMS-AKTIE.....	4-5
MARKNADSTRENDER.....	6-7
AFFÄRSMODELL.....	8-9
HMS affärsidé.....	8
Affärsmodell.....	8
Värdeskapande för olika målgrupper.....	9
STRATEGIER OCH MÅL.....	10
MARKNADEN – FÖRSÄLJNINGSGRUPP.....	12
PRODUKTERBJUDANDE.....	14
Anybus®.....	16
IXXAT®.....	18
eWON®.....	20
Intesis.....	22
HÅLLBARHET.....	24
Fokusområden.....	24
Medarbetare.....	26
Miljöpåverkan.....	28
Hållbara affärer.....	30
Sociala åtaganden.....	31
BOLAGSSTYRNING.....	32-41
Styrelseordföranden har ordet.....	32
Bolagsstyrningsrapport.....	33
Styrelsens rapport om intern kontroll.....	37
Styrelse.....	40
Koncernledning.....	41
ORDLISTA.....	42
EKONOMISKA DEFINITIONER.....	43
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	46-50
FINANSIELLA RAPPORTER.....	51-57
NOTER.....	58-81
STYRELSENS FÖRSÄKRAN.....	82
REVISIONSBERÄTTELSE.....	83
FLERÅRSÖVERSIKT.....	86
KALLELSE TILL ÅRSSTÄMMA.....	87

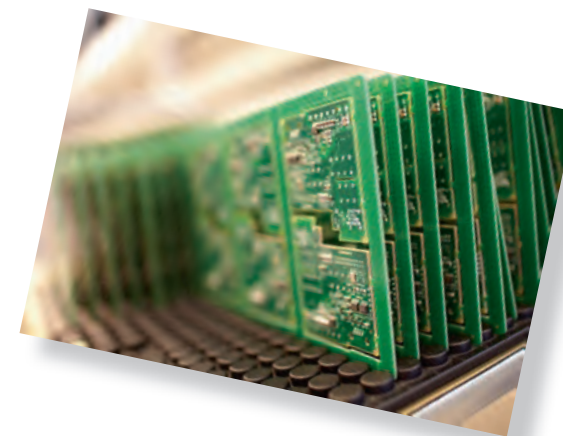
VD HAR ORDET

”Trender som Industrial Internet of Things och Industrie 4.0 driver användningen av industriell kommunikationsteknologi och vi ser att det ger oss fortsatt goda möjligheter att skapa tillväxt inom vår kärnkompetens och kring vårt motto ”Connecting Devices”.

Organisk tillväxt, lyckade förvärv och ett ökat fokus på hållbarhet

Det är med glädje och stolthet som jag ser tillbaka på 2016. Aktivitetsnivån har varit hög inom hela bolaget, och vi har tagit många viktiga steg på vår tillväxtresa.

Vår tillväxt har under året varit god, både genom en fortsatt organisk tillväxt samt genom två förvärv som sammantaget ger oss en tillväxt på 36 procent. De sista sju åren har HMS därmed haft en årlig tillväxt på 21 procent per år – vilket överträffar vårt primära mål på 20 procent tillväxt per år.

2016 innebar även nya rekordnivåer i vårt rörelseresultat, som landar på 149 Mkr för 2016. Högre volymer, stabila bruttomarginaler samt disciplinerad expansion av våra kostnader gör att vi når en rörelsemarginal på 16 procent, strax under vårt mål på 20 procent i rörelsemarginal.

Vid årets slut hade vi 506 (388) medarbetare i 12 (10) länder. Vi har i slutet av året även sjösatt vår nya globala marknadsorganisation, med fyra stora marknadsområden (Americas, Asia, Continental Europe samt North) som samtliga hanterar försäljning, marknadskommunikation och teknisk support för alla våra tre varumärken Anybus, IXXAT och eWON.

NYA PRODUKTER

Vi har under 2016 fortsatt satsa på innovation och produktutveckling, med flera nya spännande produkter lanserade under året, både mot våra tradi-

tionella marknader och mot nya Industriella IoT-applikationer. Ett exempel är vår innovativa Anybus Wireless Bolt som kombinerar industriell kommunikationsteknologi med trådlös kommunikation för nya spännande applikationsområden. Denna produkt har rönt stor uppmärksamhet och bland annat blivit vald till "Best Network Technology" av Automation Inside.

KOMPLETTERANDE FÖRVÄRV

Förvärvet av belgiska eWON SA var ett viktigt strategiskt steg som nu ger oss möjlighet att erbjuda en komplett portfölj inom det växande området för fjärrstyrning och fjärrövervakning. Vi kallar det "Remote Solutions." eWONs produkter kompletterar vårt existerande Netbitererbjudande och vi har under året integrerat Netbiter under eWON-varumärket.

Förvärvet av det lilla, men snabbt växande spanska bolaget Intesis Software SLU, ger oss nya möjligheter inom det intressanta området för kommunikation inom intelligenta byggnader.

Båda dessa bolag är viktiga strategiska komplement till HMS tillväxtagenda inom våra marknadsområden för industriell kommunikation.

HÅLLBARHET

Vi har under året konkretiserat och intensifierat vårt hållbarhetsarbete. Vi har börjat rapportera enligt den internationella standarden Global Reporting Initiative och ser det som en naturlig

fortsättning på vårt mångåriga engagemang att vara en god arbetsgivare, ta miljöansvar och hjälpa våra kunder använda teknologi för att spara energi och öka sin produktivitet. Se sid 24-

31 för att läsa mer om vårt hållbarhetsarbete.

MED FOKUS PÅ FRAMTIDEN

Vår ambition är tydlig och vår målmedvetenhet är stark. Vi ska vara ett globalt tillväxtbolag som ligger i framkant, både vad gäller kundfokus och teknologi. Utmaningen för 2017 ligger i att fullt ut genomföra de strategiska initiativ som togs under 2016. Grunden som lades under året i form

av investeringar och innovation ska fortsätta generera tillväxt och ökad lönsamhet kommande år.

Digitaliseringen av samhället fortsätter och i våra marknader ser vi starka trender som "Industrial Internet of Things (IIoT)" och "Industrie 4.0" som båda bygger på att produkter blir alltmer intelligenta och måste utbyta information med sin omgivning. Detta driver användningen av industriell kommunikationsteknologi och vi ser att det ger oss fortsatt goda möjligheter att skapa tillväxt inom vår kärnkompetens och kring vårt motto "Connecting Devices".

Avslutningsvis vill jag tillsammans med bolagets ledning rikta ett stort tack till alla medarbetare, kunder, partners, leverantörer och aktieägare för ett framgångsrikt år för HMS. Vi ser med tillförsikt fram emot en spännande framtid och en fortsatt tillväxtresa tillsammans.

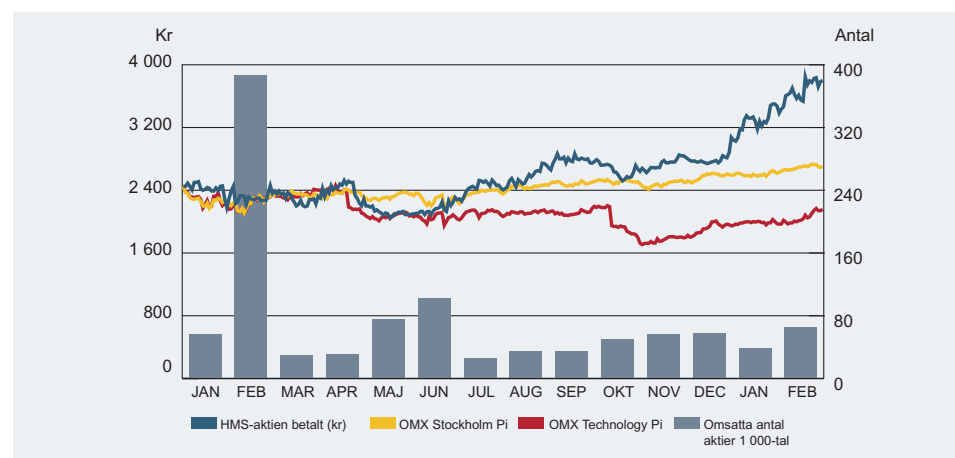
Staffan Dahlström
VD och Koncernchef

” De sista sju åren har HMS haft en årlig tillväxt på 21 procent per år vilket överträffar vårt primära mål på 20 procent tillväxt

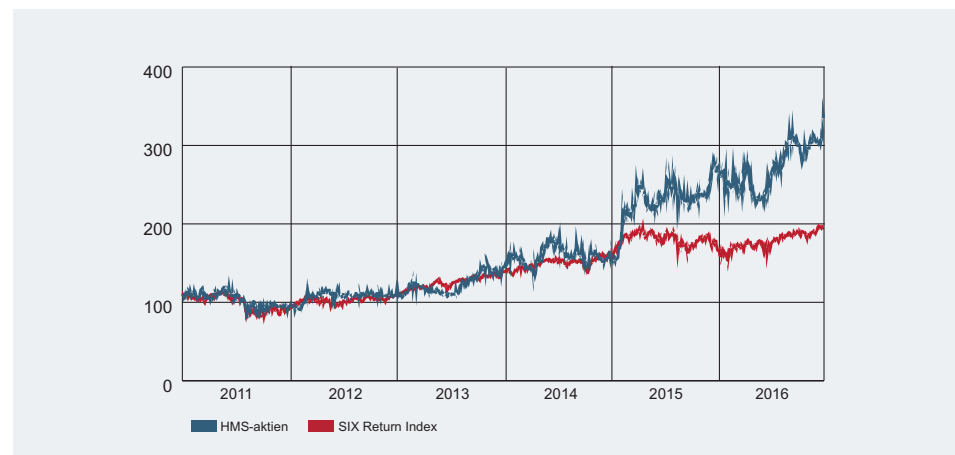
HMS-aktien

HMS-aktien är sedan 19 oktober 2007 noterad på Stockholmsbörsen Nasdaq OMX Mid Cap, sektorn Information Technology. Aktiens ISIN-kod är SE0002136242. Bolaget handlas under namnet HMS. En handelspost omfattar 1 aktie.

HMS-AKTIENS UTVECKLING 1/1 2016-29/2 2017

HMS-AKTIENS TOTALAVKASTNING 1/1 2011-31/12 2016

ANTAL AKTIER OCH AKTIEKAPITAL

Antalet aktier i HMS uppgår till 11 704 717. Aktiekapitalet uppgår till 1 170 472 kr. Samtliga aktier har samma röstvärde.

KURSUTVECKLING

Under 2016 steg kursen på HMS aktie med 24 procent till 304,00 (245,00). OMX Technology sjönk under samma tidsperiod med 20 procent. Under året har HMS aktie som högst betalats med 310,00 och som lägst med 200,00 kronor. Vid utgången av 2016 uppgick HMS börsvärde till 3 558 Mkr (2 774 Mkr).

HANDELSVOLYM

Under året omsattes 940 822 aktier till ett värde av 225 Mkr, vilket motsvarar en årlig omsättningshastighet på 8 procent. I genomsnitt handlades 3 719 (4 516) aktier till ett värde av 889 tkr (919) per handelsdag.

UTDELNINGSPOLICY

HMS har som målsättning att dela ut cirka 50 procent av nettoresultatet. Utdelningen anpassas bland annat till koncernens resultatnivå, finansiella ställning samt framtida utvecklingsmöjligheter. För 2017 föreslår styrelsen en utdelning om 4,00 kr (2,50), vilket motsvarar cirka 47 procent av årets nettoresultat. Under de senaste fem åren har den genomsnittliga utdelningen varit cirka 46 procent. Under de senaste fem åren har

HMS-aktien haft en genomsnittlig direktavkastning på 1,76 procent per år.

TECKNINGS- OCH PERSONALOPTIONER

Samtliga anställda i HMS har erbjudits att delta i ett aktiesparprogram, som innebär att sparande i HMS-aktier kommer att genomföras under 2017.

AKTIEÄGARE OCH AKTIEÄGARSTRUKTUR

Antalet aktieägare i HMS Networks AB (publ) uppgick per den 31 december till 2 818 (2 678). De 10 största ägarna svarade för 78,5 procent (79,0) av rösterna och kapitalet.

FÖLJANDE ANALYTIKER FÖLJER HMS LÖPANDE

Johanna Ahlqvist och Victor Höglund, SEB Enskilda Equity Research.

AKTIEÄGARE EFTER INNEHAV 31 DECEMBER 2016

Innehav	Antal aktieägare	%
1–500	2 345	83,2%
501–1 000	213	7,6%
1 001–5 000	188	6,7%
5 001–10 000	22	0,8%
10 001–15 000	7	0,2%
15 001–20 000	8	0,3%
20 001–	35	1,2%
Total	2 818	100,0%

ÄGARSTRUKTUR PER DEN 31 DECEMBER 2016

AKTIEKAPITALET UTVECKLING

År	Transaktion	Förändring i antal aktier	Totalt antal aktier	Förändring i aktiekapital, kr	Totalt aktiekapital, kr
2004	Bolagsbildning	100 000	100 000	100 000	100 000
2004	Nyemission	900 000	1 000 000	900 000	1 000 000
2005	Nyemission	22 100	1 022 100	22 100	1 022 100
2006	Nyemission	1 900	1 024 000	1 900	1 024 000
2007	Teckningsoption	33 165	1 057 165	33 165	1 057 165
2007	Split 10:1	9 514 485	10 571 650	0	1 057 165
2009	Teckningsoption	581 250	11 152 900	58 125	1 115 290
2012	Teckningsoption	169 500	11 322 400	16 950	1 132 240
2016	Apportemission	382 317	11 704 717	38 232	1 170 472

NYCKELTAL

	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Aktiekurs (sista handelsdag)	304,0	245,0	149,0	136,5	112,3	94,8
Volymviktad snittkurs	239,0	203,5	144,6	112,8	102,7	99,8
Genomsnittlig omsättning per dag, Mkr	0,9	0,9	0,5	1,2	0,5	0,7
Genomsnittligt antal omsatta aktier per dag	3 719	4 516	3 153	10 416	4 754	7 204
Antal aktier	11 704	11 322	11 322	11 322	11 254	11 169
Resultat per aktie före utspädning, kr	8,63	5,33	5,59	5,55	4,61	4,84
Resultat per aktie efter utspädning, kr	8,59	5,31	5,58	5,55	4,64	4,84
Börsvärde, Mkr	3 558	2 774	1 687	1 546	1 271	1 057
Företagsvärde, EV (Börsvärde+nettoskuld), Mkr	3 979	2 951	1 915	1 789	1 240	1 056
P/E	35,4	46,0	26,7	24,6	24,2	19,6
Nettoskuld /EBITDA	2,2	1,3	1,8	2,3	N/A	N/A
EV/EBITDA	21,1	21,8	15,2	17,1	16,6	12,8
EV/Nettoomsättning	4,2	4,2	3,2	3,6	3,2	2,8

HMS STÖRSTA AKTIEÄGARE 31 DECEMBER 2016

	Antal aktier	Andel av röster och kapital, %
Investment AB Latour	3 027 322	25,9%
Staffan Dahlström	1 617 073	13,8%
Lannebo fonder	1 104 349	9,4%
Swedbank Robur fonder	1 089 194	9,3%
SEB Fonder	902 706	7,7%
Fjärde AP-Fonden	493 054	4,2%
Serge Bassem, Pierre Crokaert	382 317	3,3%
AMF	231 414	2,0%
Eklund & Peterson AB	184 522	1,6%
HMS Management *	151 234	1,3%
Deka Bank	141 700	1,2%
State Street Bank	140 000	1,2%
Nordea småbolagsfond	138 954	1,2%
DNB Norden Micro Cap	124 124	1,1%
Handelsbanken Svenska småbolag	120 000	1,0%
Avanza Pension	117 748	1,0%
Greenspecialisten AB	105 303	0,9%
Övriga	1 753 703	15,0%
Totalt	11 704 717	100,0%

* HMS koncernledning och styrelse exklusive Staffan Dahlström och Serge Bassem.

MITT PERSPEKTIV
– VARFÖR INVESTERA I HMS:

”HMS har en stark finansiell position och många års kontinuerlig tillväxt på cirka 20 procent. Detta siktar vi på att behålla. Framförallt har vi en stabil inkomstmodell där basen är de indesignade produkter som våra kunder åtar sig att använda över många år. Trender som Internet of Things ger vår affär ytterligare vind i seglen.”

Gunnar Högberg, CFO

Allt ska kopplas upp!

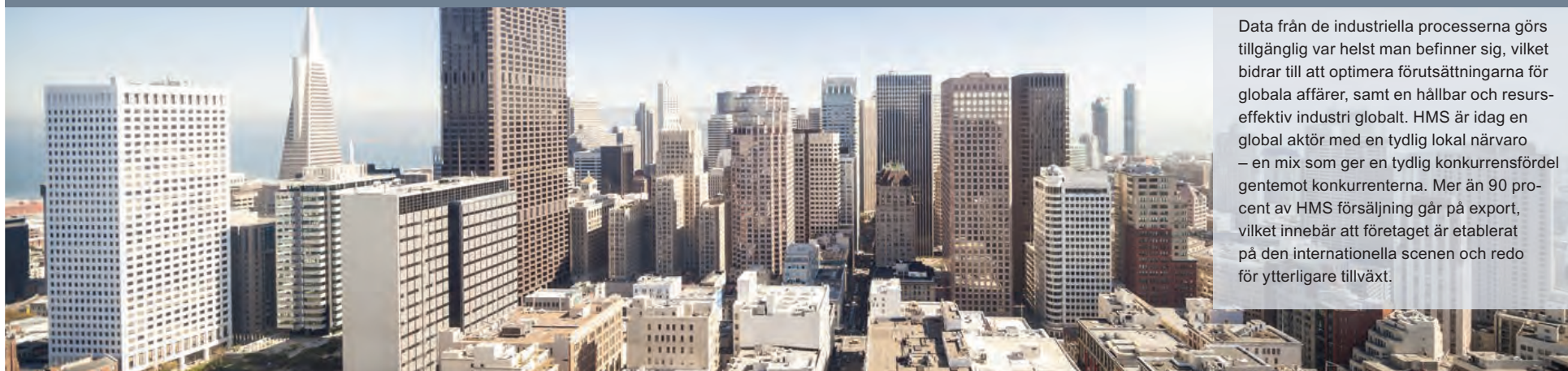
Industrial Internet of Things, IIoT, innebär att industriella produkter, maskiner och system blir allt mer uppkopplade. Drivkraften är att öka flexibilitet, effektivitet och produktivitet, något som alltid genomsyrat industriell automation, men som också är tydliga trender inom fastighetsautomation, kraftgeneration, sjukvårdssystem med mera.

Med IIoT kan data samlas in från den uppkopplade, industriella utrustningen och göras tillgänglig i IT-system där den kan analyseras och presenteras. Operatörer och beslutsfattare får en omedelbar insyn i de industriella processerna och kan på så sätt säkerställa att fabrikkssystemen fungerar, är rätt anpassade och att resurserna används optimalt. IIoT innebär också att underleverantörer kan övervaka levererade produkter i syfte att förutse underhållsbehov under produktlivscykeln och på så sätt öka servicenivån till industrin.

GLOBALA MEGATRENDER SOM DRIVER HMS AFFÄR

ÖKAD GLOBALISERING OCH DIGITALISERING

Data från de industriella processerna görs tillgänglig var helst man befinner sig, vilket bidrar till att optimera förutsättningarna för globala affärer, samt en hållbar och resurs-effektiv industri globalt. HMS är idag en global aktör med en tydlig lokal närvaro – en mix som ger en tydlig konkurrensfördel gentemot konkurrenterna. Mer än 90 procent av HMS försäljning går på export, vilket innebär att företaget är etablerat på den internationella scenen och redo för ytterligare tillväxt.

UPPKOPPLING AV EXISTERANDE UTRUSTNING

Moderna fabriker kännetecknas av en hög grad av uppkoppling vilket ger flexibilitet, effektivitet och produktivitet. Men existerande fabriker har ofta väl fungerande, äldre system som de vill fortsätta använda. De letar därför efter lösningar som kan integrera gammal utrustning med ny. HMS produkter fungerar mycket väl till att koppla samman gamla och nya system. IIoT skapar på detta sätt nya användningsområden och affärsmöjligheter kring HMS produkter och tjänster.

KRAV PÅ TILLGÅNG TILL INFORMATION

IIoT möjliggör att operatörer och beslutsfattare får omedelbar tillgång till information från de industriella processerna. Denna insyn ger förutsättning för process- och resursoptimering. HMS verksamhet ligger helt i linje med IIoT – att koppla upp industriella produkter till nätverk. HMS utökar successivt erbjudandet kring IIoT, med utgångspunkt i kärnkompetensen inom industriell kommunikation.

MILJÖ- OCH ENERGIEFFEKTIVISERING

Genom att koppla upp industriell utrustning till kommunikations- och informations-system, öppnas helt nya möjligheter att optimera utnyttjandet av energi och utrustning i de industriella systemen. HMS bidrar till hållbar utveckling genom att utveckla och tillverka produkter som möjliggör stora energibesparingar och resurssnål produktion med minsta möjliga miljöpåverkan under sin livstid.

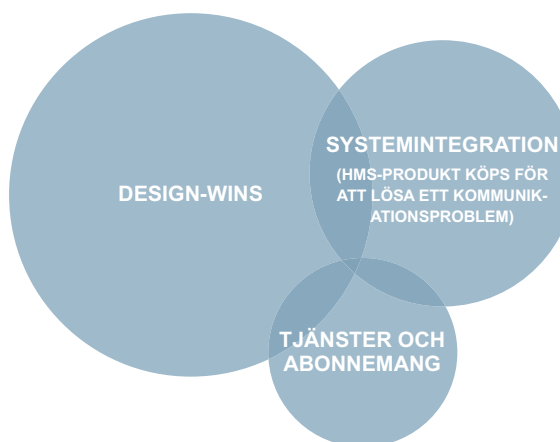
FOKUS PÅ SÄKERHET

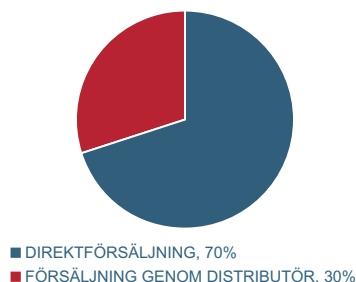
Uppkopplade enheter ställer också högre krav på säkerhet. HMS arbetar kontinuerligt med att utveckla och underhålla säkra lösningar. För våra kunder är säkerhet ett viktigt och prioriterat område och de är därför måna om att arbeta med pålitliga och kunniga kommunikationspartners när de implementerar lösningar för IIoT.

En värdeskapande affärsmodell

HMS har format sina affärsmodeller efter respektive marknad och produktlinje. För Anybus embeddedprodukter gäller direktkontakt med kund kring ramavtal, så kallade Design-Wins. Efter en relativt lång säljcykel och konstruktionsfas i nära samarbete med kund kan långsiktiga intäkter säkras. För övriga produkter är affärsmodellen mer traditionell med kort säljcykel och där försäljningen ofta bedrivs genom distribution.

INTÄKTSFÖRDELNING, 2016

HMS AFFÄRSIDÉ

HMS affärsidé bygger på visionen att alla industriella apparater och maskiner kommer att samverka i intelligenta nätverk. Affärsidén är att förse industrin med lösningar för intelligent kommunikation – mellan automationsenheter och nätverk, mellan olika nätverk eller mellan fjärrbelägna installationer och driftcentraler. Medan uttrycket Industrial Internet of Things för många är en ny företeelse, så är denna kontext däremot en verklighet för HMS sedan många år. Företagets affärsverksamhet inriktar sig precis på detta – att koppla upp den globala industrin, vilket sammanfattas i HMS – Connecting Devices™.

UTVECKLING AV FLERA AFFÄRS-MODELLER ÖVER TID

Under de tidiga åren var HMS verksamhet och affärsmodell endimensionell – företaget fokuserade på att leverera kommunikationslösningar till tillverkare av automationsprodukter, i direkt kontakt med kunden. Sedan dess har HMS utvecklats till att idag erbjuda produkter och lösningar till kunder på flera nivåer i den industriella värdekedjan. I takt med att erbjudandet har ökat så har kompletterande affärsmodeller skapats efter respektive marknad och produktlinje.

Design-Wins är fortfarande basen

För Anybus Embedded och vissa IXXAT-produkter bygger affärsmodellen på ramavtal, så kallade Design-Wins. En Design-Win innebär normalt ett långsiktigt samarbete med en tillverkare av automationsutrustning. Affärsmodellen baseras på att kunden designar in hårdvaru- och mjukvarumässigt stöd för HMS teknologi i sin produkt.

Direktkontakt med kunden är viktigt och här säkerställer HMS egna försäljningsingenjörer och applikationsingenjörer ett bra samarbete tekniskt såväl som kommersiellt. Säljcykeln är relativt lång, men effekten blir i gengäld en löpande intäkt över lång tid, förutsatt att kundens automationsprodukt får acceptans på marknaden.

För enskilda större kunder erbjuds helt kundanpassad hård- och mjukvara som uppfyller särskilda specifikationer.

Stort produkterbjudande för systemintegration

Anybus Gateways och de flesta eWON- och IXXAT-produkterna erbjuds via HMS nätverk av kvalificerade distributörer. Affärsmodellen baseras på att ett nät av cirka 300 fristående tekniskt kompetenta distributörer i cirka 50 länder säkerställer att HMS produkter når ut till lokala projekt. Målgrupperna är framför allt

systemintegratörer, installatörer och maskinbyggare som arbetar med att integrera nätverk och skapa kommunikationslösningar för olika applikationer och slutanvändare inom industrin.

I detta segment fokuserar HMS på att erbjuda en stor mängd av standardprodukter, vilka är färdiga för enkel konfiguration och installationer – utan att kostsam ingenjörstid behövs läggas för ändamålet. I samma segment erbjuder HMS också vissa programmerbara gateways som lämpar sig till mer komplexa applikationer. I samband med försäljningen av dessa produkter kan lokala "solution partners" eller HMS egna applikationsingenjörer addera uppskattat värde genom programmeringstjänster.

Fjärrövervakning – produkt och abonnerad tjänst

eWON Remote Solutions innefattar en annan intressant modell. HMS erbjuder först en eWON produkt som möjliggör fjärranslutning till industriell apparatur. Därefter abonnerar kunden på en webbaserad eWON-tjänst genom vilken kunden och övriga av kundens godkända användare kommer åt sin utrustning online. En trappa med avgiftsfria bastjänster såväl som mer avancerade betaltjänster gör att kunden kan välja en anpassad lösning för varje enskild fjärrövervakningsapplikation.

VÄRDESKAPANDE – FÖR OLIKA MÅLGRUPPER

Kunderna

Tillverkare av automationsutrustning slipper anpassa sina produkter till en mängd olika kommunikationsstandarder genom att använda HMS produkter för inbyggnad. HMS produkter löser flexibelt kommunikationen så att kunden kan koncentrera sig på sin kärnprodukt och verksamhet.

Systemintegratörer globalt kan lita på att det finns en HMS-produkt som löser varje givet problem kring nätverksintegration, och att behövd produkt levereras från en lokal distributör på ett snabbt och effektivt sätt.

För geografiskt spridda installationer erbjuder eWON Remote Solutions en möjlighet till stora besparingar gällande service och underhåll.

Andra effekter är ökad driftsäkerhet och livslängd för utrustningen.

Utöver själva kärnan i att lösa konkreta kommunikationsproblem på fabriksgolvet, så tillför HMS produkter generell flexibilitet och energieffektivitet i de industriella processerna. HMS produkter är utvecklade för att vara energieffektiva under drift under en lång livstid. Material eller komponenter som är skadliga för miljön används inte i konstruktionerna, och HMS drar på så sätt sitt strå till stacken för att hjälpa kunderna att nå sina respektive hållbarhetsmål.

Aktieägarna

HMS mål är att långsiktigt skapa ökat värde för aktieägarna. Värde för HMS ägare skapas genom en positiv aktiekursutveckling samt genom utdel-

ning. HMS strävar efter en långsiktigt stabil och stigande utdelning till aktieägarna och har en uttalad utdelningspolicy om upp till 50 procent av vinsten.

Medarbetarna

Koncernen är beroende av motiverade och kompetenta medarbetare som tänker innovativt och bidrar till företagets framgång. Medarbetarnas engagemang och prestationer är avgörande för att HMS ska lyckas med sin strategi, nå sina mål och fortsätta utvecklas.

Medarbetarna erbjuds en spännande personlig såväl som arbetsmässig utveckling i en modern, dynamisk och växande organisation med många internationella kontaktytor och goda karriärmöjligheter. Företaget har ett modernt

och öppet arbetsklimat baserat på gemensamma värderingar, lärande och eget ansvar.

Samhället

HMS bidrar till den lokala ekonomin som arbetsgivare i flera regioner globalt. Förutom skatter, och avgifter i respektive marknad så jobbar HMS aktivt på olika sätt med att stärka relationen till samhället, exempelvis genom ett starkt engagemang och långsiktigt, målmedvetet samarbete med universitet och skolor i närområdet.

HMS strategier för lönsam tillväxt

Den industriella världen blir mer uppkopplad vilket ger HMS goda möjligheter för fortsatt tillväxt även i framtiden.

De väletablerade varumärkena Anybus, eWON och IXXAT adresserar olika dimensioner av industriell kommunikation på olika marknader. Denna breda marknadsnärvaro gör det möjligt för HMS att utveckla nya lösningar för industriell IIoT i nära samverkan med kunder.

LÖNSAM TILLVÄXT INOM STRATEGISKA MARKNADER

Med grunden i HMS teknologi och stark marknadsställning inom inbyggda nätverkslösningar för tillverkningsindustrin, har HMS expanderat steg för steg. Genom en kombination av nya teknologier, innovativa produkter och marknadsinitiativ har HMS diversifierat till närliggande industriella områden såsom fjärrövervakning av industriell apparatur, funktionell säkerhet samt kommunikation för byggnadsautomation och smarta elnät. HMS har som ambition att i huvudsak växa organiskt genom att stärka sin position och utveckla sitt utbud av produkter och tjänster. Selektiva förvärv kan vara aktuella om de utgör ett värdefullt komplement till HMS teknik eller produktportfölj och stärker erbjudandet till marknaden. Förvärven av eWON och Intesis är två exempel på det senare scenariot.

FOKUSERAD OCH HÅLLBAR PRODUKTUTVECKLING

Produktportföljerna inom HMS tre varumärken Anybus, eWON och IXXAT kommer även fortsättningsvis att vidareutvecklas kontinuerligt i takt med nya kundbehov och teknikutveckling. Utöver de rent försäljningsmässiga målen så är syftet att stärka HMS marknadsposition som ledande leverantör av användarvänliga och säkra lösningar för industriell kommunikation. I takt med det ökande behovet av nya innovativa kommunikationslösningar så ökar betydelsen av lösningar kring industriell datasäkerhet. Detta är

också ett område där HMS ligger väl till, inte minst i och med det kontinuerliga samarbetet med ledande, kravställande industriella företag inom området.

Grundstenen i allt utvecklingsarbete är att skapa tydliga värden genom ledande teknik utifrån marknadens behov, med fortsatt tydligt kvalitetsfokus och miljöhänsyn. Produkter och lösningar från HMS skall baseras på den senaste, beprövade och hållbara teknologin inom industriella nätverk, trådlös kommunikation och fjärrövervakning.

GLOBALA SPELARE MED LOKAL NÄRVARO

En nyckelfaktor för HMS som globalt företag är den lokala närvaron. HMS har som strategi att upprätta egna sälj- och marknadskontor på de viktigaste strategiska nyckelmarknaderna (idag Nordamerika, Centraleuropa, Tyskland, Frankrike, Schweiz, Norden, Storbritannien, Italien, Japan, Kina och Indien), samt att komplettera detta med ett väl etablerat nät av utvalda distributörer i ett 50-tal länder. Tack vare denna organisation så kan HMS säkerställa såväl snabb och effektiv försäljning som proaktiva tekniska tjänster (Technical Services) på lokalt språk. Genom HMS tekniska tjänster får kunden hjälp med att välja rätt lösning för ändamålet, vilket reducerar tidsåtgången från kundintresse till första kundorder till HMS. På samma gång befästs marknadens uppfattning om HMS som en kompetent leverantör som är redo att assistera kunder fullt ut.

EN HÅLLBAR FÖRÄDLINGSKEDJA

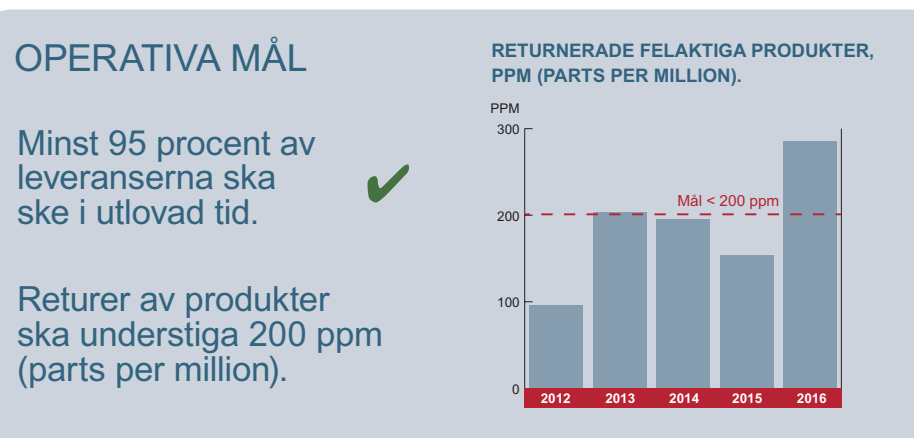
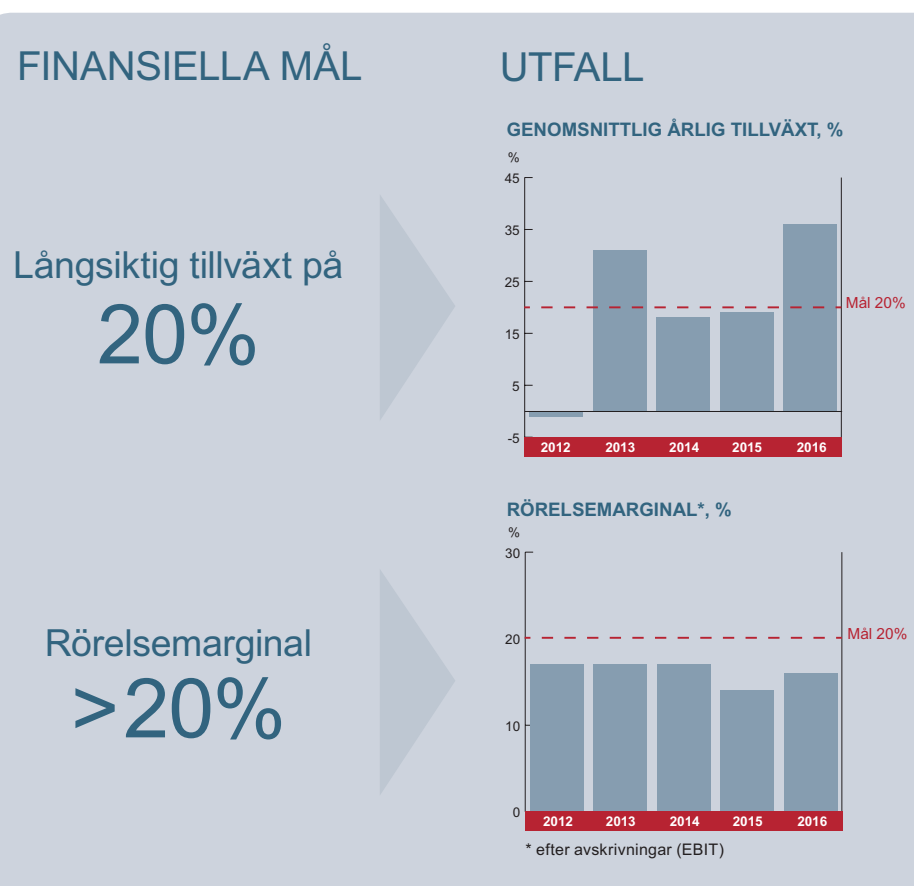
Industrin kräver produkter av hög kvalitet som är enkla att installera och använda. Ett annat grundkrav är att industriella produkter ska kunna användas under många år i linje med de långa produktlivscyklerna som är standard inom industriella system. HMS klarar av att möta alla dessa

krav tack vare full kontroll av hela förädlingskedjan, från produktutveckling, komponentförsörjning, tillverkning, distribution, till försäljning, utbildning och eftermarknadsservice. Ledningssystemet BMS (business management system) används för att specificera och övervaka alla ingående processer för att säkerställa kvalitet och ständiga förbättringar i förädlingskedjan.

Tillverkning sker i egen regi samt i nära samarbete med utvalda underleverantörer i Europa och Asien. HMS egen produktionsanläggning ligger vägg i vägg med utvecklingsavdelningen i Halmstad. Här sker produktion av prototyper, små serier och vissa kundanpassade produkter, slutmontering och kvalitetskontroll. Tack vare den egna tillverkningen kan HMS bibehålla produktionsteknisk kompetens, vilket gör att HMS kan vara fortsatt aktivt kravställande gentemot underleverantörer.

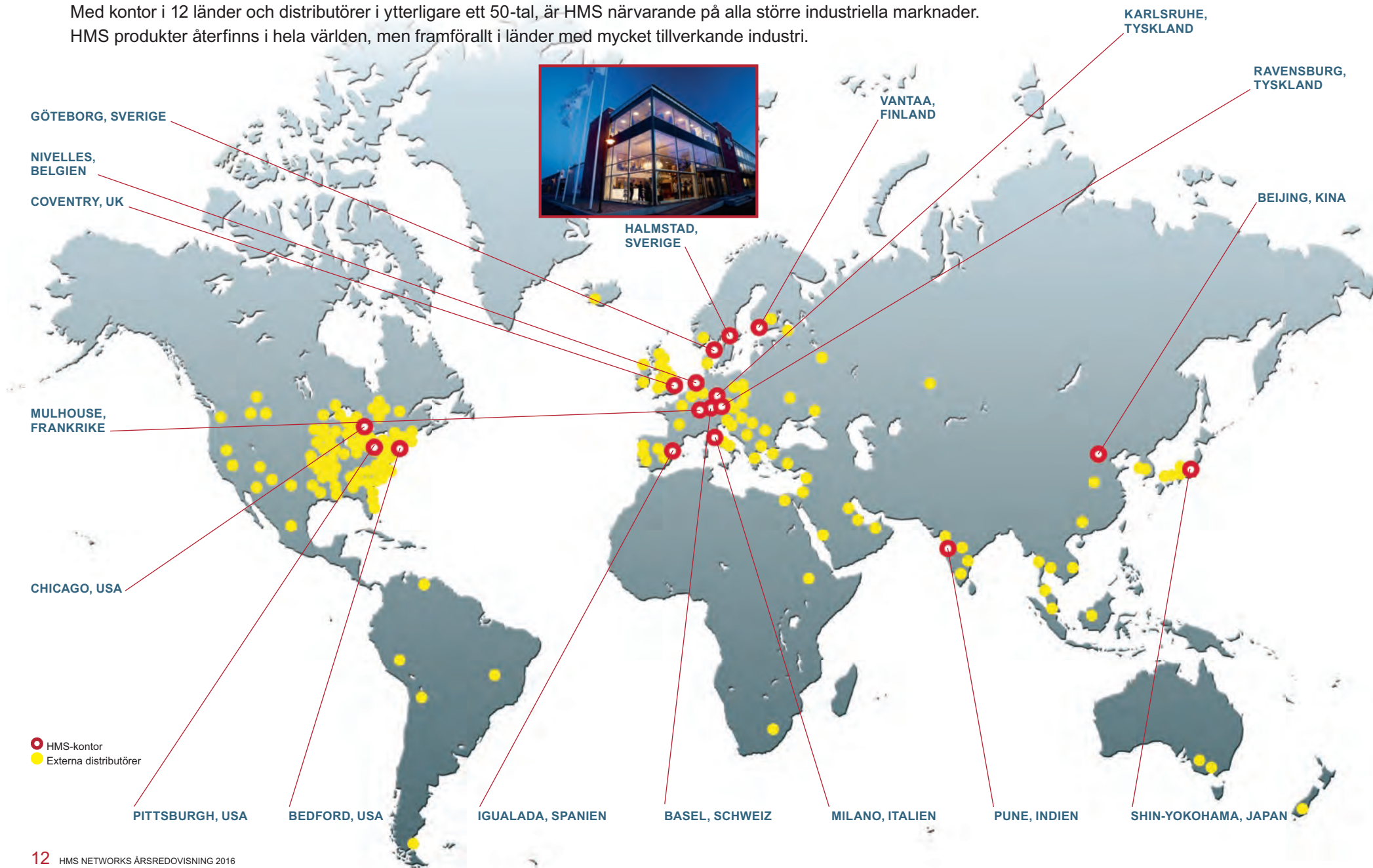
HMS är sedan många år kvalitetscertifierat enligt ISO 9001, precis som alla strategiskt viktiga underleverantörer. Hållbarhetsstrategin utgår dels från HMS vision och kärnvärderingar, dels från den respekt som företaget vill visa gentemot alla intressenter (kunder, medarbetare, aktieägare och leverantörer) samt också utifrån en medvetenhet om samhället och miljön. En central del i ansvarstagandet för hållbar samhällsutveckling ligger i värdet med produkterbjudandet, där HMS bidrar till hållbar utveckling genom att utveckla och tillverka produkter som möjliggör stora energibesparingar och effektivitetshöjningar för användarna med minsta möjliga miljöpåverkan under livstiden.

Målen för returnerade felaktiga produkter från fältet nåddes inte 2016. 285 PPM (Parts Per Million) är dock fortfarande mycket lågt (0,0285 procent felprocent). Med så lågt PPM-tal kan ett fåtal felaktiga produkter ge stort utslag. HMS fortsätter att noggrant bevaka PPM-talen enligt nuvarande kvalitetsrutiner för att säkerställa att detta inte är en trend.

Etablerade säljkanaler i fler än 50 länder

Med kontor i 12 länder och distributörer i ytterligare ett 50-tal, är HMS närvarande på alla större industriella marknader. HMS produkter återfinns i hela världen, men framförallt i länder med mycket tillverkande industri.

HALMSTAD, SVERIGE

Huvudkontor för HMS verksamhet. Center för Anybusprodukter (samt viss eWON-utveckling), stabsfunktioner som IT, ekonomi, personal, marknadsföring m.m. Även center för HMS försäljning i Norden.

GÖTEBORG, SVERIGE

Utvecklingskontor för delar av Anybusutvecklingen.

KARLSRUHE, TYSKLAND

Center för HMS i centraleuropa. Hanterar lokal försäljning, support och marknadsföring samt viss kundrelaterad utveckling.

RAVENSBURG, TYSKLAND

Center för IXXAT-produkter.

NIVELLES, BELGIEN

Center för eWON-produkter.

CHICAGO, USA

Center för HMS i Nord- och Sydamerika. Hanterar lokal försäljning, support och marknadsföring.

BEDFORD, USA

Utvecklingskontor för kundanpassade lösningar.

PITTSBURGH, USA

Lokalt kontor för försäljning och support av eWON-produkter.

SHIN-YOKOHAMA, JAPAN

Hanterar lokal försäljning (Japan och Korea), support och marknadsföring.

MULHOUSE, FRANKRIKE

Hanterar lokal försäljning, support och marknadsföring.

MILANO, ITALIEN

Hanterar lokal försäljning, support och marknadsföring.

COVENTRY, UK

Hanterar lokal försäljning, support och marknadsföring.

BEIJING, KINA

Hanterar lokal försäljning, support och marknadsföring.

PUNE, INDIEN

Hanterar lokal försäljning, support och marknadsföring.

BASEL, SCHWEIZ

Hanterar lokal försäljning.

IGUALADA, SPANIEN

Utveckling och försäljning av HMS Intesis-produkter.

VANTAA, FINLAND

Under 2017 har HMS även etablerat ett kontor i Vantaa, Finland.

DRIVKRAFTER FÖR TILLVÄXT INOM INDUSTRIELL AUTOMATION PER GEOGRAFISK REGION

NORD- OCH SYDAMERIKA
En tydlig men långsam återhämtning för HMS baserad på ett ökande produktivitetsbehov efterhand som konjunkturläget förbättras.

EUROPA

Etablerade tillverkningsländer som till exempel Tyskland uppvisar ett starkt behov av ökad flexibilitet i produktionsanläggningar.

MELLANÖSTERN OCH AFRIKA

Investeringar inom alternativa industrier för att diversifiera inkomstkällor tillsammans med satsningar inom infrastruktur gynnar bland annat HMS möjligheter till försäljning av fjärrövervakning.

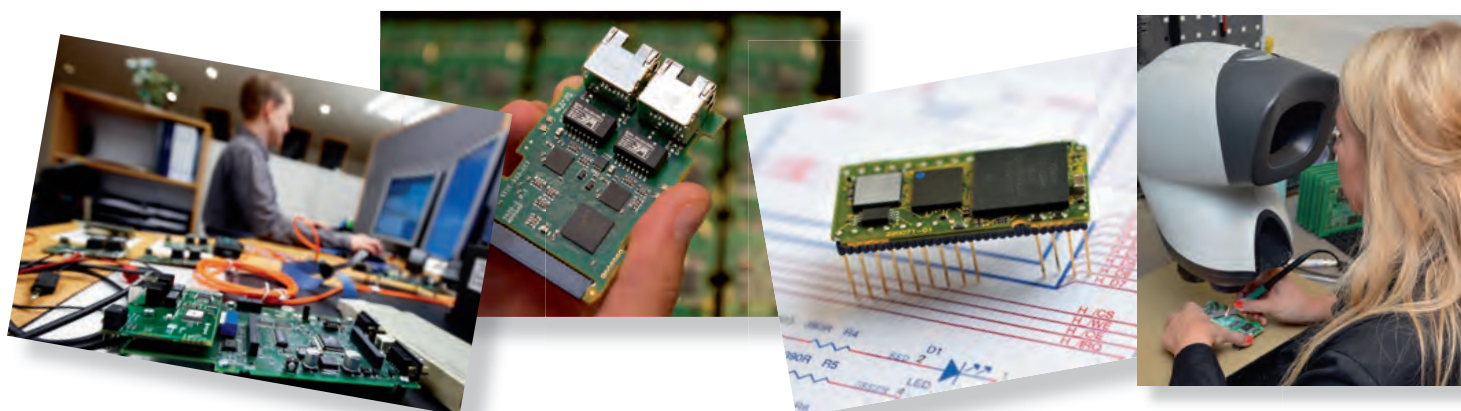
ASIEN

Stort behov av automationsrelaterad utrustning inom områdena energi, arbetsmiljö och infrastruktur.

HMS produkter – centrala för att realisera Industrial Internet of Things

Industrial Internet of Things innebär att fler och fler industriella maskiner behöver koppla upp sig mot nätverk och styrsystem. HMS produkter, lösningar och kunnande gör det möjligt för maskiner att kommunicera, och är därför oundgängliga för organisationer som vill förverkliga Industriell IIoT.

HMS erbjuder hundratals olika produkter och produktkombinationer som gör det möjligt för kunder att koppla upp industriell utrustning på olika sätt. Kort sagt: "Connecting Devices."

I den moderna fabriken finns nya, smarta lösningar med helt nya möjligheter. Till exempel kan leverantörer övervaka sina levererade produkter för att förutse underhållsbehov och fabriksägare kan analysera kritisk data från industriella processer för att säkerställa att systemen fungerar och används optimalt. För att skapa dessa smarta industriella lösningar krävs kommunikation mellan industriella enheter och IT-system. HMS produkter gör detta möjligt.

MER KOMMUNIKATION BEHÖVS

HMS produkter för industriell kommunikation används redan av miljontals maskiner runt om i världen och allt fler kommer att behövas kopplas upp i framtiden. Behovet av kommunikation ses inte bara i HMS klassiska marknad fabriksautomation, utan också i byggnads- och processautomation, kraft- och energimarknaden samt inom transport- och infrastruktursegmenten. Detta öppnar nya marknadsdörrar för HMS.

Vi ser en ökad efterfrågan på hållbara och intelligenta industriella lösningar som innefattar tillförlitliga, säkra och robusta kommunikationslösningar, ofta innefattande trådlös teknik. HMS starka position inom industriell kommunikation

är en utmärkt bas för att skapa nya innovativa produkter och tjänster för den framväxande globala IIoT-marknaden.

NYTT OCH GAMMALT KOPPLAS UPP

Det är inte bara ny utrustning som behöver bli uppkopplad med den senaste tekniken inom industrin utan det handlar lika ofta om att koppla upp existerande industriell apparatur som innefattar äldre teknik. Tack vare HMS breda kompetens kring fältbussteknologi, industriellt Ethernet och trådlösa nätverk så kan HMS erbjuda lösningar för tillverkare av produkter och maskiner som vill integrera den senaste tekniken. En annan vanlig förfrågan är från systemintegratörer som fått i uppdrag av slutkunder att koppla samman existerande äldre utrustning på fabriksgolvet med ny utrustning.

VIKA ÄR HMS KUNDER?

HMS produkter används av många olika typer av aktörer inom industrin. Såväl tillverkare av automationsprodukter, maskinleverantörer, systemintegratörer och slutanvändare ser HMS som en nyckelleverantör för att deras utrustning ska kunna kommunicera och interageras med

övrig utrustning i industriella system på den internationella marknaden – inte bara inom fabriksautomation utan även inom processenergi, byggnads, life science, och transportsektorerna.

TRE STARKA PRODUKTVARUMÄRKEN FÖR "CONNECTING DEVICES"

Från att inledningsvis endast ha fokuserat på tillverkare av automationsprodukter med ett sortiment av kommunikationskort, så innefattar HMS erbjudande idag tre väletablerade och växande produktlinjer: Anybus, IXXAT och eWON. Dessa är paketerade och inriktade mot specifika led i den industriella värdekedjan, vilket successivt har breddat HMS marknadsnärvaro. Denna utveckling har varit en nyckel i HMS tillväxtprocess och har etablerat HMS som en marknadsledande aktör.

Produktvarumärkena Anybus, IXXAT och eWON är välkända på marknaden och har tydliga individuella identiteter – men samma gemensamma nämnare: "Connecting Devices."

MITT PERSPEKTIV – VARFÖR INVESTERA I HMS:

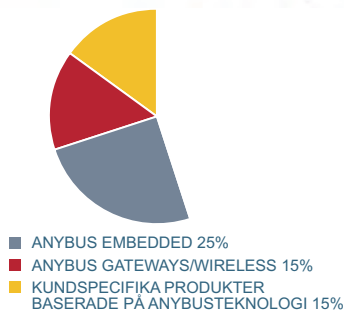
”Medan uttrycket Industrial Internet of Things för många är en ny företeelse, så är denna kontext däremot en verklighet för HMS sedan många år. Företagets affärsverksamhet inriktar sig precis på detta – att koppla upp den globala industrin, vilket sammanfattas i HMS slogan Connecting Devices™.”

Anders Hansson, Marknadsdirektör

Anybus kopplar upp industriella enheter till vilket nätverk som helst

I den industriella världen finns det många olika typer av nätverk beroende på geografisk marknad och bransch. Man kan likna dem vid språk som används i olika delar av världen. Anybusprodukter används för att koppla upp industriella enheter till dessa olika nätverk. Produkterna delas in i integrerade nätverkskort (Anybus Embedded) som designas in i kundens produkt och fristående enheter (Anybus Gateways) som fungerar som en översättare mellan maskiner och nätverk. Från och med 2016 finns även HMS trådlösa produkter som en egen underkategori: Anybus Wireless.

VISSTE DU ATT: Anybusprodukter utgör drygt 55 procent av HMS totala omsättning.

ANYBUS EMBEDDED

HMS produkter för integrerade nätverkskort är själva vaggan för HMS och fortfarande grunden i vår verksamhet. Embeddedprodukterna marknadsförs främst under namnet Anybus CompactCom. När en kund bestämmer sig för att använda CompactCom (en så kallad Design-Win) startar en integrationsprocess på cirka 7-10 månader där kunden designar in CompactCom inuti sin produkt. När kundens produkt är färdig är det bara att plugga in valfri CompactCom för det nätverk kunden vill ha. Detta gör att kunden nu kan sälja sin produkt till olika marknader som använder olika nätverk. Anybus CompactCom stödjer idag alla ledande industriella Ethernet nätverk och fältbussteknologier.

VISSTE DU ATT: Industriella nätverk kallas ofta bussar eller fältbussar. Därav namnet Anybus.

MITT PERSPEKTIV – VARFÖR INVESTERA I HMS:

”På Anybus-sidan ser vi en stor och ökande efterfrågan från hela världen på industriella kommunikationslösningar. HMS har under många år haft en framskjuten position inom området för industriell kommunikation, och behovet av smarta lösningar ökar konstant i takt med behovet för att koppla samman fabriksgolvet med övriga delar av företagets verksamheter. Anybuserbjudandet är mycket väl positionerat för att tillgodose marknadens ökande kommunikationsbehov.”

*Christian Bergdahl,
Product Marketing Manager, Anybus*

HMS har en särställning globalt bland de oberoende företag som fokuserar på kommunikationslösningar. Konkurrensen utgörs oftast av automationsutrustningstillverkare som tar fram egna inbyggda nätverkskort. Denna interna utveckling och tillverkning svarar idag för merparten av den totala, globala volymen av inbyggda nätverkskort. HMS ser en väsentlig potential i att få fler företag som idag utvecklar sina kommunikationslösningar på egen hand att istället köpa in dem från HMS.

ANYBUS GATEWAYS

En gateway är en fristående "översättare" som gör det möjligt för automationsenheter och system att kommunicera med industriella nätverk. Gateways består av en eller flera Anybus embeddedkort och fungerar vanligen som problemlösare på fabriks-golv runtom i världen – en färdigpaketerad lösning som direkt kan användas för att koppla ihop maskiner och nätverk. Gateways används ofta till att koppla äldre automationsutrustning till nyare system.

Utifrån grundidén att sammanfoga två olika Anybus nätverksinterface till färdigpaketerade gateways, har HMS skapat ett mycket brett produktprogram – idag över 300 produkter – som möjliggör koppling mellan i princip vilka

industriella nätverk som helst. Tack vare detta efterfrågas och används Anybus Gateways av automationsingenjörer från hela världen, mestadels inom fabriksautomation men också inom närliggande områden såsom fastighetsautomation.

HMS marknadsför gateways under namnen Anybus X-gateways (kommunikation mellan två nätverk) och Anybus Communicator (kommunikation mellan en automationsenhet och ett nätverk).

ANYBUS WIRELESS

Efter att ha förvärvat teknologi för trådlös kommunikation under 2014, har HMS under 2016 lanserat sina första egenutvecklade lösningar för trådlös kommunikation. Anybus Wireless Bolt och Wireless Bridge används för att ge maskiner på fabriksgolvet en solid trådlös uppkoppling via Bluetooth eller WLAN.

Trådlös teknik har funnits länge inom konsumentteknologi men i industrin med sina krav på signalkvalitet och säkerhet, är tekniken ganska ny. HMS ser ett stort intresse för lösningar som exempelvis Anybus Wireless Bolt som monteras på en maskin för att ge den trådlös åtkomst. Med hjälp av detta kan användare komma åt maskinen från flera hundra meters håll, bli kvitt kostsamma kablar och även använda vanliga mobiltelefoner eller surfplattor för att kontrollera maskinen.

VISSTE DU ATT: Fler än 70 ingenjörer arbetar med forskning och utveckling av Anybusprodukter i Halmstad och Göteborg.

MARKNAD

Fabriksautomation är fortfarande den viktigaste marknaden för Anybus. Eftersom kommunikation blir allt viktigare inom andra områden som byggnader, fordon, processanläggningar och infrastruktur, öppnas kontinuerligt nya användningsområden och marknader för Anybus.

AFFÄRSMODELL

Anybus embedded säljs via direktförsäljning till tillverkare av automationsprodukter. Vid en så kallad "design-win" bestämmer sig kunden för att använda

Anybus och monterar därefter in en Anybusmodul vid varje ny produkt som görs. Anybus gateways och wireless-produkter säljs både via direktförsäljning och distributörer.

KONKURRENS

På embeddedsidan är konkurrenten ofta kunden själv som kan välja att utveckla nätverkslösningar internt. Företag som Hilscher, Prosoft, Moxa och Molex konkurrerar med HMS i olika delsegment inom gateways, men ingen kan matcha HMS totalt sett.

IXXAT – kommunikationslösningar med fokus på maskiner

IXXAT är ett välkänt varumärke på automationsmarknaden, framförallt för lösningar inom CAN, säkerhet och bilindustri. HMS IXXAT-erbjudande består av många olika standardprodukter som löser vanliga kommunikationsproblem i maskiner. Men HMS IXXAT-team fokuserar också på kundanpassade lösningar för företag som behöver skräddarsydda kommunikationslösningar.

EXPERTER PÅ CAN OCH ETHERNETSYSTEM I REALTID

CAN (Controller Area Network) är en standard för kommunikation som ofta används i bilar, medicinsk automation, maskiner, fartyg med mera. HMS IXXAT-team har en mycket lång erfarenhet av CAN-baserad kommunikation och är pionjärer inom CAN i industriella applikationer. Även om CAN är mogen och beprövad teknologi, installeras det i många nya fabriker eftersom CAN-baserad kommunikation ger många fördelar såsom låga kostnader, flexibilitet, tillförlitlighet och energieffektivitet. IXXAT-produkter används också för att möta det ökande behovet för att koppla upp CAN-baserade maskiner till Internet (IIoT).

Förutom IXXAT-lösningar inom klassisk CAN, finns det en rad nya IXXAT-produkter för nästa generations CAN-standard, CAN FD, samt för industriella Ethernet-system som EtherCAT och PROFINET.

De viktigaste kunderna är maskinbyggare, så kallade OEM:er (Original Equipment Manufacturers). Typiska användningsområden är maskinstyrning, datakoncentration, nätverksförlängning med mera.

IXXAT AUTOMOTIVE MÖJLIGGÖR NÄSTA GENERATIONS FORDON

Moderna bilar kan alltmer liknas vid datorer på hjul vilket innebär att biltillverkare och deras underleverantörer behöver rigorösa digitala testprocedurer. IXXAT Automotivelösningar

möjliggör kommunikation mellan den testade bilen (eller bilsystemet) och olika datorbaserade testsystem. Kunderna använder IXXAT-produkterna till att visualisera och konfigurera tester samt även simulera olika andra fordonsdelar utan att ha ett faktiskt fordon på plats.

MITT PERSPEKTIV – VARFÖR INVESTERA I HMS:

”Styrkan i HMS IXXAT-erbjudande ligger i att vi kontinuerligt överför vår kunskap inom kommunikation in i våra produkter vilket löser våra kunders kommunikationsproblem. Beviset för detta är den ständigt ökande efterfrågan från nya och existerande kunder på våra produkter och konsulttjänster.”

*Thomas Waggershauer,
Product Marketing Director, IXXAT*

VISSTE DU ATT: Varje år installeras cirka 1 miljard CAN-noder över hela världen. (Nod = en anslutningspunkt för kommunikation).

Styrkan i IXXAT Automotive-erbjudande kommer från ett nära samarbete med kunderna. Exempelvis är de flesta testsystem på BMW:s fabriker beroende av IXXAT-produkter.

IXXAT SAFE – KOMPETENS OCH PRODUKTER FÖR EN VÄXANDE MARKNAD

Säkerhetsmekanismer i maskiner och fabriker används för att förhindra personskador, miljöskador och för att minimera driftstopp. Med modern kommunikationsteknik kan den säkerhetskritiska datan integreras i samma nätverk som den vanliga maskinkommunikationen. Men implementation av säkerhetsfunktioner kräver omfattande kunskap om säkerhetsutveckling och komplexa internationella standarder som IEC61508.

Med HMS säkerhetsprodukter kan säker och icke-säker datakommunikation integreras fullt ut i en enda lösning. Produkten IXXAT-Safe T100 i kombination med Anybus CompactCom gör det möjligt för kunder att skära ner utvecklingstiden med upp till två år.

VISSTE DU ATT: IXXAT Automation GmbH förvärvades av HMS 2013 och är nu en integrerad del av HMS erbjudande och kunskapsbas. Sedan juli 2015 fungerar IXXAT-teamet som HMS Technology Center Ravensburg GmbH.

MARKNAD

Industriell automation och fordonsindustrin är viktiga marknader för HMS IXXAT-produkter. IXXAT-lösningar används även inom exempelvis medicinsk automation, energiproduktion, tunga fordon, infrastruktur etc.

AFFÄRSMODELL

IXXAT-produkter säljs både direkt och via distributörer. Många IXXAT-produkter har en liknande design-win-baserad affärsmodell som Anybus Embedded. En central del av IXXAT-varumärket är tjänster och kundanpassade produkter.

KONKURRENS

CAN är en mogen teknologi och andra företag erbjuder liknande produkter. Emellertid har ingen en så komplett produktportfölj och få har den tekniska kompetensen som HMS. IXXAT Automotive Solutions, IXXAT-Safety och IXXAT-PC-kort har en unik kombination av hårdvara och mjukvara.

eWON Remote Solutions – fjärråtkomst och övervakning av industriell utrustning

eWON Remote Solutions är IIoT i sin renaste form. Genom att ansluta en eWON-produkt till en industriell maskin, blir maskinen uppkopplad till internet vilket ger användarna tillgång till maskinens data när som helst, var som helst. eWON Remote Solutions blev en del av HMS erbjudande efter förvärvet av det belgiska företaget eWON S.A. i februari 2016. Erbjudandet innefattar nu även Netbiter Remote Management som utvecklas av HMS i Halmstad.

VISSTE DU ATT: Cirka 30 ingenjörer arbetar med forskning och utveckling av eWON-produkter i Nivelles och Halmstad.

MITT PERSPEKTIV – VARFÖR INVESTERA I HMS:

”Vi ser en växande marknad för fjärrlösningar. För våra kunder är det ofta driftskostnaderna som tynger ner lönsamheten och om du kan investera i nya verktyg och tekniker för att göra ditt företag mer effektivt, kommer du få en snabb avkastning. eWONs fjärrlösningar minskar inte bara driftskostnaderna, vi tillför också ett mervärde genom att samla in och visa nyckeltal och parametrar från maskiner som förbättrar service och prestanda.

Inom IIoT kommer eWON kunna fortsätta vara det marknadsledande varumärket inom fjärrlösningar.”

Jon Jacobsen, marknadschef, eWON

VISSTE DU ATT: Beräknad årlig tillväxt för M2M-marknaden (maskin-till-maskin) är 11,57 procent vilket gör att den beräknas nå 35,16 miljarder USD 2020 (Markets and Markets).

SNABBT VÄXANDE MARKNAD

Marknaden för fjärråtkomst och övervakning av industriella maskiner är fortfarande ung och fragmenterad men med drivkraft från IIoT-trenden växer den i snabb takt. HMS ser en tydlig trend hos ledande automationsföretag att se IIoT-lösningar som en viktig komponent för framtida tillväxt.

FYRA LÖSNINGAR INOM eWON REMOTE SOLUTIONS

Alla maskintillverkare är väl medvetna om att fjärråtkomst till deras maskiner minskar underhållskostnaderna och optimerar drifttiden. Under eWON-varumärket, erbjuder HMS fyra olika sätt att ge fjärråtkomst och övervaka industriell utrustning.

Fjärråtkomst med eWON Cosy (Remote Access)

Med en eWON Cosy ansluten till en maskin, är det möjligt att skapa en säker datatunnel till

maskinen vilket möjliggör programmering och felsökning på distans. Detta ger drastiskt minskade supportkostnader.

Dataåtkomst med eWON Flexy (Remote Data)

Produkten eWON Flexy är, precis som Cosy, främst avsedd för fjärråtkomst, men möjliggör också avancerade datatjänster till exempel insamling av data från fältet, larmhantering med mera. Flexy används ofta till övervakning och förebyggande underhåll och stödjer alla större kommunikationsprotokoll på marknaden.

VISSTE DU ATT: Namnet eWON kommer ursprungligen från "Eyes Watching Over the Net."

Fjärrhantering med eWON Netbiter (Remote Management)

eWON Netbiter är en färdigpaketerad lösning som gör det möjligt för användare att enkelt skapa webbaserade kontrollpaneler och generera larm när något händer med deras utrustning. Den används oftast för att övervaka fältutrustning såsom reservkraftsgeneratorer, industriella maskiner eller pumpar.

Fjärrnätverk med eWON eFive (Remote networks)

eWON eFive är en lösning för mer permanenta fjärranslutningar. Denna lösning gör det möjligt för systemintegratörer att skapa säkra industriella nätverk som förbinder en eller flera maskiner med ett SCADA-system i ett centralt kontrollrum. (SCADA, Supervisory Control And Data Acquisition, är ett system för övervakning och styrning av processer).

MARKNAD

All industriell utrustning kan fjärrstyras och fjärrövervakas med eWON-lösningar. PLC:er är det vanligaste att koppla upp men det finns även många användare inom reservkraftsgeneratorer, UPS:er, vindkraftverk, solpaneler, telekombasstationer, tankar, vattenbassänger etc.

AFFÄRSMODELL

eWON-produkter säljs huvudsakligen genom ett nätverk av distributörer.

KONKURRENS

Det finns flera leverantörer av fjärrövervakningslösningar, men de flesta är specialiserade på en viss bransch eller marknadssegment. Under det nya eWON-paraplyet, är HMS tveklöst ett av de ledande företagen inom fjärråtkomst och hantering av industriell utrustning.

Intesis – Connecting Devices inom fastighetsautomation

I juni 2016 förvärvade HMS det spanska bolaget Intesis Software SLU. Precis som HMS erbjuder Intesis kommunikationslösningar, men för fastigheter. Fastighetsautomation är en snabbt växande marknad som värderas till cirka 50 miljarder USD med en årlig tillväxttakt på 10,65 procent (Markets and Markets). HMS har redan kunder som använder Anybus- och eWON-produkter för att koppla ihop infrastruktur för lösningar inom fastighetsautomation. Med förvärvet av Intesis kan HMS nu erbjuda ett ännu bredare utbud av kommunikationslösningar för byggnadsautomation inom Heating, Ventilation & AirConditioning (HVAC).

OM INTESIS

Intesis Software SLU är baserat i Igualada utanför Barcelona. Här finns cirka 35 personer som arbetar med att ta fram kommunikationslösningar för både systemintegratörer och fastighetsägare. Intesis huvudmarknad är Europa, men produkterna används i mer än 100 olika länder runtom i världen. Precis som HMS har Intesis en gedigen historia av innovation och att föra ut nya idéer och teknik på marknaden. Intesis grundades 2000 och har under de senaste åren vuxit med över 20 procent per år.

ERBJUDANDET

IntesisBox: Ett urval av kommunikationsgateways för fastighetsautomation. Dessa gateways liknar Anybus gateways men utformade för att erbjuda kommunikation mellan värme-pumpar, ventilation, luftkonditionering och andra byggnadsspecifika enheter.

IntesisHome: En komplett IoT-lösning för att ansluta luftkonditioneringsutrustning till Internet och därmed göra det möjligt att fjärrkontrollera och fjärrstyra via en smartphone, surfplatta eller dator.

HouseinHand: En app för iOS eller Android där användarna kan styra hela sitt hem med sin smartphone. Via WiFi ansluter HouseinHand-appen till fastighetsautomationsnätverket KNX vilket ger användarna tillgång till ljus, persiennar, AC, TV, ljud, dörrar, kameror med mera.

INTEGRATION MED HMS OCH FRAMTIDSPLANER

Eftersom Intesis arbetar inom byggnadsautomation medan HMS traditionella verksamhet är inom industriell automation, kommer det inte ske någon sammanslagning av försäljnings- och marknadsföringsstyrkorna inom den närmaste framtiden. Det finns dock flera gatewaykombinationer som kan användas i båda marknadssegmenten och här ser HMS tydliga synergieffekter för att dela varandras lösningar.

**MITT PERSPEKTIV
– VARFÖR INVESTERA I HMS:**

”Byggnader är de största energikonsumenter i samhället i dag, och vi ser många möjligheter att öka både energieffektivitet och levnadsstandard samtidigt som man minskar kostnaderna med vår kommunikations- och nätverksteknik.”

*Josep Cerón,
General Manager, Intesis*

Byggnadsautomation är en växande bransch allteftersom ventilation, värme, belysning med mera kopplas upp.

Intesis ledningsgrupp på besök i Halmstad.

Hållbarhet för oss

HMS har som vision att få industriella enheter och system att kommunicera, för en mer produktiv och hållbar värld. Den principen ligger även bakom vår strategi att skapa långsiktiga värden och hållbar utveckling för oss och våra intressenter. Vi kombinerar tillväxt och lönsamhet med miljömässigt och socialt ansvar, vilket gör att vi kan skapa en bättre värld för kommande generationer.

Hållbar tillväxt för oss består av tre delar – ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet – som är ömsesidigt beroende av varandra. För oss handlar hållbar tillväxt om att ta ansvar för kunder, miljö och människorna i vår omgivning och i alla sammanhang där vi är verksamma. Det gör vi genom att maximera värdet när vi skapar lönsam tillväxt, minimera vårt fotavtryck och förverkliga vårt sociala ansvar. Vi kallar det för våra ”Three zings”.

FOKUSOMRÅDEN

HMS ledning har fastställt fyra särskilt viktiga fokusområden inom hållbart företagande som skapar grunden för hur HMS ska bidra till en hållbar samhällsutveckling.

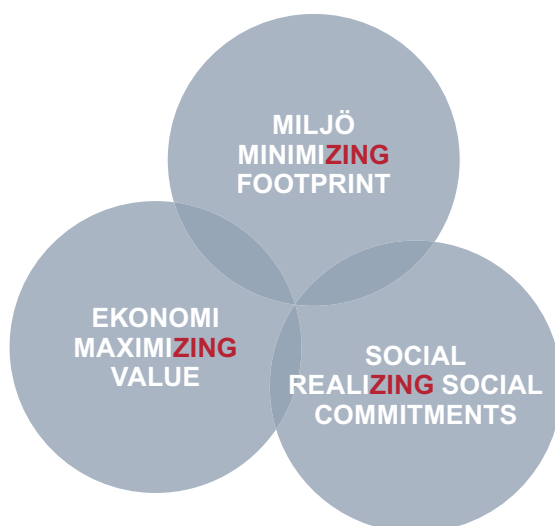
- Innovativa produkter och attraktiva lösningar
- Energieffektivitet
- Attraktiv arbetsgivare
- Ansvarsfulla affärer

Under året har HMS genomfört intressentdialoger för att ta reda på vilka hållbarhetsfrågor våra kunder, medarbetare, investerare och ägare anser ska prioriteras. De hållbarhetsaspekter som betraktas som mest väsentliga är miljöpåverkan från produkter och tjänster, energi, utsläpp, elektronikavfall, anti-korruption, kundintegritet, indirekt ekonomisk påverkan, kompetensutveckling och leverantörsbedömning av mänskliga rättigheter.

En dialog om vad som är väsentligt pågår

kontinuerligt för att få värdefull feedback för ett effektivt hållbarhetsarbete. Läs mer om vår väsentlighetsanalys och HMS arbete med intressentdialog i vår GRI-bilaga.

2016 års hållbarhetsmål har uppfyllts; att på ett systematiskt och jämförbart sätt visa vårt företags bidrag till hållbar utveckling. Detta gör vi genom att redovisa vårt hållbarhetsarbete enligt Global Reporting Initiative (GRI). Vi tar avstamp i resultatet för 2016 och fortsätter arbeta med våra prioriterade frågor.

MITT PERSPEKTIV – VARFÖR INVESTERA I HMS:

”Våra kunder efterfrågar smarta och hållbara produkter och tjänster som hjälper dem att bemöta sina ekonomiska och klimatrelaterade utmaningar. Med HMS långsiktiga hållbarhetsarbete vill vi inte bara möta våra kunders krav, utan även driva hållbarhetsfrågor i vår nisch.”

Katarina Lekander, Kvalitetschef

FN:s globala hållbarhetsmål

FN har tagit fram 17 globala mål som världens ledare förbundit sig att uppnå till 2030. HMS tar ansvar och arbetar aktivt inom de områden som är relevanta för vår verksamhet för att bidra till att nå målen. HMS har valt att fokusera på de 7 områden som är mest relevanta och där vi kan bidra mest.

MÅL 3

HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE
Investerar i personalens hälsa och välbefinnande.
Läs mer på sidan 26.

MÅL 4

GOD UTBILDNING
Prioriterar kompetens-utveckling och stödjer utbildningsinitiativ.
Läs mer på sidan 27 och 31.

MÅL 5

JÄMSTÄLLDHET
Säkerställer lika rättigheter, möjligheter och villkor.
Läs mer på sidan 26-27.

MÅL 8

GODA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT
Främjar en långsiktigt tryggt och säker arbetsmiljö.
Läs mer på sidan 30.

MÅL 9

FRÄMJA INNOVATION
Investerar i forskning och utveckling.
Läs mer på sidan 14-23, 28-29.

MÅL 10

ÖKAD MÅNGFOLD
Arbetar för ökad mångfald.
Läs mer på sidan 26.

MÅL 12

HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION
Utvecklar och tillverkar produkter som möjliggör stora energi-besparingar för våra kunder.
Läs mer på sidan 28-29.

En arbetsplats i världsklass

HMS är ett globalt företag med verksamhet i många länder. För att uppnå gemensamma mål och tillväxt med kvalitet krävs en stark företagskultur och värdegrund vilket i sin tur ger förutsättningar för korta beslutsvägar och eget ansvar för alla medarbetare.

HMS HIGH FIVE

HMS är ett ungt, internationellt och entreprenörspräglad företag, med hög tillväxt, spännande teknikutveckling och närhet till kunderna. Det gör det extra viktigt att ha en gemensam värdegrund som säkerställer att beslut och arbetssätt genomförs i enlighet med vår långsiktiga strategi och som fungerar som ledstjärna för det dagliga arbetet och vårt bemötande av kunder, leverantörer, kollegor och andra intressenter. HMS har formulerat denna värdegrund i fem principer – HMS High Five. Dessa är i stort sett självförklarande: Våra åtaganden mot kund är alltid prioriterade. Vi ska växa och vara innovativa. Vi har ett långsiktigt perspektiv i vårt arbete. Vi tror på att bygga relationer och vi är effektiva.

ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

För oss på HMS är det viktigt att ha en bra samsättning av medarbetare med varierande erfarenheter och en jämlik arbetsmiljö för alla anställda. Vi tillåter inte någon form av diskriminering och betonar att alla ska ha samma möjligheter. Vi vet att detta kan öka både effektiviteten, kreativiteten och kvaliteten i verksamheten.

I vår medarbetarundersökning får områden som handlar om jämställdhet och likabehandling väldigt höga omdömen. Våra medarbetarundersökningar genomförs regelbundet. Senaste mätningarna visade bland annat att trivseln på arbetsplatsen, arbetsmiljön, jämställdhetsaspekter, rättvisaspekter och samarbetet med arbetskamra-

terna värderas mycket högt. Nytt för i år är att vi även genomför kortare pulsmätningar tre gånger per år för att få snabbare återkoppling. Cheferna får snabb återkoppling på vad medarbetarna tycker via en portal som visar avdelningsresultat.

Våra medarbetarundersökningar ger oss viktig information kring hur vi kan fortsätta utvecklas. Svarsfrekvensen var över 80 procent och vi upplever att våra medarbetare verkligen ger oss ärlig återkoppling. Majoriteten av medarbetarna tycker att vår arbetsplats är en arbetsplats i världsklass!

HÄLSA OCH LIVSSTIL

Att ha en bra arbetsmiljö ser vi som en grundförutsättning för att man ska kunna göra sitt jobb. Vi har funktionella och moderna kontor på alla våra arbetsplatser runt om i världen. För att värna om god hälsa och livsstil erbjuds regelbundet hälsokontroller, ergonomisk översyn av arbetsplatserna samt många olika slag av subventionerad träning. Tränings- och trivselaktiviteter anordnas regelbundet. Under 2016 var sjukfrånvaron 2,98 procent (2,65) och personalomsättningen för koncernen var 3,36 procent (4,8), för Sverige 3,27 procent (3,0).

Vi har väl implementerade rutiner för att riskbedöma och utvärdera vår arbetsmiljö kontinuerligt. Om man vill lämna in klagomål kan det göras direkt till chef eller till HR, och för att möjliggöra anonymitet kan klagomål även lämnas via medarbetarenkäter, fysisk brevlåda eller via vår whistleblower-rutin.

Daniel Rosén, Elektroingenjör
"Genom HMS utbytesprogram kunde jag jobba ett halvår på vårt kontor i Chicago. Då jag arbetade som projektledare på vår utvecklingsavdelning hade jag med mig ett par projekt där jag fick nyttig input från mina amerikanska kollegor. Jag kunde dessutom starta ett par utvecklingsprojekt med amerikanska kunder som jag sedan tog med mig hem till Halmstad. För mig som utvecklare var det oerhört nyttigt att komma ut i våra marknadsbolag och arbeta kundnära."

RÄTT REKRYTERING GER TILLVÄXT MED KVALITET

HMS tillväxtstrategi är beroende av rätt medarbetarkompetens. Vi arbetar aktivt för att profilera HMS på arbetsmarknaden, speciellt med inriktning mot tekniker och ingenjörer. Det sker bland annat genom att delta i arbetsmarknadsdagar på universitet och högskolor, erbjuda möjlighet till examensarbeten och synliggöra företaget via olika sociala medier. I år har vi nyanställt 26 (25) personer i koncernen varav 9 (7) i Sverige och 17 (18) i andra länder.

MEDARBETARUTVECKLING

HMS är en organisation som präglas av lärande, både i den dagliga verksamheten och via utbildningsinsatser internt och externt. Att ta eget ansvar, anta nya utmaningar och växa med uppgiften är vardag för medarbetare på HMS.

En stor del av utvecklingsarbetet sker i nära samarbete med kunder, ofta med internationella kontaktytor som tillför nya perspektiv och leder till personlig kompetensutveckling. Nyanställda genomgår ett individuellt introduktionsprogram och utöver det inbjuds alla nyanställda i HMS världen över till en introduktionsvecka i Halmstad.

MITT PERSPEKTIV – VARFÖR INVESTERA I HMS:

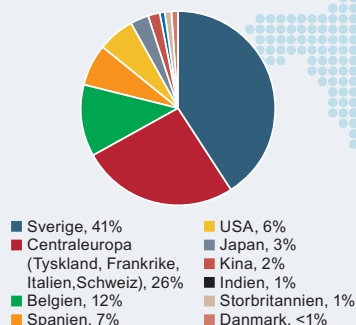
"Vi har byggt upp en unik kompetens under våra snart 30 år på marknaden. Vi har en mycket stark laganda och våra medarbetare motiveras av att tillsammans skapa ökat kundvärde."

Sabina Lindén, Personalchef

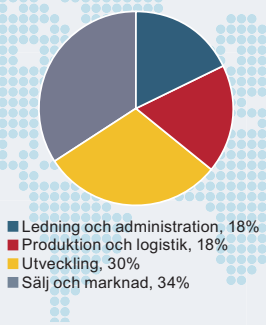

VISSTE DU ATT: I år fick HMS i Halmstad utmärkelsen som den mest cykelvänliga arbetsplatsen i staden. Vi erbjuder låncyklar och lånehjälm för våra anställda för att underlätta för dem att göra ärenden under arbetsdagen eller kunna cykla till ett möte.

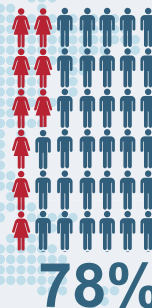
MEDARBETARE / LAND

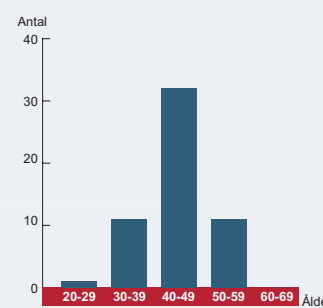
MEDARBETARE / FUNKTION

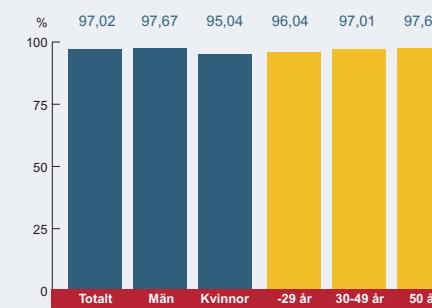
FÖRDELNING KVINNOR / MÄN

CHEFER / ÅLDERSFÖRDELNING

FRISKNÄRVARO 2016

HMS produkter minskar miljöpåverkan

HMS bidrar till hållbar utveckling genom att utveckla och tillverka produkter som möjliggör stora energibesparingar för sina användare under sin livstid. Miljöaspekter beaktas i samband med utveckling, tillverkning, skeppning och användning av HMS produkter, det vill säga under hela livscykeln.

HMS produkter kan bidra till kraftigt minskat resande. Genom att kunna övervaka och styra industriell utrustning via Internet kan man skära ner på många dyra och miljöpåfrestande serviceresor.

HÅLLBARA PRODUKTER

HMS jobbar aktivt med följande områden inom begreppet hållbara produkter:

- Produkter som utgör en grundläggande komponent i hållbara industriella system
- Hållbar produktutveckling
- Hållbar tillverkning och logistik

HÅLLBARA LÖSNINGAR

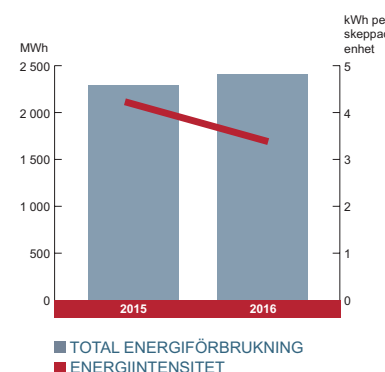
HMS produkter möjliggör uppbyggnaden av hållbara industriella lösningar där parametrar som energi- och resurseffektivitet, minskade utsläpp och föroreningar, förbättrad kvalitet och minskat avfall är i fokus. En annan viktig aspekt är att möjliggöra effektiva och flexibla industriella lös-

ningar för att minska överproduktion. Målet är att kunna tillverka ett fåtal enheter lika effektivt som massproducerade enheter.

EFFEKTIVISERING MED ÖKAD DIGITALISERING

Den industriella marknaden genomgår just nu en kommunikations- och datarevolution som drivs av initiativ och trender som Industrie 4.0, Industrial Internet of Things (IIoT) och uppkopplad tillverkning. Motivet bakom dessa trender är globala drivkrafter som att återta produktion från lågkostnadsländer, ökad konkurrensförmåga och framtidssäkra länders maskin- och systemexport. En annan tung drivkraft bakom dessa trender är just hållbarhet. Förbättrad arbetsmiljö och

TOTAL ENERGIFÖRBRUKNING

Växthusgasutsläpp, ton CO _{2e}	2016
Scope 1, direkta växthusgasutsläpp	251
Scope 2, indirekta växthusgasutsläpp från energiförbrukning	66
Scope 3, övriga indirekta växthusgasutsläpp	148
Totala växthusgasutsläpp	465
Växthusgasutsläpp per skeppad enhet (kg CO _{2e})	0,65

Tabellen redovisar utsläpp av växthusgaser från HMS tre stora affärsområden. Scope 1 är från företagsbilar, Scope 2 är el, värme och kyla och Scope 3 är transporter.

ergonomi, energi- och resursoptimering, flexibel massproduktion, minskad miljöpåverkan och tydligare förståelse för sin egen påverkan är några av de mål man vill nå.

Information och data från industriella system är det som ligger till grund för att kunna skapa morgondagens smarta industriella system. HMS produkter löser precis denna funktion genom att bidra till en intelligent styrning men också till att fånga (capture) och presentera data på ett förståeligt sätt till överordnade analys- och beslutssystem. Den ökade mängden datainsamling och fjärruppkopplade system möjliggör också till att nya tjänster och företag växer fram, både centralt och regionalt.

PRODUKTUTVECKLING

HMS mål är att kontinuerligt utveckla lösningar och produkters kapacitet i linje med dessa hållbarhetsmålsättningar så att de på ett enkelt och effektivt sätt kan integreras i industriella system och erbjuda värdefull funktionalitet och information. Som ett led i detta deltar HMS aktivt i olika tekniska standardiserings-organisationer och säkerställer därmed att HMS produkter och lösningar ligger i framkant avseende funktioner för till exempel energistyrning.

Den tekniska utvecklingen går fort fram inom industriella kommunikationslösningar vilket ställer höga krav på att balansera kraven på mer kraftfulla och effektivare produkter i kombination med ett antal miljöaspekter. Här spelar även metoder och plattformar en viktig roll då tid till marknad är en väsentlig parameter, desto snabbare nya lösningar kommer i bruk desto mer finns att vinna ur ett hållbarhetsperspektiv. HMS lägger stor vikt vid energieffektiva tekniker och lösningar. Processorer och minnen med moderna kiselgeometrier medger kraftfullare lösningar med bra energiprestandaförhållanden. Produkter konstrueras för användning under lång tid i krävande miljöer. Möjlighet till reparation och

uppgrädering i fält är väsentlig för att uppnå maximal livslängd. Produkternas utformning avseende låg vikt, liten formfaktor och effektiv paketering sparar materialresurser och ger en lägre miljöpåverkan i logistikkedjan. Naturligtvis används material och tillverkningsprocesser som uppfyller de senaste internationella lagkraven. Miljö- och hälsofarliga ämnen och kemikalier undviks i största möjliga mån.

ENERGIEFFEKTIVITET I FOKUS

HMS fokuserar på utveckling av produkter och lösningar som bidrar till energieffektiv och resurssnål industriell produktion. Att använda automatiserade processer och intelligent industriell kommunikation möjliggör i sig effektivare energiförbrukning i industriell utrustning, exempelvis motorstyrningar, pumpar och fläktsystem. HMS produkter för fjärrstyrning, fjärrövervakning och dess molnlösningar kan utnyttjas för att hantera globala utmaningar inom hållbar utveckling. Intelligent fjärrstyrning av utrustning ger energibesparingar, både genom effektivare drift och ett minskat behov av platsbesök för kontroll och besiktning. På så sätt bidrar HMS produkter till ökad energieffektivitet och därmed mindre miljöpåverkan.

Besparingspotential genom användning av Talk2M

2016

Resebesparingar (km)	2 006 124 400
Minskade koldioxidutsläpp (ton CO _{2e})	255 981

HMS produkter leder till minskat resande för våra kunder. Besparingarna i resor för Talk2M uppskattas till 2 006 124 400 km per år.

ÅTERVINNING OCH E-AVFALL

Genom att styra produktionsprocesserna noggrant uppnås en effektiv och materialsnål tillverkning med minsta möjliga spill, avfall och energianvändning.

HMS minimerar användningen av miljöfarliga ämnen och underlättar återvinning genom att efterleva miljölagarna RoHS, REACH och WEEE. Rutiner och arbetssätt finns för val av rätt material vid konstruktion.

Under 2016 har ett insamlingssystem utvecklats för att ta hand om skrotning av produkter från fält på ett miljömässigt korrekt sätt enligt kraven i direktivet. Samtliga slutprodukter som omfattas av WEEE direktivet, såsom Anybus Gateways och eWON fjärrövervakningsprodukter, är märkta med överkryssad soptunna.

”Vi sparar mer än 100 000 resekilometer per år tack vare fjärrunderhåll.”

Frank Weiß, vd, Autech Tesla

En av de främsta fördelarna med HMS eWON Remote Solutions är att kunderna kan minska antalet serviceresor och därmed sina koldioxidutsläpp. Ett exempel är den tyska vattenbehandlingsspecialisten Autech Tesla GmbH. De installerar vattenreningssystem för bland annat pooler och vattenparker över hela Europa och kan minska resandet drastiskt genom att kunna styra sina system på distans.

Hållbara affärer

Ansvarsfulla affärer och lönsam tillväxt går hand i hand. Genom att kombinera god affärsetik och innovation stärks vår konkurrenskraft och vi bidrar med lösningar på samhällets utmaningar.

AFFÄRSETIK OCH ANTI-KORRUPTION

HMS uppförandekod är en samling externa och interna regelverk som guidar anställda i vardagen. Genom att efterleva koden säkerställer vi att verksamheten bedrivs professionellt, ärligt och etiskt. Koden ger vägledning i hur HMS medarbetare ska agera etiskt och i enlighet med företagets vär-

deringar samt används för uppföljning av direkta leverantörer. Uppförandekoden finns tillgänglig externt på företagets webbplats och har godkänts av koncernledningen samt styrelsen. Koden finns tillgänglig för alla medarbetare via företagets intranät och genom introduktion av nyanställda.

HMS verksamhet inbegriper hantering av

kunddata som genereras i våra system när kunder använder våra molntjänster. Vi är måna om att respektera och skydda våra kunders integritet. För att skydda affärsrelaterad data och sekretess har vi under året utvecklat våra rutiner vid lagring av data samt tekniska åtgärder.

Under året har vi inte haft några fall av

bekräftade klagomål rörande kundintegritet eller identifierade läckor av kunddata.

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

HMS stödjer och respekterar de mänskliga rättigheterna. Vår uppförandekod rör respekt för mänskliga rättigheter inom de områden som finns inom vår kontroll där vi har integrerat mänskliga rättigheter i uppföljnings- och godkännandeprocesser av leverantörer. Vi accepterar inte barnarbete, den nedre gränsen för anställning i koncernens verksamhet är 15 år. Alla anställda har rätt att organisera sig fackligt och ca hälften av våra verksamheter omfattas av kollektivavtal.

Under året har vi påbörjat granskning avseende mänskliga rättigheter hos våra nya leverantörer. Detta arbete kommer fortsätta och under 2017 kommer vi arbeta för att utöka medvetenheten om mänskliga rättigheter i leverantörsledet.

HÅLLBAR LEVERANSKEDJA

Vi förväntar oss att våra leverantörer respekterar mänskliga rättigheter och anställdas arbetsvillkor samt att de tar ansvar för sin miljöpåverkan. Som ett villkor för att göra affärer kräver vi ett infört ledningssystem för miljö och arbetsmiljö av våra affärskritiska leverantörer. Det finns lagar som HMS måste säkerställa, såsom RoHS-direktivet och REACH-förordningen. Vi kräver därför av våra leverantörer att de följer de senaste riktlinjerna över material och tillhandahåller deklARATIONER om efterlevnad av regler för material och produkter som levereras till HMS.

Konfliktmineraler och efterlevnad av Dodd-Frank Act

HMS hanterar frågan om konfliktmineraler, innefattande efterlevnad av USA:s Dodd-Frank Act (SEC) genom att samarbeta aktivt med våra direkta leverantörer och redovisa resultatet i en rapport som publiceras på vår hemsida. För att vara framgångsrika med vårt arbete förväntas våra leverantörer följa HMS konfliktmineralpolicy, i vilken kraven bland annat omfattar att tillhandahålla information om källa och härkomst för potentiella konfliktmineraler i leveranser till HMS.

Leverantörsgranskningar

HMS har under året infört rutiner för utvärdering av materialleverantörer i form av självdeklarationer. Detta omfattar riskhantering, arbetsrätt,

arbetsmiljö, miljö och affärsetiska frågor. Resultatet visade att en större andel har bristfälliga rutiner för att kommunicera med oss som kund, hur de arbetar med hållbarhetsfrågor. 32 procent av materialleverantörerna har visat sig ha väl godkända processer för att kommunicera hållbarhetsfrågor. 3 procent underkändes på grund av bristfällig kommunikation, dessa följs upp och åtgärder krävs för framtida affärer.

Samtliga kinesiska underleverantörer av kretskort och material till produkter har kontrollerats på plats under året, dels för att följa upp hur krav efterlevs men också för att säkerställa att våra produkter är tillverkade under rättvisa förhållanden. Detta har omfattat inspektion av arbetsmiljöförhållanden och en granskning av dokumentation. Inga risker identifierades med avseende på säkerhet eller arbetsmiljö.

Magnus Ovik från HMS Supplyavdelning inspekterar kinesiska tillverkare av kretskort, halvfabrikat och kontakter.

Förverkliga sociala åtaganden

HMS har ett starkt engagemang och en lång tradition av samarbete med universitet och skolor. Det har vi genom forskningsprojekt inom innovation och genom vår kärnverksamhet där vi erbjuder studenter utbildningsprogram i form av arbetsplatsförlagd utbildning, projektarbete och feriearbete på företaget. Under 2016 har vi erbjudit plats för arbetsplatsförlagt lärande i olika former för 22 personer. HMS anordnar även studiebesök till verksamheten i Halmstad. Under året har vi haft totalt 16 stycken studiebesök från allmänhet och studenter.

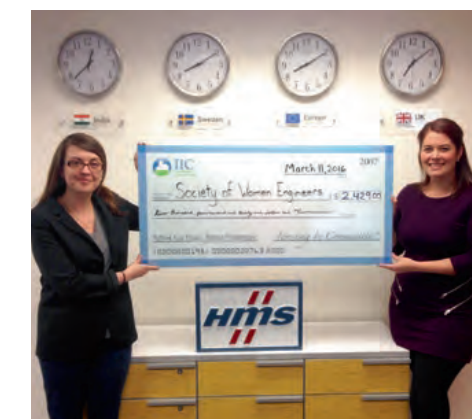
I samarbete med Höghskolan i Halmstad beviljar HMS årligen stipendier för bästa examensprojekt. Stipendiet delas ut till framstående

studenter inom datateknik, elektroteknik och mekatronik. HMS är en av sponsorerna till priset Årets Tekniker, som uppmärksammar teknikens betydelse för samhälle, livskvalitet och företagande. Genom priset kan vi lyfta tekniker som yrkeskategori och skapa intresse för teknik.

HMS har olika sponsorprogram för att hjälpa behövande, minska ojämlikheter samt att ge möjlighet och uppmuntra till lokala initiativ i koncernen. HMS sponsrar kvinnliga ingenjörer i nätverket SWE – Society of Women Engineers samt medverkar i WoW, en mötesplats för kvinnor från olika kulturer som syftar till att skapa en bättre integration för invandrarkvinnor.

Framgångsrika kundcase uppmärksammas

kvartalsvis, där vinsten är att HMS säljare får donera en summa pengar till ett välgörenhetsprogram som ligger vinnaren varmt om hjärtat. Några exempel på organisationer som fått donationer under året är Engineers Without Borders, Alzheimer's Association, St. Jude Children's Research Hospital, UNHCR och SWE.

En av de organisationer som HMS stöttat under året är amerikanska "Society of Women Engineers."

Styrelseordföranden har ordet

HMS verksamhet ligger helt rätt i tiden och bolaget är mycket väl positionerat för att leverera framtidens lösningar i en alltmer uppkopplad värld. HMS produkter bidrar på olika sätt till ökad konkurrenskraft och resurseffektivitet och därmed ett hållbart samhälle. Intresset och efterfrågan av HMS produkter ökar, och resultatet för 2016 visar hur sund och framåtriktad HMS affär är.

För att säkerställa framtida utveckling lägger HMS cirka en tredjedel av sin omsättning i produktutveckling och satsning på nya teknologiplattformar för att öka konkurrenskraften och befästa grunden för långsiktig tillväxt. Under året har även HMS globala närvaro och bredden på produktportföljen stärkts via förvärven av eWON SA och Intesis Software SLU.

För ett tillväxtbolag i en snabbväxande sektor är styrelsens roll viktig. Det gäller att dels aktivt stödja företagsledningen genom att lyssna och coacha i strategiska frågor samt att säkerställa att strategier formuleras rätt och följs upp samt ha

uppsikt över riskerna. Styrelsearbetet följer i en fast årscykel med inplanerade möten och en i arbetsordningen fastställd arbets- och ansvarsfördelning. Redan vid det konstituerande styrelsemötet i samband med årsstämman sätter vi strukturen för det kommande styrelseåret.

Styrelsens medlemmar kompletterar varandra väl. Några är personer i företagsledande ställning med god insikt i och förståelse för HMS ledningens utmaningar. Andra tillför värdefulla erfarenheter från ledande befattningar inom områden som aktiemarknad, företagsförvärv, teknikutveckling och marknadsföring. Inte minst vid våra strategiska diskussioner – då hela företagsledningen deltar – skapar denna mix en spännande och värdefull dynamik.

Varje år görs en utvärdering av styrelsearbetet, där varje ledamot besvarar ett antal frågor som jag som ordförande sedan sammanställer och återkopplar till styrelsen. Denna utvärdering, som bland annat delges valberedningen, är av stor vikt för att säkerställa ett effektivt styrelsearbete men

även som vägledning för att uppnå rätt sammanfattning och kompetens hos styrelsen. Årets summering visade återigen ett mycket väl fungerande styrelsearbete. Vid sidan av revisions- och ersättningsutskotten har arbetet i utvecklingsutskottet, med uppgift att särskilt bevaka de viktiga frågorna runt produkt- och teknikutveckling samt kompetensförsörjning, fortsatt att utvecklas väl.

Styrelsens utmaningar framåt är att bistå och sparra ledningen inom ett antal strategiskt viktiga fokusområden. Det gäller att säkra HMS långsiktiga konkurrenskraft på en föränderlig och växande marknad genom rätt fokus vad gäller produktutveckling, marknadsexpansion, kundorientering och kompetensförsörjning, kort sagt att utveckla HMS inför framtiden.

Charlotte Brogren
Styrelseordförande

Bolagsstyrningsrapport

HMS styrelse och ledning strävar efter att företaget skall leva upp till de krav som Nasdaq OMX, aktieägare och andra intressenter ställer på bolaget. Styrelsen följer också den debatt som förs i ämnet och de rekommendationer som olika aktörer utfärdar. HMS följer de regler som Svensk kod för bolagsstyrning innefattar. Bolagsstyrning inom HMS utövas främst genom årsstämman och styrelsen. I ett vidare perspektiv omfattar frågorna även ledningen, dess uppgifter samt kontroll- och rapporteringsfunktionerna inom koncernen.

STRUKTUR FÖR BOLAGSSTYRNING

HMS aktieägare är de som ytterst fattar beslut om koncernens styrning. På årsstämman utser aktieägarna styrelse, styrelsens ordförande och revisorer samt beslutar om hur valberedning ska utses. Styrelsen ansvarar inför ägarna för koncernens organisation och förvaltning av koncernens angelägenheter. Revisorerna rapporterar på årsstämman om sin granskning.

AKTIEÄGARE OCH ÅRSSTÄMMA

Aktieägars rätt att besluta i bolagets angelägenheter utövas på bolagsstämman, som är bolagets högsta beslutande organ. Ordinarie bolagsstämma (årsstämma) beslutar bland annat om fastställande av resultat- och balansräkning, vinstdisposition, ansvarsfrihet för styrelsen, val av styrelse och revisorer samt ersättning till styrelsens ordförande, övriga styrelseledamöter och till revisorer. Årsstämman beslutar också om riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare.

Därutöver fattar aktieägarna på årsstämman beslut om eventuell ändring av bolagets bolagsordning, eventuella nyemissioner samt införande av aktierelaterade incitamentsprogram. Bolagsordningen är det grundläggande styrdokumentet för bolaget i vilket bland annat framgår vilken verksamhet bolaget ska bedriva, aktiekapitalets storlek, aktieägarnas rätt att delta på bolags-

stämma och vad som ska förekomma på årsstämma.

För att en aktieägare ska kunna få ett ärende behandlat vid årsstämman måste han/hon inkomma med en skriftlig begäran till styrelsen i så god tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till stämman. Uppgift om när sådan begäran ska vara styrelsen tillhanda framgår på bolagets webbplats. Information inför och protokoll från bolagets årsstämma återfinns på bolagets webbplats www.hms.se.

Årsstämman ska hållas inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Samtliga aktieägare som är registrerade i aktieboken per avstämningsdagen (fem kalenderdagar före dagen för årsstämman) och är anmälda har rätt att delta. Varje aktie ger aktieägare rätt till en röst. Kallelse ska ske tidigast sex veckor och senast fyra veckor i förväg genom annonser i Dagens Industri och Post- och Inrikes Tidningar.

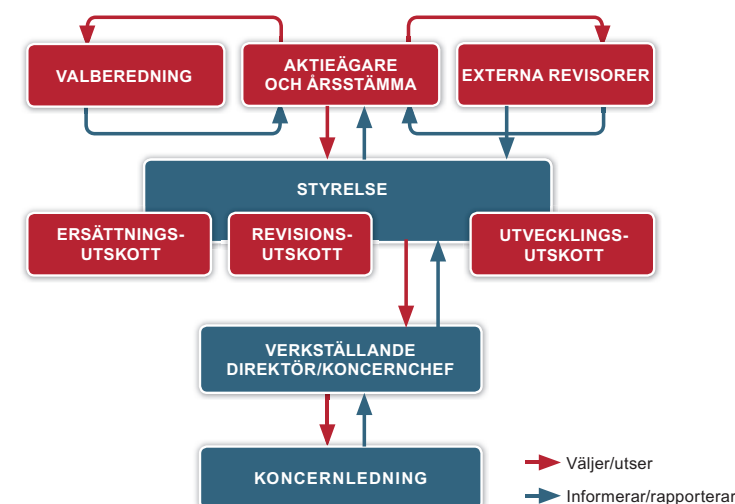
ÅRSSTÄMMA 2016

Årsstämma hölls 28 april 2016 på bolagets kontor i Halmstad. Vid stämman närvarade ägare vilka representerade cirka 59 procent (66) av antalet aktier och röster. Vid stämman var styrelsens ordförande Charlotte Brogren samt ledamöterna Henrik Johansson, Ray Mauritsson, Fredrik Hansson, Kerstin Lindell och Anders Mörck

närvarande. Vidare deltog valberedningens ordförande Jan Svensson och från det stämموvalda revisionsbolaget Fredrik Göransson. På stämman fattade aktieägarna beslut om bland annat följande:

- utdelning med 2,50 kr per aktie, sammanlagt 29 261 793 kr (28 306 000).
- styrelsen ska bestå av sex ledamöter utan suppleanter.
- omval av Charlotte Brogren till ordförande i styrelsen.

- omval av Ray Mauritsson, Henrik Johansson, Kerstin Lindell och Fredrik Hansson.
- nyval av Anders Mörck till styrelseledamot.
- styrelsearvode om 1 275 000 kr för påföljande mandatperiod, varav 400 000 kr ska utgå till styrelsens ordförande och 175 000 kr vardera till resterande styrelserepresentanter.
- val av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (PwC) som revisor med ansvarig auktoriserad revisor Fredrik Göransson.

BOLAGSSTYRNING

- principer för utseende av valberedning.
- riktlinjer för lön och annan ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare.
- bemyndigande för styrelsen att besluta om nyemission.
- förvärv av aktier i HMS Networks AB i anslutning till fastlagt aktiesparprogram.
- aktiesparprogram för samtliga fast anställda inom koncernen.

VALBEREDNING

Årsstämman beslutar om hur valberedningen ska utses. Valberedningens uppgift är att bereda och lämna förslag till nästa årsstämma på ordförande och övriga ledamöter i styrelsen samt om arvode till ordföranden och övriga ledamöter. I valberedningens uppdrag ingår att utvärdera styrelsens arbete, i första hand utifrån den rapport som styrelsens ordförande lämnar till valberedningen. Valberedningen föreslår även val av revisorer och arvode till dessa.

Vid årsstämman 2016 beslutades om principerna för inrättande av en valberedning i HMS Networks AB. Aktieägarna på årsstämman beslöt, i enlighet med valberedningens förslag, att styrelsens ordförande tillsammans med representanter för de fyra största aktieägarna (per den 31 augusti) ska utgöra valberedning för tiden till nästa ordinarie bolagsstämma har hållits eller vid behov till dess att ny valberedning utsetts.

Staffan Dahlströms kunskap och erfarenhet har i detta sammanhang ansetts som så viktig för valberedningens arbete och kontinuiteten i den högsta ledningen av företaget att detta motiverar en representation i valberedningen.

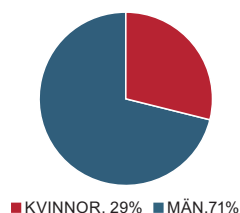
Valberedningen ska inom sig utse en ordförande (styrelsens ordförande eller annan ledamot i styrelsen får ej utses till valberedningens ordförande). För det fall någon av de tre största aktieägarna avstår från sin rätt att utse en representant, övergår rätten till den aktieägare som efter berörd aktieägare har det största aktieinnehavet per nämnda datum. Lämnar ledamot valberedningen i förtid ska, om så bedöms erforderligt, ersättare utses av samma aktieägare som utsett den avgångne ledamoten eller om denna aktieägare inte längre tillhör de tre största aktieägarna, av den aktieägare som storleksmässigt står näst i tur.

Sammansättningen av valberedningen ska offentliggöras på bolagets hemsida senast sex månader före kommande ordinarie årsstämma. Valberedningen eftersträvar en jämn könsfördelning i styrelsen. Andelen kvinnor i bolagets styrelse uppgick till 29 procent (33). Av de på års-

VALBEREDNINGEN INFÖR ÅRSSTÄMMAN 2017

Namn/representerade	Andel av röster 2016-08-31
Jan Svensson, Investment AB Latour	26%
Staffan Dahlström, eget innehav	14%
Göran Espelund, Lannebo Fonder	9%
Evert Carlsson, Swedbank Robur Fonder	9%
Charlotte Brogren, styrelsens ordförande	0%

FÖRDELNING KVINNOR/ MÄN I STYRELSEN

stämman valda styrelseledamöterna utgör 33 procent (33) kvinnor.

EXTERNA REVISORER

Revisorer utses av årsstämman. Revisorerna är ansvariga inför aktieägarna på stämman och lämnar en revisionsberättelse över bland annat årsredovisningen och styrelsens förvaltning. Revisorerna rapporterar muntligen och skriftligen löpande till revisionsutskottet om hur revisionen har bedrivits och hur de bedömer att ordningen och kontrollen är i bolaget. Revisorerna rapporterar även personligen minst en gång per år till hela styrelsen om sin granskning och avger omdöme om den interna kontrollen.

Årsstämman 2016 valde Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (PwC) till revisionsbyrå, med den auktoriserade revisorn Fredrik Göransson som huvudansvarig revisor till och med datum för nästkommande årsstämma. Utöver revision bistår PwC med rådgivning avseende finansiell rapportering och skatter. Rådgivningen bedöms ej vara föremål för jävsituation.

Den samlade ersättningen till HMS revisorer under 2016 uppgick till 2 999 Tkr (1 862). Ytterligare uppgifter om ersättningar till revisorerna återfinns i not 7.

REVISOR

STYRELSE

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltar bolagets angelägenheter för ägarnas räkning. Styrelsen ska fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och se till att bolaget är organiserat så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållande i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Styrelsen fastställer policys och instruktioner för hur detta ska gå till och fastställer en arbetsordning för styrelsen och en instruktion för verkställande direktören. Av dessa centrala styrdokument framgår hur ansvar och befogenheter fördelas mellan styrelsen som helhet, utskott och kommittéer, samt mellan styrelsens ordförande och verkställande direktören. Styrelsen utser verkställande direktör. Ordföranden ansvarar för utvärdering av styrelsens arbete och delger valberedningen resultatet av utvärderingen.

STYRELSEARBETETS GRUNDER

De grundläggande frågorna om kompetensfördelningen mellan styrelse, styrelsens utskott, ordförande och verkställande direktör kommer till uttryck i styrelsens arbetsordning samt instruktioner till verkställande direktören. Arbetsordningen reglerar bland annat hur ofta styrelsen ska sammanträda och vad som ska behandlas vid respektive tillfälle. Av arbetsordningen framgår även ansvarsfördelningen mellan styrelse, dess ordförande och verkställande direktör.

Styrelsen har till uppgift att fastställa strategier, affärsplaner samt budgetar, delårsrapporter, bokslutskommuniké och årsredovisning. Vidare har styrelsen att tillsätta och avsätta verkställande direktör samt besluta om betydande förändringar i HMS organisation och verksamhet. Arbetsord-

ningen anger beloppsgränser för när styrelsen ska besluta om investeringar, företagsförvärv, företagsöverlåtelser, lån med mera.

Utvärdering av styrelsens arbete sker löpande, dels rörande styrelsearbetet som helhet, dels rörande enskilda medlemmars bidrag. Syftet är att säkerställa att HMS har en väl sammansatt styrelse sett till kompetens och engagemang. Varje år görs en utvärdering av styrelsearbetet, där varje ledamot besvarar ett antal frågor som ordföranden sammanställer och presenterar för styrelsen. Denna utvärdering, som bland annat delges valberedningen, är av stor vikt för att säkerställa ett effektivt styrelsearbete.

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING

Styrelsen består av sex av årsstämman valda ledamöter samt en arbetstagarrepresentant. Styrelsens ledamöter har en bred och omfattande erfarenhet från näringslivet och samtliga ledamöter är eller har varit verkställande direktörer och/eller har haft ledande befattningar i större företag och flertalet upprätthåller andra uppdrag som ledamot i styrelser för större företag. Några av bolagets ledamöter har arbetat i bolagets styrelse under längre tid och är väl förtrogna med bolagets verksamhet.

Svensk kod för bolagsstyrning innehåller bestämmelser om att majoriteten av de bolagsstämmovalda ledamöterna ska vara oberoende i förhållande till bolaget och koncernledningen samt att minst två av de oberoende ledamöterna ska vara oberoende även i förhållande till aktieägare som kontrollerar tio procent eller mer av aktier eller röster i bolaget. Valberedningen har vid en samlad bedömning av varje ledamots förhållande till bolaget, koncernledningen och

Styrelsearbetet följer en struktur med fasta och återkommande ärenden i huvudsak enligt följande plan

större aktieägare funnit att samtliga ledamöter är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Förutom Anders Mörck bedöms samtliga ledamöter vara oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare. Enskilda medlemmars unika kompetens, och därmed även styrelsens kompetensmässiga sammansättning framgår av beskrivningen på sidan 40.

Totalt styrelsearvode för 2016 utgick med 1 275 tkr (1 275). För en närmare beskrivning av styrelseledamöternas närvaro hänvisas till not 26.

STYRELSEORDFÖRANDE

Av styrelsens arbetsordning framgår bland annat att ordföranden ska se till att styrelsens arbete bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina skyldigheter. I detta ligger att organisera och leda

styrelsens arbete samt skapa bästa möjliga förutsättningar för dess arbete. Dessutom ska ordföranden se till att styrelsens ledamöter löpande uppdaterar och fördjupar sina kunskaper om bolaget och att nya ledamöter får lämplig introduktion och utbildning. Ordföranden ska stå till förfogande som rådgivare och diskussionspartner till verkställande direktören men också utvärdera dennes arbete samt redogöra för sin bedömning i styrelsen. Därutöver ankommer det på ordförande att se till att styrelsens arbete utvärderas årligen och att informera valberedningen om utvärderingen.

Vid årsstämman 28 april 2016 valdes Charlotte Brogren till styrelsens ordförande. Styrelseordföranden deltar ej i den operativa ledningen av bolaget.

STYRELSENS ARBETE 2016

Styrelsen har sedan årsstämman 28 april 2016 genomfört tio protokollförda sammanträden fram till fastställandet av denna årsredovisning. Verkställande direktör och finansdirektör i HMS Networks AB deltar vid styrelsens sammanträden som föredragande respektive sekreterare. Styrelsen behandlade vid sina möten de fasta punkter som, i enlighet med styrelsens arbetsordning, förelåg vid respektive styrelsemöte. Hit hör affärsläge, budget, delårsrapporter och årsbokslut. I övrigt fokuserades arbetet på att vidareutveckla de sedan tidigare framtagna marknads- och förvärvsstrategierna. Vid sidan av de schemalagda mötena består styrelsens arbete av löpande ekonomisk uppföljning, strategisk produktutveckling, rekommendationer kring ersättnings-

BOLAGSSTYRNING

ERSÄTTNING TILL KONCERNLEDNING 2016, Tkr

	Grundlön*	Rörlig ersättning	Pensionskostnader	Summa 2016
Verkställande direktör	2 467	574	692	3 733
Koncernledning, övriga (8 st)	10 900	1 937	2 939	15 777
Summa	13 367	2 511	3 631	19 510

*Inklusive övriga ersättningar

nivåer, förvärvsfrågor samt frågor kring redovisning och revision.

ERSÄTTNINGsutskott

Inom sig utser styrelsen ett ersättningsutskott som löpande utvärderar de ledande befattningshavarnas anställningsvillkor mot bakgrund av gällande marknadsvillkor för motsvarande befattningshavare i andra företag. Styrelsen beslutar om principer för ersättning till ledande befattningshavare och ersättning till den verkställande direktören.

Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande (Charlotte Brogren) och en av styrelsens utsedda styrelseledamöter (Fredrik Hansson). Till ordförande i ersättningsutskottet utsågs Fredrik Hansson. Vid samtliga sammanträden har närvaron varit 100 procent.

REVISIONSUTSKOTT

Inom sig utser styrelsen ett revisionsutskott, som övervakar den finansiella rapporteringen genom att granska alla kritiska redovisningsfrågor och andra förhållanden som kan påverka den finansiella rapporteringens kvalitativa innehåll. Utskottet övervakar även effektiviteten i bolagets och koncernens interna kontroll, riskhanteringssystem samt de externa revisorernas opartiskhet och självständighet. Utskottet utvärderar revisionsinsatsen och biträder valberedningen i fråga om val av revisor. I utskottet beslutar man även om alla inköp av konsulttjänster från bolagets revisor som inte faller inom revisionsnära rådgivning.

Revisionsutskottet består av två av styrelsen

utsedda styrelseledamöter (Kerstin Lindell och Anders Möck). Till ordförande i revisionsutskottet utsågs Kerstin Lindell. Vid samtliga sammanträden har närvaron varit 100 procent.

Utskottet har regelbunden kontakt med externrevisorerna, som rapporterar till utskottet om viktiga omständigheter vilka framkommit vid den lagstadgade revisionen, särskilt om eventuella brister i den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen.

UTVECKLINGsutskott

Inom sig utser styrelsen ett utvecklingsutskott. Utskottet ska verka som bollplank till HMS ledning runt frågor om forskning och utveckling, enskilda projekt och bolagets portfölj av utvecklingsprojekt, organisation av utvecklingsavdelningen och dess ledning samt personal- och kompetensutveckling. Utskottet ska dessutom vara en resurs för att bereda och förankra forsknings- och utvecklingsärenden som kräver styrelsebeslut på grund av strategisk inriktning, investeringsbeslut eller samarbeten med andra parter. Utskottet ska säkerställa att HMS styrelse är insatt och uppdaterad på, för HMS utveckling, relevanta frågeställningar inom området för forskning och utveckling.

Utvecklingsutskottet består av tre av styrelsen utsedda styrelseledamöter (Charlotte Brogren, Henrik Johansson och Ray Mauritsson). Till ordförande i utvecklingsutskottet utsågs Henrik Johansson. Vid samtliga sammanträden har närvaron varit 100 procent.

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR OCH KONCERNLEDNING

Verkställande direktör ansvarar för bolagets affärsutveckling samt leder och samordnar den dagliga verksamheten i enlighet med de instruktioner och anvisningar som styrelsen har antagit. Det innebär bland annat ansvar för ekonomisk rapportering, framtagande av informations- och beslutsunderlag samt att förpliktelser, avtal eller andra juridiska handlingar inte står i strid med svenska eller utländska lagar och författningar. Verkställande direktör ska också övervaka att målsättningar, policy och strategiska planer följs och vid behov uppdateras. Verkställande direktör utser övriga medlemmar i koncernledningen.

Verkställande direktör ansvarar dessutom för att styrelsen får information och nödvändigt beslutsunderlag, vilket sänds till samtliga ledamöter sju dagar före styrelsemötena, samt är föredragande vid dessa. Verkställande direktör håller kontinuerligt styrelsen och ordföranden informerade om bolagets och koncernens finansiella ställning och utveckling.

Koncernledningen leds av verkställande direktören och består av ytterligare åtta medlemmar; Chief Financial Officer, Chief Technical Officer, HR Manager, Marketing Director, General Manager Americas, General Manager Central Europe, General Manager eWON och General Manager för IXXAT. För ytterligare uppgifter om koncernledningen hänvisas till sidan 41.

Koncernledningen har det övergripande ansvaret för verksamheten i koncernen i enlighet med den strategi och långsiktiga målsättning som fastställts av styrelsen för HMS. Koncernledningen sammanträder cirka tio gånger per år. Vid dessa möten behandlas frågor av strategisk art och av betydelse för hela koncernen. Mötena leds av verkställande direktören, som fattar beslut efter samråd med övriga medlemmar.

Den totala ersättningen (inklusive pensionsavsättning) till verkställande direktören under 2016 uppgick till 3 733 tkr (3 516). För mer information om ersättningar till verkställande direktör och koncernledningsgruppen, se not 26.

Styrelsens rapport om intern kontroll

HMS arbete med intern kontroll har utformats för att säkerställa korrekt och tillförlitlig finansiell rapportering¹⁾ och redovisning i enlighet med tillämpliga lagar och förordningar, redovisningsstandarder samt övriga krav på noterade bolag. Arbetet med intern kontroll tillför värde genom tydliggörande av roller och ansvar, förbättrad processeffektivitet, ökad riskmedvetenhet och förbättrade beslutsunderlag samt ökad säkerhet i finansiell rapportering och uppföljning.

BESKRIVNING

Intern kontroll över finansiell rapportering är inom HMS en integrerad del av bolagsstyrningen. Den innehåller processer och metoder för att säkerställa koncernens tillgångar och riktigheten i den finansiella rapporteringen och syftar till att skydda ägarnas investering i bolaget. För att organisera och ytterligare förbättra detta arbete tar HMS sin utgångspunkt i COSO-ramverket, som utgör en strukturerad grund för utvärdering och uppföljning av den interna kontrollen över den finansiella rapporteringen.

KONTROLLMILJÖ

Grunden för den interna kontrollen utgörs av den övergripande kontrollmiljön som styrelsen och ledningen har fastställt. Den bygger på en organisation med tydliga beslutsvägar där befogenheter och ansvar definierats med tydliga instruktioner samt en företagskultur med gemensamma värderingar och den enskilde individens medvetenhet om sin roll i upprätthållandet av god intern kontroll.

Koncernen har som ambition att dess värderingar ska genomsyra organisationen. Stor vikt läggs vid att samtliga handlingar, såväl internt

som externt, ska präglas av denna värderingsgrund. HMS har även fastställt en ”Code of Conduct”, som väl beskriver önskat förhållningssätt i olika situationer.

Styrelsen har det övergripande ansvaret för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Styrelsen har fastställt en skriftlig arbetsordning som klargör styrelsens ansvar och som reglerar dess utskotts inbördes arbetsfördelning. Styrelsen har vidare utsett ett revisionsutskott som har som huvudsaklig uppgift att säkerställa den finansiella rapporteringen och interna kontrollen samt att ändamålsenliga relationer med bolagets revisor upprätthålls. Styrelsen har även upprättat en instruktion för verkställande direktören och instruktion för ekonomisk rapportering till styrelsen i HMS. Ansvaret för att upprätthålla en effektiv kontrollmiljö och det löpande arbetet med den interna kontrollen är delegerat till verkställande direktören som i sin tur delegerat funktionsspeci-

fikt ansvar till chefer på olika nivåer i koncernen.

HMS interna kontrollarbete syftar till att säkerställa att koncernen lever upp till sina mål för den finansiella rapporteringen. Ett minimikrav är att de kontrollaktiviteter som genomförs ska täcka de nyckelrisker som identifierats inom koncernen.

Ansvar och befogenheter definieras i instruktioner för attestträtt, manualer, policies och rutiner. Några exempel är HMS manual för redovisning och rapportering, finans- och kreditpolicy, informationspolicy, it-säkerhetspolicy samt HR policies. Dessa riktlinjer utgör tillsammans med lagar och andra externa regelverk den så kallade kontrollmiljön. Alla anställda måste följa dessa riktlinjer.

För att ge styrelsen underlag att fastställa nivå vad gäller intern styrning och kontroll har HMS under 2016 fortsatt sin översyn av befintliga interna kontroller, i enlighet med fastställda riktlinjer. Arbetet utmynnar i en utvärdering och

verifiering av de styrande dokument och riktlinjer som ligger till grund för koncernens verksamhetsstyrning.

RISKBEDÖMNING

Riskbedömning utgår ifrån koncernens finansiella mål. De övergripande finansiella riskerna är identifierade som likviditetsrisk, valutarisk, ränterisk och kundkreditrisk. De hanteras huvudsakligen av ekonomi- och finansfunktionen i enlighet med koncernens finanspolicy. För detaljerad redogörelse, se not 3. Genom genomförda kvantitativa och kvalitativa riskanalyser med utgångspunkt i koncernens balans- och resultaträkning identifierar HMS vilka nyckelrisker som kan utgöra hot mot att nå affärsmässiga och finansiella mål. I riskbedömningen ingår att identifiera risker som kan uppstå om de grundläggande kraven på den finansiella rapporteringen (fullständighet, riktighet, värdering och rapportering) i koncernen inte uppfylls.

¹⁾ Med finansiell rapportering avses delårsrapporter, bokslutskommuniké och årsredovisning samt intern rapportering.

BOLAGSSTYRNING

Fokus läggs på risker i den finansiella rapporteringen avseende väsentliga resultat- och balansposter, som relativt sett är högre beroende på komplexiteten i processen eller där effekterna av eventuella fel riskerar att bli stora, då värdena i transaktionerna är betydande. Resultatet av utförda granskningar leder till åtgärder som exempelvis förbättrade kontrollrutiner för att ytterligare säkerställa en korrekt finansiell rapportering.

KONTROLLAKTIVITETER

Kontrollaktiviteter begränsar identifierade risker och säkerställer korrekt och tillförlitlig finansiell rapportering såväl som processeffektivitet. Kontrollaktiviteterna inkluderar såväl övergripande som detaljerade kontroller och syftar till att förebygga, upptäcka och korrigera fel och avvikelser.

Den centrala finans- och ekonomiavdelningen ansvarar för koncernredovisning och koncernbokslut samt för ekonomiska och administrativa styrsystem. I avdelningens ansvar ingår även att säkerställa att instruktioner av betydelse för den finansiella rapporteringen görs kända och tillgängliga för berörd personal.

Inom redovisnings- och controllerfunktionen sker fortlöpande avstämnings- och kontroller av redovisade belopp samt analyser av resultat- och balansräkningar. Controllerfunktionen utför kontrollaktiviteter på samtliga nivåer i bolaget. Funktionen analyserar och följer upp budgetavvikelser, upprättar prognoser, följer upp väsentliga fluktuationer över perioder och rapporterar vidare i företaget vilket minimerar riskerna för fel i den finansiella rapporteringen.

De ekonomiansvariga i dotterbolagen ansvarar för att kontrollaktiviteterna i den finansiella rapporteringen för deras respektive enheter är

ändamålsenliga, det vill säga att de är utformade för att förebygga, upptäcka och korrigera fel och avvikelser, samt att de står i överensstämmelse med interna riktlinjer och instruktioner.

En hög IT-säkerhet är en förutsättning för en god intern kontroll av den finansiella rapporteringen. Därför finns regler och riktlinjer för att säkerställa tillgänglighet, riktighet, sekretess och spårbarhet i informationen i affärssystemet. Behörigheter till affärssystem är begränsade enligt befogenheter, ansvar och roller baserat på Segregation of duties, i syfte att säkerställa oavsiktlig/avsiktlig felaktig registrering.

Som ett led i arbetet med att kvalitetssäkra den finansiella rapporteringen har styrelsen inrättat ett revisionsutskott bestående av två av styrelsen utsedda styrelseledamöter. Utskottet behandlar bland annat kritiska redovisningsfrågor samt övervakar effektiviteten i internkontrollen och riskhanteringen avseende den finansiella rapporteringen.

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

Information och kommunikation om risker, kontroller och kontrollresultat i HMS-koncernen bidrar till att säkerställa att riktiga affärsbeslut fattas. Koncernens ambition är att informations- och kommunikationsvägar avseende den interna kontrollen för den finansiella rapporteringen ska vara ändamålsenliga och kända i koncernen.

Riktlinjer för den finansiella rapporteringen kommuniceras till samtliga berörda inom koncernen genom policys, manualer och arbetsinstruktioner. Informationen inkluderar metodik, instruktioner och praktiska checklistor, beskrivningar av roller och ansvar samt en övergripande tidplan. HMS-koncernens publicerade externa

rapporter bygger på rapportering från samtliga legala enheter i enlighet med en standardiserad rapporteringsrutin.

HMS-koncernens redovisningsprinciper och eventuella förändringar kommuniceras alltid genom direktutskick till samtliga berörda personer i organisationen. Samtliga dotterbolag avger dessutom varje månad en månadsrapport, innehållande finansiell status och utveckling.

Styrelsen har fastställt en informationspolicy som anger vad som ska kommuniceras, av vem samt på vilket sätt informationen ska utges för att säkerställa att den externa informationen blir korrekt och fullständig. Dessutom finns instruktioner för hur den finansiella informationen ska kommuniceras mellan ledning och övriga medarbetare. En förutsättning för korrekt informationsspridning är även goda rutiner kring informationssäkerhet.

HMS rutiner och system för informationsgivning syftar till att förse marknaden med relevant, tillförlitlig, korrekt och aktuell information om koncernens utveckling och finansiella ställning.

HMS har en informationspolicy som uppfyller de krav som ställs på ett noterat bolag.

Finansiell information lämnas i form av:

- Delårsrapporter och bokslutskommuniké, vilka publiceras som pressmeddelanden.
- Årsredovisning.
- Pressmeddelanden om viktiga nyheter och händelser som väsentligt kan påverka aktiekursen.
- Presentationer och telefonkonferenser för finansanalytiker, investerare och media samma dag som boksluts- och delårsrapporter publiceras samt i samband med publicering av annan viktig information.
- Möten med finansanalytiker och investerare. Alla rapporter, presentationer och pressmeddelanden publiceras samtidigt på koncernens hemsida <http://investors.hms.se>.

UPPFÖLJNING

Uppföljning och tester av kontrollaktiviteter utförs kontinuerligt för att säkerställa att risker har beaktats och behandlats på ett tillfredsställande sätt. Uppföljningen omfattar både formella och informella rutiner som tillämpas av chefer och processägare samt kontrollutförare. Dessa rutiner inbegriper bl.a. uppföljning av resultat mot budgetar och planer, analyser och nyckeltal.

Kontroller som fallerar åtgärdas, vilket betyder att åtgärder vidtas och implementeras för att rätta till bristerna.

Styrelsen avhandlar koncernens samtliga kvartalsrapporter, bokslutskommuniké samt årsredovisning innan dessa publiceras. Styrelsen erhåller månadsvis finansiella rapporter avseende koncernens ställning och resultatutveckling och vid varje styrelsesammanträde behandlas koncernens ekonomiska situation. Finansavdelningen och ledningen analyserar månatligen den ekonomiska rapporteringen på detaljnivå.

Andra väsentliga koncerngemensamma delar i den interna kontrollen är prognosprocessen. Försäljningen prognosticeras på produktnivå, av ansvariga inom försäljningsorganisationen. Försäljningsprognoserna konsolideras och valideras i samband med att de fullständiga prognoserna för verksamheten upprättas. De fullständiga prognoserna upprättas en gång per år. Utöver den fullständiga prognosen upprättas även en budget, vilken ligger till grund för styrelsens godkännande i räkenskapsårets fjärde kvartal. Utöver prognosen och budget arbetar koncernledningen med övergripande strategiska planer.

Revisionsutskottet följer upp den ekonomiska redovisningen och får rapportering från bolagets revisor med iakttagelser och rekommendationer.

Effektiviteten i de interna kontrollaktiviteterna följs upp regelbundet på olika nivåer i koncernen och återrapportering sker till styrelsen via revisionsutskottet. Styrelsen har mot bakgrund av verksamhetens omfattning och befintliga kontrollaktiviteter fattat beslut om att det inte föreligger något behov av att införa en särskild granskningsfunktion (internrevisionsfunktion).

Av samma skäl har styrelsen beslutat att revisionsutskottet ska bestå av två styrelseledamöter, vilket är en avvikelse i förhållande till koden som stipulerar tre styrelseledamöter.

Det är styrelsens uppfattning att bolaget följer Svensk Kod för Bolagsstyrning förutom i avseende på:

- Internrevision.
- Antal medlemmar i revisionsutskottet.
- Sammansättningen av medlemmar i valberedningen.

Motivering till dessa avvikelser finns angivet i denna bolagsstyrningsrapport.

Halmstad, 21 mars 2017

Charlotte Brogren   Fredrik Hansson

Henrik Johansson   Kerstin Lindell

Ray Mauritsson   Anders Mörck

Tobias Persson

Revisors yttrande om bolagsstyrningsrapporten

Till bolagstämman i HMS Networks AB, org.nr 556661-8954

UPPDRAG OCH ANSVARSFÖRDELNING

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten för år 2016 på sidorna 33-39 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

GRANSKNINGENS INRIKTNING OCH OMFATTNING

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

UTTALANDE

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlighet med 6 kap. 6§ andra stycket punkterna 2-6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningen och koncernredovisningen samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Halmstad den 24 mars 2017
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Fredrik Göransson
Auktoriserad revisor

BOLAGSSTYRNING

Styrelse

Namn	Charlotte Brogren	Fredrik Hansson	Henrik Johansson	Kerstin Lindell	Ray Mauritsson	Anders Mörck	Tobias Persson
Roll i styrelsen	Styrelseordförande	Styrelseledamot	Styrelseledamot	Styrelseledamot	Styrelseledamot	Styrelseledamot	Styrelseledamot (arbetstagarrepresentant)
Nuvarande sysselsättning	Generaldirektör för Vinnova och ordförande i Industriefonden.	Verksam i eget bolag.	Verkställande Direktör för Arctos Equity Partner.	Verkställande Direktör för Bona AB.	Verkställande Direktör för Axis AB (publ.).	CFO på Investment AB Latour (publ.).	Utvecklingsingenjör på HMS
Utbildning	Teknisk Doktor i kemiteknik från Lunds universitet.	Civilekonomexamen från UNA (University of North Alabama).	Civilingenjör i industriell ekonomi vid Chalmers tekniska högskola.	Civilingenjör i Kemiteknik och Tekn. Lic. Polymerkemi från Lunds tekniska högskola samt civilekonom från Lunds universitet.	Civilingenjörsexamen i teknisk fysik samt Executive MBA från Lunds universitet.	Civilekonomexamen från Högskolan i Växjö 1987.	Teknologie magister i datorsystemteknik. Teknologie kandidat i informations- och kommunikationsteknologi. Teknologie kandidat i elektroteknik.
Invald år	2010	2015	2009	2014	2007	2016	2016
Född	1963	1971	1966	1967	1962	1963	1978
Bosatt i	Stockholm	Karlskrona	Göteborg	Malmö	Malmö	Göteborg	Halmstad
Andra uppdrag	Styrelseordförande i Q-Free AS och styrelseledamot i Gunnebo AB.	Styrelseledamot i Roxtec AB, Nord Lock AB, Cale AB, Hedson AB samt Wapro AB.	Styrelseordförande i Rapid Images AB och PDS Vision Group AB samt styrelseledamot i Tele-Radio International Holding AB och Elektron Music Machines MAV AB.	Styrelseledamot i Peab AB, Hexpol AB samt vice ordförande i Sydsvenska Handelskammaren.	Inga	Styrelseledamot i Diamorph AB, Swegon AB, Hultafor's Group AB, Latour Industries AB och Nord-Lock AB.	Styrelseordförande i MedicWave AB (publ.). Delägare i Lypson Intelligenta System HB.
Beroende	Oberoende från bolaget och dess huvudägare.	Oberoende från bolaget och dess huvudägare.	Oberoende från bolaget och dess huvudägare.	Oberoende från bolaget och dess huvudägare.	Oberoende från bolaget och dess huvudägare.	Oberoende från bolaget. I beroendeställning till större aktieägare.	Anställd av HMS
Tidigare erfarenhet	Utvecklingschef för ABB Robotics och ledande positioner inom ABBs forskningsorganisation.	Verkställande Direktör på Roxtec Group AB.	Ledande befattningar inom Investment AB Latour, Brady Corporation och Tradex Converting med en lång erfarenhet av internationellt expansiva verksamheter.	Forsknings- och utvecklingschef på Akzo Nobel.	Olika ledande befattningar inom tac (nu Schneider Electric) från 1987 till 1995. Divisionschef samt andra ledande befattningar inom Axis Communications från 1995 till 2003.	CFO på Bure Equity AB, Nilörngruppen AB och tidigare auktoriserad revisor på Ernst & Young.	
Aktieinnehav (eget och närstående)	1 000	600	6 400	0	5 000	1 000	Via aktiesparprogrammet för anställda: 280
Revisionsutskott				X (ordf)		X	
Ersättningsutskott	X	X (ordf)					
Utvecklingsutskott	X		X (ordf)		X		
Närvaro styrelsemöten	100%	100%	100%	100%	92%	100%	100 %
Ersättning 2016*	400 000	175 000	175 000	175 000	175 000	175 000	0

*Avser perioden årsstämma 2016 till årsstämma 2017.

Koncernledning

Namn	Staffan Dahlström	Anders Hansson	Gunnar Högberg	Kevin Knake	Sabina Lindén	Jörgen Palmhager	Christian Schlegel	Michael Volz	Serge Bassem
Nuvarande position	Verkställande Direktör	Marknadsdirektör	Finanschef	General Manager Market Unit Americas	Personalchef	Teknisk chef – CTO	General Manager IXXAT Business Unit	General Manager Market Unit Continental Europe	General Manager, eWON Business Unit
Utbildning	Examen i datorsystemteknik från Högskolan i Halmstad samt Executive MBA från Ekonomihögskolan i Lund.	Magisterexamen i Industriell Organisation och Ekonomi från Högskolan i Halmstad.	Civilekonomexamen från Uppsala Universitet.	Kandidatexamen i industriell teknik och datavetenskap från Central Michigan University.	Kandidatexamen i arbetslivsinriktad sociologi från Göteborgs Universitet.	Kandidatexamen i datorsystemteknik från Högskolan i Halmstad.	Kandidatexamen i maskinteknik från Ravensburg-Weingarten University of Applied Sciences, Tyskland.	Kandidatexamen i kommunikationsteknologi från University of Dieburg, Tyskland.	Magisterexamen i Elektro- och maskinteknik från Bryssels Universitet, Belgien.
Född	1967	1968	1956	1961	1979	1968	1965	1957	1965
Nationalitet	Sverige	Sverige	Sverige	USA	Sverige	Sverige	Tyskland	Tyskland	Belgien
Andra uppdrag	Inga	Inga	Styrelsemedlem för På i Stockholm AB. Medlem i Meritmind ABs rådgivande kommitté.	Ordförande i ODVA:s nätverk för EtherNet/IP.	Inga	Inga	Inga	Inga	Styrelseledamot i Modbus användarorganisation.
Tidigare erfarenhet	Försäljnings- och marknadschef på HMS.	Tidigare tjänster på HMS: Global Key Account Manager, Sälj- och marknadschef för Frankrike, Benelux, Spanien och Portugal, samt Produktchef.	Auktoriserad revisor på Ernst & Young. Controllingchef på Althin Medical AB. Finanschef på Kipling AB. Finanschef på Roxtec AB.	Teknisk chef på Rockwell Automation, Micro Processor Systems INC., samt Pyramid Solutions Inc.		Utvecklare, projektledare, utvecklingschef och operativ chef på HMS.	Utvecklingschef	Gruppchef på Bosch. Verkställande Direktör för PROFIBUS i Tyskland. Grundare av Vcom GmbH.	VD HMS Industrial Networks SA
Aktieinnehav (eget och närstående)	1 618 581	7 613	46 775	6 557	7 097	59 750	3 970	7 260	191 158
Anställd	1989	2000	2006	2003	2006	1992	1991	2000	2016
Medlem i koncernledning sedan:	2009	2010	2006	2009	2007	2007	1998	2000	2016

Ordlista

ARM – en familj 32-bits processkärnor med RISC-arkitektur, utvecklad av ARM Ltd. ARM är den mest spridda RISC-baserade arkitekturen för lösningar med hög prestanda och låg energiförbrukning.

CBM – Chip Brick Module, de olika format som HMS nya embedded koncept erbjuds i.

Design-win – ett ramavtal med ett OEM-företag, som innebär att företaget bygger in Anybus i sin produkt så länge denna tillverkas.

Diskret tillverkning – innebär produktionsvolymerna bestående av diskreta enheter av en produkt som byggs efter en tillverkningsbeskrivning och komponentlista, exempelvis datorer, bilar och brödrostar. Tillverkning sker ofta i partier (batcher) och den slutliga produkten kan oftast demonteras i sina ursprungliga komponenter.

EMS (Electronic Manufacturing Services) – EMS:er är företag som erbjuder kontraktstillverkning av elektronik. Deras slutkunder är oftast tillverkare av originalutrustning (så kallade OEM:er – Original Equipment Manufacturers).

ESD-skydd – Skydd mot elektrostatisk urladdning (electrostatic discharge).

FPGA – Field-programmable Gate Array, en integrerad krets vars logiska funktion kan ändras genom programmering av en logikmatris. Genom att FPGA-kretsens logiska funktion kan anpassas efter olika funktionskrav får man flexibla lösningar med hög prestanda och optimerad funktion.

Gateway – en sammankopplingspunkt mellan nätverk av olika typer, där någon form av adress- och dataöversättning sker. I praktiken någon form av ingångsutrustning, nätbryggor, datorer, programvaror eller annan utrustning, t.ex. router, som konverterar data mellan nätverk eller mellan nätverk och utrustningar med olika standarder.

IoT (Internet of Things) – Med "Sakernas Internet" avses vanligen fysiska enheter och apparater som ansluter till internet. Detta gör information från "sakerna" tillgänglig för IT-system där den kan behandlas och analyseras.

IIoT (Industrial Internet of Things) – avser industriella enheter och maskiner som kan utbyta uppgifter och information med tillverkningsystem, kontrollsystem och operatörer.

NP40 – HMS nätverksprocessor som utgör grundteknologin i HMS nya embedded koncept.

Nätverk – allmän benämning på ett system med sammankopplade datorer som kan konstrueras på olika sätt. I ett industriellt nätverk, i exempelvis en produktionsanläggning, kopplas maskiner och utrustningar ihop under styrning av en industriell styrdator, så kallad PLC-enhet, så att de kan samverka med varandra.

Nätverksprotokoll – en uppsättning regler, eller en standard, för hur två eller fler datorprogram ska kommunicera och utbyta information med varandra. Exempel på kommunikationsprotokoll för datorer är HTTP (överföring av webbsidor över Internet), TCP/IP (för den grundläggande Internet-kommunikationen) och SMTP (överföring av e-post).

Höga realtidskrav – innebär att kunna veta exakt när data kommer fram. Sådana krav ställs när överföringen av data är extremt tidskritisk och kräver millisekunders precision. E-post har som jämförelse låga realtidskrav och kräver inte ens sekundprecision.

OEM – Original Equipment Manufacturer, ett företag som under eget varumärke tillverkar och säljer produkter som även innehåller komponenter och produkter från andra företag.

PFOS – EU-direktiv 2006/122/EG om förbud mot perfluorerade ämnen och ämnen som kan brytas ned till perfluorerade ämnen i kemiska produkter och varor.

PLC – Programmable Logic Controller. Programmerbart styrsystem som styr hela eller delar av ett automationssystem eller en maskin inom diskret tillverkning.

Port – ett gränssnitt på en dator som en enhet kan anslutas till. Persondatorer har olika typer av portar. Internt finns det många olika för att ansluta diskenheter, bildskärmskort m.m. På utsidan finns det portar för anslutning av modem, skrivare, mus och andra yttre enheter.

PPM – Retur av produkter

Processtillverkning – innebär att produktionen sker kontinuerligt efter recept eller processteg, till exempel kontinuerliga mängder av vätska, gas eller pulver. Resultaterande produkt kan oftast inte återställas till sina ursprungliga beståndsdelar.

Reach – EU-förordning (2006/1907/EG) om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier. Trädde i kraft 2006-12-18.

RISC – Reduced Instruction Set Computing, en processorarkitektur som kräver färre logiknivåer och därför klarar högre klockfrekvenser samtidigt som den förbrukar mindre kisel. Det ger hög prestanda och hög kostnadseffektivitet.

RoHS – EU-direktiv (2002/95/EG) om begränsning av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska artiklar marknadsförda från 1 juli 2006. Förbjudna ämnen är kvicksilver, bly, sexvärt krom och flamskyddsmedlen PBB och PBDE. Ansvarig myndighet i Sverige är Kemikalieinspektionen.

RTA – Real Time Accelerator, HMS unika IP som möjliggör att HMS nätverkskort kan användas i de mest krävande realtidsapplikationer.

Serieport – en in/utmatningskanal där data överförs seriellt (oftast en bit i taget). Används ofta för kommunikation med terminaler och modem. En persondator brukar ha 2-4 serieportar. Serieportar kan som mest överföra 115,2 kbit/s och ersätts därför allt oftare av USB som i version 1.0 överför data med 12 Mbit/s och i version 2.0 med 480 Mbit/s.

WEEE – EU-direktiv (2002/96/EG) om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter. Direktivet antogs och trädde i kraft 2003-01-27. Ansvarig myndighet i Sverige är Naturvårdsverket.

VPN – virtual private network, en teknik som används för att skapa säkra förbindelser, så kallade tunnlar, mellan två punkter i ett datanätverk.

Ekonomiska definitioner

Antal utestående aktier

Antal registrerade aktier med avdrag för återköpta aktier, vilka innehas av bolaget.

Avkastning på eget kapital

Andel av resultat efter skatt hänförligt till moderbolagets aktieägare i förhållande till genomsnittligt eget kapital.

Avkastning på sysselsatt kapital

Andel av resultat efter finansiella intäkter i förhållande till genomsnittligt sysselsatt kapital.

Avkastning på totalt kapital

Andel av resultat efter finansiella kostnader hänförliga till moderbolagets aktieägare i förhållande till genomsnittligt totalt kapital.

EBIT

Rörelseresultat enligt resultaträkningen exklusive jämförelsestörande poster.

EBITA

Rörelseresultat exklusive avskrivningar på immateriella anläggningstillgångar och exklusive jämförelsestörande poster.

EBITDA

Rörelseresultat exklusive avskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar och exklusive jämförelsestörande poster.

Eget kapital per aktie

Genomsnittligt eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare i förhållande till antalet utestående aktier vid periodens slut.

Finansiella tillgångar

Långfristiga och kortfristiga finansiella fordringar samt likvida medel.

Genomsnittligt antal utestående aktier

Under året genomsnittligt antal registrerade aktier med avdrag för återköpta aktier, vilka innehas av bolaget.

Kassaflöde från den löpande verksamheten per aktie, kr

Kassaflöde från den löpande verksamheten i förhållande till genomsnittligt antal utestående aktier.

Nettoskuld

Långfristiga och kortfristiga räntebärande finansiella skulder reducerat med finansiella tillgångar.

Nettoskuldsättningsgrad

Nettoskuld i förhållande till eget kapital.

P/E-tal

Börskurs i förhållande till resultat per aktie.

Resultat per aktie

Andel av resultat efter skatt hänförligt till moderbolagets aktieägare i förhållande till genomsnittligt antal utestående aktier.

Resultat per aktie efter utspädning

Andel av resultat efter skatt hänförligt till moderbolagets aktieägare i förhållande till genomsnittligt antal utestående aktier med tillägg för genomsnittligt antal aktier som tillkommer vid konvertering av utestående antal konvertibler och optioner.

Rörelsekapital

Omsättningstillgångar minus likvida medel och korta skulder

Rörelsemarginal

Rörelseresultat i förhållande till nettoomsättning.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Sysselsatt kapital

Balansomslutning med avdrag för ej räntebärande kortfristiga skulder och avsättningar samt uppskjuten skatteskuld.

FINANSIELLA RAPPORTER

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	46-50	Not 13 Immateriella anläggningstillgångar	71
Väsentliga händelser	46	Not 14 Materiella anläggningstillgångar	72
Hållbarhetsarbete.....	47	Not 15 Derivatinstrument	73
Risker och osäkerhetsfaktorer	48	Not 16 Kundfordringar och andra fordringar.....	73
Medarbetare	49	Not 17 Varulager	74
Framtidsutsikter	50	Not 18 Likvida medel	74
KONCERNEN	51-54	Not 19 Aktiekapital och övrigt tillskjutet kapital	74
Koncernens resultaträkning	51	Not 20 Avsättningar	74
Koncernens rapport över totalresultat	51	Not 21 Upplåning	75
Koncernens balansräkning	52	Not 22 Uppskjuten skatt	75
Koncernens rapport över kassaflöden	53	Not 23 Pensionsförpliktelser	76
Koncernens rapport över förändringar i eget kapital	54	Not 24 Ställda säkerheter och Eventualförpliktelser.....	76
MODERBOLAGET	55-57	Not 25 Finansiell leasing	76
Moderbolagets resultaträkning	55	Not 26 Ersättning till styrelse och ledande befattningshavare, med mera	77
Moderbolagets balansräkning	56	Not 27 Andelar i dotterbolag.....	78
Moderbolagets rapport över kassaflöden	57	Not 28 Resultat från andelar i koncernföretag	79
Moderbolagets rapport över förändringar i eget kapital	57	Not 29 Finansiell intäkter.....	79
NOTER	58-80	Not 30 Finansiell kostnader.....	79
Not 1 Allmän information	58	Not 31 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.....	79
Not 2 Redovisningsprinciper	58	Not 32 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.....	79
Not 3 Finansiell Riskhantering	65	Not 33 Närstående.....	79
Not 4 Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål	67	Not 34 Rörelseförvärv	79
Not 5 Segmentinformation	68	Not 35 Finansiella tillgångar och finansiella skulder.....	81
Not 6 Kostnader fördelade på kostnadsslag	68	Not 36 Händelser efter balansdagen.....	81
Not 7 Ersättning till revisorerna.....	68	Not 37 Förslag till vinstdisposition i moderbolaget.....	81
Not 8 Ersättningar till anställda	69	STYRELSENS FÖRSÄKRAN	82
Not 9 Inkomstskatt	70	REVISIONSBERÄTTELSE	83
Not 10 Valutakursdifferenser – netto	70	Flerårsöversikt.....	86
Not 11 Resultat per aktie	70		
Not 12 Utdelning per aktie	70		

Förvaltningsberättelse

Verksamhet

HMS är den ledande oberoende leverantören av produkter för industriell kommunikation. Produkterna gör det möjligt för olika maskiner att koppla upp sig mot industriella nätverk och system. Miljon-tals robotar, motorer, generatorer och annan affärskritisk utrustning förlitar sig idag på HMS teknik för industriell kommunikation.

Vid huvudkontoret i Halmstad (Sverige) samt i Ravensburg (Tyskland), Nivelles (Belgien) och Igualada (Spanien) bedrivs produktutveckling och delar av tillverkningen. Försäljningskontor finns i Japan, Kina, Tyskland, USA, Italien, Frankrike, Indien, England, Spanien, Danmark och Finland samt distributörer i mer än 50 länder. HMS har ca 500 anställda och producerar nätverksskort samt gateways för att koppla ihop olika nätverk under varumärket Anybus och IXXAT samt produkter för fjärrövervakning under varumärket eWON. HMS är noterat på NASDAQ-OMX Nordiska Börs i Stockholm i kategorin Mid Cap, Information Technology.

Säsongsvariationer

HMS har inga signifikanta säsongsvariationer i verksamheten med undantag för högre kostnader under fjärde kvartalet, främst kopplat till många och stora marknadsaktiviteter under denna period.

Väsentliga händelser

HMS avslutar året med en tillväxt på 36% (19) och en årsomsättning på den nya rekordnivån 952 Mkr (702). Årets orderingång uppgick till 966 Mkr (682), vilket motsvarar en tillväxt på 42% (12).

Geografiskt har Tyskland och USA uppvisat stabil tillväxt under året medan den japanska marknadens tillväxttakt har försvagats något under den senare delen av året.

Produktmässigt visar samtliga tre produktområden Anybus, IXXAT och eWON god tillväxt. Bolaget kan också konstatera en fortsatt stark tillväxt i antal nya design-wins under 2016. Totalt erhöles 203 (195) nya design-wins för produkter under året, vilket får det totala antalet aktiva design-wins att uppgå till 1 508 (1 381), en ökning med 9% jämfört med föregående år. Av dessa design-wins är 1 137 (1 023) i produktion medan 371 (358) förväntas komma i produktion under de kommande åren.

Arbetet med att lansera produkter i enlighet med HMS nya strategi för Industrial Internet of Things (IIoT) fortsatte under 2016, vilket resulterat i nya produkter inriktade på effektiv datainsamling

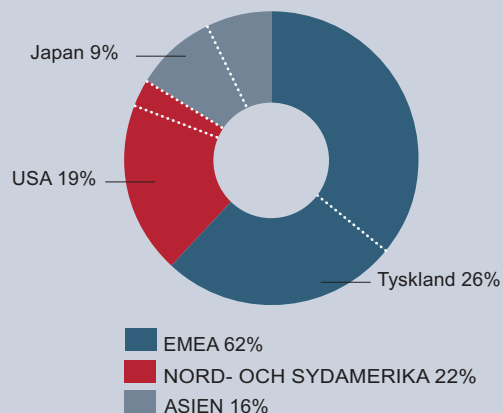
och dataöverföring inom IIoT applikationer. Satsningen på IIoT har under året inneburit ökade investeringar inom områdena försäljning, marknadsföring och utveckling.

I början av februari 2016 ingick HMS avtal om att förvärva det belgiska bolaget eWON SA. eWON är idag marknadsledande inom området fjärrövervakning och fjärrstyrning och kommer väsentligt att stärka HMS position inom detta område. Bolaget har ca 58 anställda och omsatte ca 165 Mkr 2016 med en historisk rörelsemarginal på över 20%.

De produkter som eWON idag tillverkar och marknadsför är ett starkt komplement till HMS befintliga lösning för fjärrövervakning. Tillsammans kommer dessa produkter att bli ett konkurrenskraftigt erbjudande där bolaget nu får en stark position som den ledande leverantören av lösningar för fjärrstyrning och fjärrövervakning för industriella applikationer.

HMS avhöll den 28 april 2016 sin årsstämma. Samtliga av styrelsens och valberedningens förslag fastställdes av stämman. Charlotte Brogren valdes till styrelsens ordförande. Till styrelseledamöter omvaldes Ray Mauritsson, Henrik Johansson, Kerstin Lindell och Fredrik Hansson. Anders Mörck valdes till ny styrelseledamot. På konstituerande styrelsemöte utsågs Staffan Dahlström till VD och koncernchef för HMS Networks AB.

HMS koncernens intäktsfördelning per marknad 2016

I slutet av juni 2016 förvärvade koncernen 100% av aktiekapitalet i spanska Intesis Software SLU. Intesis erbjuder utgörs av avancerade Gateway-lösningar och produkter för kommunikation inom byggnadsautomation. Den största delen av försäljningen kommer från företagets industriella byggnadsautomations-lösning "Intesis-Box". Intesis har ett nära samarbete med många ledande tillverkare av luftkonditionerings- och byggnadsautomationssystem globalt. Företaget har idag 33 anställda, omsatte för hela året 2016 ca 57 Mkr och har haft en årlig tillväxt på över 20% de senaste åren.

Väsentliga händelser i korthet:

- HMS får en order på 1,5 MUSD för leverans av fjärrövervakning av reservkraftsgeneratorer
- HMS Anybus Wireless Bolt-en produktgrupp inom området IIoT lanserades under det tredje kvartalet 2016 och erhöill utmärkelsen "best network technology Award" av Automation Inside Reader's Choice

Nettoomsättning

Koncernens nettoomsättning ökade med 36% och uppgick till 952 Mkr (702). Förändring i valutakurser har under året påverkat

Resultat i sammandrag

	2016	2015
Nettoomsättning, Mkr	952,3	701,7
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA), Mkr	188,5	135,5
Rörelsemarginal före avskrivningar (EBITDA), %	19,8	19,3
Rörelseresultat efter avskrivningar (EBIT), Mkr	149,3	101,6
Rörelsemarginal efter avskrivningar (EBIT), %	15,7	14,5
Resultat efter finansiella poster, Mkr	139,7	87,6
Årets resultat, Mkr	100,5	60,2
Resultat per aktie före utspädning, kr	8,63	5,33
Resultat per aktie efter utspädning, kr	8,59	5,31

nettoförsäljningen positivt med 17 Mkr, jämfört med föregående år. Faktureringen fördelar sig på EMEA 62% (60), Nord- och Sydamerika 22% (22) och Asien 16% (18). Koncernens största enskilda marknader är Tyskland, USA och Japan.

Resultat

Rörelseresultatet före avskrivningar (EBITDA) uppgick till 188,5 Mkr (136), motsvarande en rörelsemarginal före avskrivningar på 20% (19). Rörelseresultatet efter avskrivningar (EBIT) uppgick till 149 Mkr (102), motsvarande en rörelsemarginal efter avskrivningar på 16% (15). Finansnetto uppgick till -10 Mkr (-14) och resultat efter finansnetto till 140 Mkr (88). Efter skatt om -39 Mkr (-27) uppgick årets resultat till 100 Mkr (60).

Investeringar

Årets investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till 11 Mkr (5) och investeringar i immateriella anläggningstillgångar uppgick till 24 Mkr (20). Investeringar i immateriella tillgångar består till övervägande del av utveckling av teknikplattformar. Avskrivningar på aktiverade utvecklingskostnader uppgick till 18 Mkr (18) och nedskrivningar till 3 Mkr (0).

Finansiell ställning

Koncernens likvida medel uppgick per 31 december 2016 till 99 Mkr (20), exklusive outnyttjade checkräkningskrediter på 30,0 Mkr (30,0). Koncernens nettoskuld uppgick till 421 Mkr (177). Nettoskuldsättningsgraden var 0,7 gånger (0,4) och soliditeten uppgick till 45% (55).

Koncernens lån amorteras med ca 62 Mkr per år. Totalt har 61 Mkr (37) amorterats under 2016. Under andra kvartalet utbetalades utdelning med 2,50 kr per aktie (2,50), totalt 29 Mkr.

Kassaflöde från den löpande verksamheten uppgick till 155 Mkr (90). Efter nettoinvesteringar om -308 Mkr (-25) samt nya upptagna lån, amortering, och lämnad utdelning, totalt 231 Mkr (-63), uppgick årets kassaflöde till 78 Mkr (2).

Koncernförhållande

HMS Networks AB, org nr 556661-8954, är moderbolag för det helägda dotterbolaget HMS Industrial Networks AB. HMS Industrial Networks AB är i sin tur moderbolag för HMS Industrial

Networks Inc, HMS Industrial Networks GmbH, HMS Industrial Networks K.K., HMS Technology Center Ravensburg GmbH, HMS Industrial Networks SA, Intesis Software SLU, HMS Industrial Networks S.r.l., HMS Industrial Networks India Private Limited, HMS Industrial Networks Ltd, HMS Industrial Networks ApS, Intellicom Innovation AB (vilande) samt HMS Electronics AB (vilande). HMS Technology Center Ravensburg GmbH, HMS Industrial Networks SA och Intesis Software SLU utgör utvecklingscentra inom HMS koncernen medan övriga dotterbolag ansvarar för försäljning, marknadsföring och support på sina respektive geografiska marknader.

Utländska filialer

Koncernen har en filial i Beijing, som ansvarar för försäljning, marknadsföring och support på den kinesiska marknaden.

Hållbarhetsarbete

HMS har som vision att få industriella enheter och system att kommunicera, för en mer produktiv och hållbar värld. Den principen ligger även bakom strategin att skapa positivt värde och hållbar utveckling för intressenterna.

Hållbarhet tillväxt för oss handlar om 3 delar; maximera värde, minimera fotavtryck och förverkliga socialt åtagande

- Vi levererar hållbar tillväxt och smarta produkter som ger värde till kunder, partners och anställda
- Vi arbetar aktivt med miljöfrågor för att minska vår miljöpåverkan genom åtgärdsprogram
- Vi respekterar mänskliga rättigheter och anställdas arbetsvillkor samt tar aktiv del av de samhällen där vi verkar.

Efterlevnad av lagar och koder HMS är medvetet om sitt sociala ansvar som företag på den globala marknaden. Bolaget åtar sig att följa regler för etik, miljö, mänskliga rättigheter och arbetsmiljö vid våra verksamheter över hela världen.

Mänskliga rättigheter

HMS respekterar de mänskliga rättigheterna i områden inom bolagets kontroll.

Affärsetik

HMS bedriver sin verksamhet professionellt, ärligt och etiskt.

Arbetsvillkor och rättigheter för anställda

En god och säker arbetsmiljö är en viktig strategisk fråga för HMS.

Säkring av leverantörer

För att skapa trovärdighet för HMS eget hållbarhetsarbete, är det vitalt att även ta ansvar för den indirekta påverkan som inköp av varor och tjänster ger upphov till.

Miljö

HMS produkter kan bidra till kraftigt minskat resande. Genom att kunna övervaka och styra industriell utrustning via Internet kan kunder skära ner på många dyra och miljöpåfrestande serviceresor.

HMS minimerar användningen av miljöfarliga ämnen och underlättar återvinningen genom att efterleva EU:s miljödirektiv RoHS, REACH och WEEE.

Hållbara produkter

HMS bidrar till hållbar utveckling genom att utveckla och tillverka produkter som möjliggör stora energibesparingar för sina användare med minsta möjliga miljöpåverkan under sin livstid. Ekostrategihjulet är HMS modell för att beakta miljöaspekter i samband med utveckling, tillverkning, skeppning och användning av HMS produkter, det vill säga hela livscykeln.

Energieffektivitet i fokus

HMS fokuserar på utveckling av produkter och lösningar som bidrar till energieffektiv och resurssnål industriell produktion.

Hållbarhet i produktutvecklingen

HMS mål är att kontinuerligt utveckla lösningar och produkters kapacitet så att de på ett enkelt och effektivt sätt kan integreras i industriella system och erbjuda värdefull funktionalitet och information.

Kontrollerade materialval

Rutiner och arbetssätt finns för val av rätt material vid konstruktion.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Tillverkning – styrning och rutiner

I tillverkning finns ytterligare viktiga miljöhänsyn att ta, t ex genom att styra produktionsprocesserna uppnås en effektiv och materialsnål tillverkning med minskade spill, avfall och energianvändning.

Säker och effektiv resursanvändning

HMS bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete för att främja medarbetarnas hälsa och välbefinnande.

Resursanvändning

HMS har som målsättning att använda 100% förnyelsebar/grön el i bolagets tre stora affärsområden.

Minimerande av resor

HMS har lokal närvaro på de största marknaderna.

Hållbarhetsmål och principer

Under 2016 har HMS arbetat med målsättningen att på ett systematiskt och jämförbart sätt kunna visa företagets bidrag till hållbar utveckling. Detta görs nu genom att redovisa hållbarhetsarbetet enligt den internationella standarden Global Reporting Initiative (GRI). Företaget har en bra grund att fortsätta utvecklas ifrån, för att under 2017 ta avstamp i resultatet för 2016 och fortsätta arbeta med de prioriterade frågorna.

Forskning och utveckling

Koncernen har under året kostnadsfört 119 Mkr (103) avseende forskning och utveckling. Utöver detta har 24 Mkr (20) i utvecklingskostnader aktiverats. Totala kostnader för forskning och utveckling utgör 15% (18) av omsättningen. Koncernens policy är att endast aktivera större utvecklingsprojekt för framtagning av integrerade kretsar samt nya plattformar för produkter som avses ingå i inbyggda system. Utveckling av följdprodukter eller applikationer baserade på dessa aktiveras inte. Kundenspecifika projekt aktiveras i de fall det bedöms sannolikt att kostnaden för utveckling kompenseras av framtida intäkter.

Personal

Vid årets slut uppgick antal anställda i koncernen till 506 personer (388).

Principer för compensation till ledande befattningshavare

På konstituerande styrelsemöte 2016 utsågs av bolagets styrelse ett ersättningsutskott. Följande principer har tillämpats 2016 vilka även föreslagits av bolagets ersättningsutskott kommer att föreläggas bolagets årsstämma 2017. Ersättning till den verkställande direktören och andra personer i HMS koncernledning utgörs av grundlön, kort- och långsiktiga incitamentsprogram samt pension. Övriga förmåner och övrig ersättning erhålls på motsvarande grunder som för övriga anställda.

Målsättningen med HMS ersättningspolicy för de ledande befattningshavarna är att erbjuda compensation som främjar att behålla och rekrytera kvalificerad kompetens till HMS. Grundlönen fastställs med utgångspunkt från att den skall vara konkurrenskraftig tillsammans med kort- och långsiktiga incitament. Den absoluta nivån är beroende av den aktuella befattningen samt den enskildes prestation. Ersättning till verkställande direktören fastställs av styrelsen på förslag från ersättningsutskottet. Ersättning till övriga ledande befattningshavare fastställs av verkställande direktören efter godkännande från ersättningsutskottet.

Kortsiktiga incitamentsprogram för verkställande direktören och de ledande befattningshavarna baseras på finansiella mål för koncernen. Incitamentsprogrammet skall i huvudsak baseras på tillväxt i kombination med lönsamhet. Därutöver kan andra personliga mål fastställas. För verkställande direktören och andra ledande befattningshavare är det enskilt högsta årliga beloppet maximerat till 50% av grundlönen under 2016.

Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Pensionspremien skall uppgå till 35% av den fasta månadslönen upp till 28,5 prisbasbelopp, för lönedel därutöver erläggs 25% i premie. För övriga ledande befattningshavare är pensionsåldern mellan 65 och 66 år.

I händelse av uppsägning gäller för verkställande direktören sex månaders ömsesidig uppsägningstid. Vid uppsägning av verkställande direktören från bolagets sida utgår ett avgångsvederlag motsvarande 12 månadslöner. Andra inkomster avräknas inte från

avgångsvederlaget. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida utgår inget avgångsvederlag. Mellan bolaget och övriga ledande befattningshavare gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader.

För upplysning om ersättningsutskottets sammansättning se sid 36.

Risker och osäkerhetsfaktorer**Marknadsrelaterade risker**

HMS är utsatt för marknadsrelaterade risker, som ligger utanför koncernens kontroll. Dessa risker är huvudsakligen risker förenade med konjunkturutvecklingen, konkurrenssituationen, efterfrågan på världsmarknaden och tillgång till resurser som är viktiga i koncernens verksamhet.

Konjunktur

HMS produkter används främst inom industrin. Industrin påverkas av det allmänna ekonomiska läget och investeringsnivåerna, som i sin tur kan påverkas av ett antal faktorer som ligger utanför koncernens kontroll, till exempel räntenivåer, valutakurser, inflation, deflation, politisk osäkerhet, skatter, aktiemarknadens utveckling, arbetslöshet och andra faktorer som påverkar tilltron till ekonomin. Påverkan av ovanstående faktorer kan komma att medföra effekter på koncernens resultat och ställning i övrigt.

Konkurrenter

Marknaden för HMS produkter är konkurrenssatt. HMS konkurrerar på varje lokal marknad med ett antal aktörer och ytterligare aktörer kan etablera sig på marknaden. HMS strategi syftar till att förbättra koncernens redan starka position på marknaden och därigenom förbereda bolaget på en eventuellt hårdnande konkurrens. Förändrad konkurrenssituation påverkar både försäljningsvolymerna och bruttovinstmarginalerna. Om inte HMS framgångsrikt kan möta konkurrensen kan detta komma att påverka koncernens resultat och ställning i övrigt.

Operationella risker

Koncernen utsätts för rörelserisker i sin verksamhet. Dessa risker är förknippade med bolagets strategi, verksamhet och dess relation med omvärlden.

Leverantörer

HMS är beroende av att samarbetet med leverantörerna fungerar tillfredsställande. HMS är beroende av sina komponentleverantörer, men även andra leverantörer är viktiga. Skulle samarbetet med dessa leverantörer försvåras eller avbrytas, skulle koncernen vara tvungen att ersätta dem med nya leverantörer, alternativa komponenter eller eventuellt omkonstruera produkten. Detta skulle kunna få en negativ inverkan på koncernens resultat och ställning i övrigt.

Kunder

Koncernens försäljning sker till professionella företag. Det är av största vikt för HMS att kunna erbjuda attraktiva och konkurrenskraftiga produkter för att bibehålla sin marknadsposition. Det är därför väsentligt att HMS även i framtiden har förmåga att utveckla och marknadsföra nya produkter som accepteras av marknaden och tillgodoser kundönskemålen och även har kapacitet att förbättra befintliga produkter. Skulle större förändringar ske i köpmönstret hos koncernens största kunder skulle det påverka koncernens lönsamhet. Det stora antalet kunder begränsar beroendet av någon enskild kund. En begränsning i koncernens möjlighet att upprätthålla sina relationer med en eller flera kunder kan dock medföra att koncernens verksamhet, resultat och finansiella ställning påverkas negativt.

Medarbetare

Koncernens framtida utveckling är delvis beroende av att nyckelpersoner stannar i organisationen. Det finns ingen garanti för att HMS lyckas behålla sådana nyckelpersoner. En eventuell förlust av någon eller några nyckelmedarbetare kan komma att leda till en negativ utveckling av verksamheten. HMS har hittills inte haft svårigheter att rekrytera kvalificerad personal, men koncernen kan inte garantera att ersättare med likvärdig kompetens kan rekryteras i framtiden. Om HMS inte längre lyckas locka till sig och behålla högt kvalificerad ledningspersonal och annan kunnig personal ris-

kerar HMS att inte längre kunna upprätthålla eller vidareutveckla sin verksamhet.

Förvärv

HMS kan framledes komma att genomföra förvärv, avyttringar och avvecklingar av verksamheter och företag. Alla sådana transaktioner är förenade med osäkerheter och risker. I syfte att reducera riskerna och undvika en felaktig prissättning vid förvärv sker en noggrann utvärdering inför en transaktion. En utvärdering inför ett förvärv är dock inte alltid tillräcklig för att säkerställa framgång eller minimera riskerna med förvärvet.

Risker relaterade till nya produkter

Om HMS inte lyckas ta fram nya och innovativa produkter eller följa med i den tekniska utvecklingen kan verksamheten och intäkterna påverkas negativt. HMS anser att dess framgångar delvis är beroende av koncernens förmåga att ta fram nya och innovativa produkter och att kontinuerligt vidareutveckla befintliga produkter. Koncernens intäkter och marknadsandelar kan påverkas negativt om koncernens konkurrenter introducerar nya eller förbättrade produkter eller tjänster som kunderna uppfattar som attraktiva. Om HMS inte lyckas följa med i produktutvecklingen och den tekniska utvecklingen, eller inte lyckas möta kundernas behov, kan detta komma att medföra effekter på koncernens resultat och ställning i övrigt.

Fel i produkter

Tillverkning och försäljning av produkter inom industrin medför risk för garantikrav och produktansvar. HMS utformar därför normalt sina produkter enligt detaljerade tekniska specifikationer för att uppfylla kraven inom industrin. Även om koncernen testar sina produkter grundligt för att säkerställa att de skall uppfylla de relevanta specifikationerna kan verksamhet inom detta område medföra en ökad risk för produkt- och garantiansvar. När HMS genomför närmare undersökningar avseende produktsäkerhet förlitar sig bolaget till både intern och extern analys för att säkerställa att produkterna motsvarar överenskomna produktspecifikationer. Trots att koncernen anser att sådana åtgärder har varit tillräckliga i varje enskilt fall, kan koncernen inte garantera att något produkt- eller

garantiansvar inte kan uppstå även efter att dessa eller liknande framtida åtgärder har vidtagits.

Inköp och beställningar av komponenter från underleverantörer medför även risk för att fel i levererade komponenter upptäcks först i ett senare led av produktionen eller efter försäljning. I en sådan situation kan det vara svårt att i efterhand avgöra var felet har uppstått och att erhålla ersättning från leverantören både vad gäller bortfall i försäljning och produkt- och garantiansvar.

Även om HMS anser sig ha ett adekvat försäkringsskydd vad avser produktansvar, kan det fortfarande inte garanteras att försäkringsbeloppen kommer att vara tillräckliga för att täcka sådana krav som kan komma att riktas mot koncernen i framtiden. Produktansvar eller garantianspråk kan medföra avsevärda kostnader för rättgångar och skadestånd. Krav som riktas mot HMS med framgång och som överstiger koncernens försäkringsskydd, eller krav som medför avsevärd negativ publicitet, kan få betydande negativa effekter på koncernens resultat och ställning i övrigt.

Legala risker*Lagstiftning och reglering*

HMS och marknaden för HMS verksamhet påverkas delvis av tillämplig lagstiftning och andra föreskrifter som reglerar verksamheten. Förändringar i lagstiftningen eller politiska beslut kan således negativt påverka HMS möjlighet att bedriva eller utveckla sin verksamhet.

Immateriella rättigheter

HMS immateriella rättigheter är väsentliga för bolagets verksamhet. HMS har registrerat patent och varumärken i ett flertal länder. Även om HMS har försökt skydda sina varumärken genom registrering i varje land där koncernen för närvarande är verksamt eller kan tänkas bli verksamt inom överskådlig framtid och har sökt patentskydd där koncernen ansett det vara affärsmässigt motiverat, kan det inte garanteras att dessa åtgärder är eller kommer att vara tillräckliga för att skydda de immateriella rättigheterna. HMS kan inte garantera att koncernens konkurrenter inte försöker använda HMS varumärken och logotyper vid marknadsföring av sina produkter och därigenom gör intrång i eller på annat sätt utgör ett hot mot koncernens immateriella rättigheter. Om de immateriella

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

rättigheterna inte kan skyddas, oavsett vad orsaken är, kan koncernens verksamhet komma att påverkas på ett negativt sätt.

Tvister

Koncernen är idag inte part i någon tvist. Även om inga potentiella framtida tvister har identifierats kan det inte uteslutas att koncernen involveras i tvister som skulle kunna få en negativ inverkan på koncernens resultat eller ställning.

Finansiella risker

Koncernens internationella verksamhet medför ett antal finansiella risker vilka hanteras av policys fastställda av styrelsen. Det övergripande målet är att koncernens finansfunktion tillhandahåller finansiering till koncernbolagen samt hanterar finansiella risker så att effekterna på koncernens resultat minimeras. Koncernen är främst exponerad för finansierings-, valuta-, ränte- och kreditrisker. För ytterligare information hänvisas till not 3 i räkenskaperna.

Valutaexponering

Tillgångar och skulder i utländsk valuta omvärderas vid varje balansdag. Valutasäkringskontrakt omvärderas vid varje balansdag och får dessutom en effekt när de löses. Värdeförändringen till följd av omvärderingen av rörelserelaterade balansposter och lösen av valutasäkringskontrakt redovisas under posterna övriga intäkter och övriga kostnader. Värdeförändring avseende säkring av nettoinvestering redovisas i övrigt totalresultat. Värdeförändring på andra balansposter i utländsk valuta, till exempel likvida medel, redovisas i finansnettot. Rörelsens intäkter och kostnader påverkas också av förändringar i valutakurser. Dessa förändringar påverkar direkt själva intäkts- och kostnadsposten.

Rörelseintäkterna utgörs ungefär till 60% av euro, 24% av amerikanska dollar, 7% av japanska yen och 9% av svenska kronor och övriga valutor. Kostnader sålda varor utgörs till 63% av euro, 21% av amerikanska dollar, 1% av japanska yen och 15% i övrig valuta. Rörelsekostnader utgörs till 46% av euro, 15% av amerikanska dollar, 4% av japanska yen och 36% av svenska kronor och övriga valutor.

Koncernens policy är att reducera valutaexponeringen med hjälp av terminssäkringar.

Framtidsutsikter

Koncernens långsiktiga tillväxt stöds av ett fortsatt inflöde av design-wins, ett bredare produkterbjudande framför allt inom området Gateway produkter och Remote Management, ytterligare förstärkt med produkterbjudande från eWON och Intesis, kompletterande teknologiplattformar från IXXAT samt ett förstärkt kundfokus och en expansion av HMS säljkanaler i enlighet med den fastlagda strategin.

Den globala konjunkturutvecklingen bedöms som ojämn med en försiktig positiv underton. Dess effekter på marknaden för HMS produkterbjudande samt valutapåverkan är svårbedömda, men HMS långsiktiga mål är oförändrade: En långsiktig tillväxt på i genomsnitt 20% per år och en rörelsemarginal över 20%.

HMS-aktien

HMS Networks AB (publ) är noterat på Stockholmsbörsen Nasdaq OMX Mid Cap, sektorn Information Technology. Genomsnittligt antal omsatta aktier uppgick till 3 719 (4 516) per handelsdag. Aktiens volymviktade snittkurs under 2016 uppgick till 239,0 kr (203,5). Totala antalet aktier uppgick vid periodens slut till 11 704 717, varav 31 000 innehas i eget förvar. Samtliga aktier har lika röstvärde.

MODERBOLAGET

Information om verksamheten

Moderbolagets verksamhet är inriktad på koncerngemensam förvaltning och finansiering. Utöver koncernens verkställande direktör har moderbolaget inga anställda.

Förslag till vinstdisposition i moderbolaget

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserat resultat och andra fria reserver	133 358 069
Årets resultat	49 931 489
Kronor	183 289 558

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att vinstmedlen disponeras så att:

Till aktieägarna utdelas 4,00 kr/aktie*	46 694 868
I ny räkning balanseras	136 594 690
Kronor	183 289 558

* Utdelning beräknas på totalt antal utestående aktier 2016-12-31

Styrelsens uppfattning är att den föreslagna utdelningen inte hindrar bolaget, och övriga i koncernen ingående bolag, från att fullgöra sina förpliktelser på kort och lång sikt, inte heller att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna utdelningen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i ABL 17 kap 3 paragrafen 2-3 st. (försiktighetsregeln).

Koncernens resultaträkning

Tkr	Not	2016	2015
Nettoomsättning	5	952 282	701 676
Kostnad för sålda varor och tjänster		-370 964	-271 918
BRUTTORESULTAT		581 318	429 757
Försäljningskostnader		-226 029	-164 932
Administrationskostnader		-78 987	-61 354
Forsknings- och utvecklingskostnader		-119 079	-103 116
Övriga rörelseintäkter	10	0	1 230
Övriga rörelsekostnader	10	-7 911	0
RÖRELSERESULTAT	6, 7, 8, 26	149 313	101 584
Finansiella intäkter	10, 29	419	2
Finansiella kostnader	10, 30	-9 999	-14 025
Summa resultat från finansiella investeringar		-9 579	-14 023
RESULTAT FÖRE SKATT		139 734	87 561
Inkomstskatt	9	-39 269	-27 356
ÅRETS RESULTAT		100 466	60 205
Resultat hänförligt till:			
HMS Network AB:s aktieägare		100 466	60 205
Summa		100 466	60 205
Resultat per aktie före utspädning, kr	11	8,63	5,33
Resultat per aktie efter utspädning, kr	11	8,58	5,31
Genomsnittligt antal utestående aktier, tusental		11 642	11 291
Utbetald utdelning per aktie, kr	12	2,50	2,50

Koncernens rapport över totalresultat

Tkr	Not	2016	2015
Årets resultat		100 466	60 205
Övrigt totalresultat:			
Poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen			
Kassaflödessäkringar		483	1 787
Valutasäkring i nettoinvestering		-9 620	11 565
Valutakursdifferenser vid omräkning av utländska verksamheter		21 662	-11 244
Inkomstskatt hänförlig till posterna ovan	22	2 010	-2 937
Övrigt totalresultat för året, efter skatt		14 535	-830
Summa totalresultat för året		115 001	59 376
Summa totalresultat för året hänförligt till:			
HMS Network AB:s aktieägare		115 001	59 376
Summa		115 001	59 376

Koncernens balansräkning

Tkr	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	13		
Balanserade utvecklingsarbeten		117 721	111 143
Goodwill		744 433	394 167
Kundrelationer och teknologiplattformar		72 031	53 993
Varumärken		96 099	80 699
Summa immateriella anläggningstillgångar		1 030 285	640 002
Materiella anläggningstillgångar	14, 25		
Byggnader och mark		3 291	0
Maskiner och andra tekniska anläggningar		25 621	7 764
Inventarier, installationer och utrustning		9 568	7 536
Pågående nyanläggningar		496	0
Summa materiella anläggningstillgångar		38 977	15 300
Finansiella anläggningstillgångar			
Uppskjuten skattefordran	22	1 440	3 239
Andra långfristiga fordringar		2 174	1 723
Summa finansiella anläggningstillgångar		3 614	4 962
Summa anläggningstillgångar		1 072 874	660 264
Omsättningstillgångar			
Varulager	17	86 095	55 810
Kundfordringar	16	123 170	81 973
Aktuella skattefordringar		1 248	198
Derivatinstrument	15	2 106	0
Övriga fordringar	16	15 884	7 234
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	16, 31	5 738	5 881
Likvida medel	18	99 036	19 503
Summa omsättningstillgångar		333 278	170 599
SUMMA TILLGÅNGAR		1 406 152	830 863

Tkr	Not	2016-12-31	2015-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Aktiekapital	19	1 170	1 132
Övrigt tillskjutet kapital	19	218 318	125 641
Reserver		23 461	8 926
Balanserad vinst inkl. årets resultat		393 495	319 783
Summa eget kapital		636 444	455 482
Långfristiga skulder			
Långfristiga räntebärande skulder	21	433 603	158 142
Uppskjuten skatteskuld	22	88 121	72 242
Summa långfristiga skulder		521 724	230 384
Kortfristiga skulder			
Kortfristiga räntebärande skulder	21	86 095	38 759
Leverantörsskulder		64 275	44 704
Aktuella skatteskulder		16 441	7 760
Derivatinstrument	15	2 097	473
Övriga skulder		25 254	10 712
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	32	50 772	40 177
Övriga avsättningar	20	3 051	2 412
Summa kortfristiga skulder		247 984	144 997
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 406 152	830 863

Koncernens rapport över kassaflöden

Tkr	Not	2016	2015
Kassafl de från den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		149 313	101 584
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet:			
Avskrivningar		36 583	33 170
Nedskrivning av immateriella tillgångar		3 413	202
Utrangering av materiella tillgångar		536	202
Aktiesparprogram	8	2 430	1 737
Valutakursdifferenser		-3 427	-14 026
Betald ränta		-9 849	-4 936
Erhållen ränta		419	0
Betald inkomstskatt		-29 887	-21 125
Kassafl de från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		149 530	96 808
Förändring av rörelsekapital			
Förändring av varulager		-877	-2 353
Förändring av kundfordringar		-6 631	-12 100
Förändring av övriga korta fordringar		-1 249	-1 091
Förändring av leverantörsskulder		3 291	4 087
Förändring av övriga korta skulder		11 258	4 661
Kassafl de från den löpande verksamheten		155 322	90 012

Tkr	Not	2016	2015
Investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	13	-27 778	-20 404
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	14	-8 504	-5 042
Investeringar i dotterbolag	34	-271 475	0
Förändring av långfristiga finansiella tillgångar		-479	-160
Förändring av kortfristiga finansiella placeringar		0	208
Kassafl de från investeringsverksamheten		-308 236	-25 398
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		512 220	0
Amortering av lån		-251 723	-34 644
Utdelning till moderbolagets aktieägare	12	-29 184	-28 229
Kassafl de från finansieringsverksamheten		231 313	-62 873
FÖRÄNDRING LIKVIDA MEDEL			
		78 399	1 742
Likvida medel vid årets början	18	19 503	17 629
Kursdifferens i likvida medel		1 135	132
Likvida medel vid årets slut	18	99 036	19 503

Koncernens rapport över förändringar i eget kapital

Tkr	Not	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserad vinst inkl. årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2015 enligt fastställd balansräkning						
		1 132	125 641	9 755	286 070	422 599
Totalresultat						
Årets resultat					60 205	60 205
Övrigt totalresultat:						
Kassaflödessäkringar	15			1 787		1 787
Valutasäkring i nettoinvestering	15			11 565		11 565
Valutakursdifferenser				-11 244		-11 244
Inkomstskatt hänförlig till komponenter i övrigt totalresultat	9			-2 937		-2 937
Summa totalresultat		0	0	-829	60 205	59 376
Transaktioner med aktieägare i deras egenskap av ägare:						
Kostnader för aktierelaterade ersättningar					1 737	1 737
Utdelning (2,25 kr per aktie)	12				-28 229	-28 229
Summa transaktioner med aktieägare, redovisade direkt i eget kapital		0	0	0	-26 492	-26 492
Utgående balans per 31 december 2015		1 132	125 641	8 926	319 783	455 482

Tkr	Not	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserad vinst inkl. årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2016 enligt fastställd balansräkning						
		1 132	125 641	8 926	319 783	455 482
Totalresultat						
Årets resultat					100 466	100 466
Övrigt totalresultat:						
Kassaflödessäkringar	15			483		483
Valutasäkring i nettoinvestering	15			-9 620		-9 620
Valutakursdifferenser				21 662		21 662
Inkomstskatt hänförlig till komponenter i övrigt totalresultat	9			2 010		2 010
Summa totalresultat		0	0	14 535	100 466	115 001
Transaktioner med aktieägare i deras egenskap av ägare:						
Kostnader för aktierelaterade ersättningar					2 430	2 430
Nyemission	19, 34	38	92 677			92 715
Utdelning (2,50 kr per aktie)	12				-29 184	-29 184
Summa transaktioner med aktieägare, redovisade direkt i eget kapital		38	92 677	0	-26 754	65 961
Utgående balans per 31 december 2016		1 170	218 318	23 461	393 495	636 444

Moderbolagets resultaträkning

Tkr	Not	2016	2015
Nettoomsättning	5	14 168	11 933
BRUTTORESULTAT		14 168	11 933
Administrationskostnader	7, 8, 26	-14 187	-11 606
RÖRELSERESULTAT		-19	327
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från andelar i dotterbolag	28	50 000	0
Räntekostnader och liknande resultatposter	29, 30	0	0
Summa resultat från finansiella investeringar		50 000	0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		49 981	327
Bokslutsdispositioner		0	8
Skatt på årets resultat		-49	-141
ÅRETS RESULTAT		49 931	194

Moderbolagets balansräkning

Tkr	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	24, 27	337 324	244 039
Summa finansiella anläggningstillgångar		337 324	244 039
Summa anläggningstillgångar		337 324	244 039
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		203	4
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	31	52	596
Summa kortfristiga fordringar		255	600
Kassa och bank		406	276
Summa omsättningstillgångar		662	876
SUMMA TILLGÅNGAR		337 986	244 915

Tkr	Not	2016-12-31	2015-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	19	1 170	1 132
Reservfond		19 446	19 446
Summa bundet eget kapital		20 616	20 578
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		22 083	51 073
Överkursfond		111 275	18 598
Årets resultat		49 931	194
Summa fritt eget kapital		183 289	69 865
Summa eget kapital		203 905	90 443
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		50	667
Skulder till koncernföretag		131 198	149 890
Skatteskuld		104	30
Övriga skulder		965	1 068
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	32	1 764	2 817
Summa kortfristiga skulder		134 081	154 472
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		337 986	244 915

Moderbolagets rapport över kassaflöden

Tkr	Not	2016	2015
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		-19	327
Betald ränta	30	0	0
Betald inkomstskatt		25	-10
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		6	317
Förändring av rörelsekapital			
Förändring av övriga korta fordringar		345	-247
Förändring av leverantörsskulder		-617	240
Förändring av övriga korta skulder		30 151	28 002
Kassaflöde från den löpande verksamheten		29 886	28 313
Investeringsverksamheten			
Utgifter vid apportemission		-570	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-570	0
Finansieringsverksamheten			
Utbetald utdelning		-29 184	-28 229
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-29 184	-28 229
FÖRÄNDRING LIKVIDA MEDEL		131	84
Likvida medel vid årets början		276	192
Likvida medel vid årets slut		406	276

Moderbolagets rapport över förändringar i eget kapital

Tkr	Not	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital			Summa
		Aktie-kapital	Reserv-fond	Balanserad vinst	Över-kursfond	Årets resultat	
Ingående balans per den 1 januari 2015		1 132	19 446	79 350	18 598	-48	118 477
Överföring av 2014 års resultat				-48		48	0
Utdelning (2,25 kr per aktie)	12			-28 229			-28 229
Årets resultat						194	194
Utgående balans per den 31 december 2015		1 132	19 446	51 073	18 598	194	90 443

Tkr	Not	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital			Summa
		Aktie-kapital	Reserv-fond	Balanserad vinst	Över-kursfond	Årets resultat	
Ingående balans per den 1 januari 2016		1 132	19 446	51 073	18 598	194	90 443
Överföring av 2015 års resultat				194		-194	0
Nyemission	19, 34	38			92 677		92 715
Utdelning (2,50 kr per aktie)	12			-29 184			-29 184
Årets resultat						49 931	49 931
Utgående balans per den 31 december 2016		1 170	19 446	22 083	111 275	49 931	203 905

Noter

Alla belopp i Tkr om inget annat anges

Not 1 Allmän information

HMS koncernen är en världsledande leverantör av kommunikationsteknologi för industriautomation. Koncernen utvecklar och tillverkar flexibla, innovativa och pålitliga lösningar för att ansluta industriella produkter till nätverk samt gateways för att koppla ihop olika nätverk under varumärket Anybus, IXXAT och Intesis samt produkter för fjärrövervakning under varumärket eWON. Vid huvudkontoret i Halmstad (Sverige) samt i Ravensburg (Tyskland), Nivelles (Belgien) och Igualada (Spanien) bedrivs den övervägande delen av produktutveckling och delar av tillverkningen. Försäljning sker från huvudkontoret i Sverige samt försäljningskontoren i Japan, Kina, Tyskland, USA, Italien, Frankrike, Indien, England, Belgien, Spanien och Danmark.

Moderföretaget HMS Networks AB (publ) är ett noterat svenskt aktiebolag med säte i Halmstad, Sverige. Adressen till huvudkontoret är Stationsgatan 37 i Halmstad. Företaget är noterat på NASDAQ-OMX Nordiska Börs i Stockholm i kategorin Mid Cap, Information Technology.

Styrelsen har den 21 mars 2017 godkänt denna årsredovisning och koncernredovisning för offentliggörande.

Not 2 Redovisningsprinciper

De viktigaste redovisningsprinciperna som tillämpats när denna koncernredovisning upprättats anges nedan. Dessa principer har tillämpats konsekvent för alla presenterade år, om inte annat anges.

2.1 Grund för den finansiella rapportens upprättande

Koncernredovisningen för HMS koncernen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen, RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner och International Financial Reporting Standards (IFRS) och tolkningar från IFRS Interpretations Committee (IFRS CC) sådana de antagits av EU.

Koncernredovisningen har upprättats enligt anskaffningsvärde-metoden förutom vad avser vissa finansiella tillgångar värderade till verkligt värde i övrigt totalresultat.

Moderföretagets redovisning är upprättad i enlighet med Årsredovisningslagen och RFR 2, redovisning för juridiska personer. I de fall moderföretaget tillämpar andra redovisningsprinciper än koncernen anges detta särskilt under respektive rubrik nedan.

Att upprätta rapporter i överensstämmelse med IFRS kräver användning av en del viktiga redovisningsmässiga uppskattningar. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av redovisningsprinciperna. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för koncernredovisningen vilket framgår av not 4.

Standard	Väsentliga krav	Påverkan	Gäller från och med
IFRS 9 <i>Finansiella instrument</i>	IFRS 9 hanterar klassificering, värdering och redovisning av finansiella tillgångar och skulder och inför nya regler för säkringsredovisning. Den fullständiga versionen av IFRS 9 gavs ut i juli 2014. Den ersätter de delar av IAS 39 som hanterar klassificering och värdering av finansiella instrument och introducerar en ny nedskrivningsmodell.	De nya säkringsredovisningsreglerna i IFRS 9 är mer förenliga med företagets riskhantering i praktiken. Generellt sett kommer det bli lättare att tillämpa säkringsredovisning eftersom standarden inför en mer principbaserad ansats för säkringsredovisningen. Den nya standarden inför även utökade upplysningskrav och förändringar i presentationen. Koncernen har ännu inte utvärderat hur koncernens säkringsredovisning kommer att påverkas av de nya reglerna. Den nya modellen för beräkning av kreditförlustreserv utgår från förväntade kreditförluster, i stället för inträffade kreditförluster i enlighet med IAS 39, vilket kan medföra en tidigare redovisning av kreditförluster. Modellen ska appliceras på finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde, skuldinstrument som värderas till verkligt värde över övrigt totalresultat, avtalstillgångar enligt IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder, leasefordringar, lån och vissa finansiella garantier. Koncernen har ännu inte utvärderat hur koncernens reserveringar för kreditförluster kommer att påverkas av de nya reglerna.	1 januari 2018. Enligt övergångsreglerna i den fullständiga versionen av IFRS 9 var förtida tillämpning i etapper tillåten för räkenskapsår som påbörjats före 1 februari 2015. Efter detta datum måste reglerna tillämpas i sin helhet. Förväntas tillämpas av koncernen från 1 januari 2018.
IFRS 15 <i>Intäkter från avtal med kunder</i>	IFRS 15 är den nya standarden för intäktsredovisning. IFRS 15 ersätter IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal. IFRS 15 bygger på principen att intäkter redovisas när kunden erhåller kontroll över den sålda varan eller tjänsten – en princip som ersätter den tidigare principen att intäkter redovisas när risker och förmåner övergått till köparen. Ett företag kan välja mellan "full retroaktivitet" eller framåtriktad tillämpning med ytterligare upplysningar.	Ledningen utvärderar för närvarande effekten av den nya standarden. För närvarande kan koncernen inte uppskatta de nya reglernas inverkan på de finansiella rapporterna. Koncernen kommer att göra en detaljerad utvärdering under det kommande året.	1 januari 2018. Förväntas tillämpas av koncernen från 1 januari 2018.
IFRS 16 <i>Leasing</i>	IFRS 16 Leases publicerades januari 2016 och ersätter den tidigare IAS 17 Leasingavtal och de relaterade tolkningarna IFRIC 4, SIC-15 och SIC-27. Redovisningen för leasegivare kommer i all väsentlighet vara oförändrad, men redovisningen för leasetagare kommer att förändras. Det kommer inte längre vara en skillnad mellan operationell och finansiell lease, alla leaseavtal kommer att redovisas i balansräkningen förutom korttidsavtal och de av mindre värde. Redovisningen baseras på synsättet att leasetagaren har en rättighet att använda en tillgång under en specifik tidsperiod och samtidigt en skyldighet att betala för denna rättighet.	Koncernen har påbörjat arbetet med att utvärdera effekterna av införandet av standarden. Standarden kommer främst att påverka redovisningen av koncernens operationella leasingavtal. Per balansdagen uppgår koncernen icke uppsägningssbara leasingavtal till 152 Mkr, se not 25. Koncernen har dock ännu inte utvärderat i hur stor utsträckning dessa åtagande kommer att redovisas som tillgång och skuld och hur detta kommer att påverka koncernens resultat och klassificering av kassaflöden. Vissa åtaganden kan omfattas av undantaget för korta kontrakt och kontrakt av mindre värde och vissa åtaganden kan avse arrangemang som inte ska redovisas som leasingavtal enligt IFRS 16.	1 januari 2019 eller senare. Förtida tillämpning är tillåten.

2.1.1 Ändringar i redovisningsprinciper och upplysningar

a) Nya och ändrade standarder som tillämpas av koncernen

Koncernen har under räkenskapsåret inte tillämpat någon ny eller ändrad standard med väsentlig inverkan på koncernens finansiella rapporter.

b) Nya standarder, ändringar och tolkningar av befintliga standarder som ännu inte har trätt i kraft och som inte har tillämpats i förtid av koncernen

Vid upprättandet av koncernredovisningen per 31 december 2016 har ett flertal standarder och tolkningar publicerats vilka ännu inte trätt ikraft och vilka är tillämpliga för koncernen. Inga av dessa förväntas ha någon väsentlig inverkan på koncernens finansiella rapporter med undantag av de som följer av tabellen (sidan 58) över IFRS standarder.

2.2 Koncernredovisning

a) Dotterföretag

Dotterföretag är alla företag över vilka koncernen har bestämmande inflytande. Koncernen har bestämmande inflytande över ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och kan påverka avkastningen genom sitt bestämmande inflytande i företaget. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Förvärvsmetoden används för redovisning av koncernens rörelseförvärv (se not 2.8).

Koncerninterna transaktioner, balansposter samt orealiserade vinster och förluster på transaktioner mellan koncernföretag elimineras. Koncerninterna förluster kan vara en indikation på nedskrivningar som måste tas upp i koncernredovisningen. Redovisningsprinciperna för dotterföretag har i förekommande fall ändrats för att garantera en konsekvent tillämpning av koncernens principer.

Innehav utan bestämmande inflytande i dotterföretagens resultat och eget kapital redovisas separat i koncernens resultaträkning, rapport över totalresultat, rapport över förändringar i eget kapital och balansräkning.

b) Försäljning av dotterföretag

När koncernen inte längre har ett bestämmande inflytande, värderas varje kvarvarande innehav till verkligt värde per den tidpunkt när den förlorar det bestämmande inflytandet. Ändringen i redovisat värde redovisas i resultaträkningen. Det verkliga värdet

används som det första redovisade värdet och utgör grund för den fortsatta redovisningen av det kvarvarande innehavet som intresseföretag, joint venture eller finansiell tillgång. Alla belopp avseende den avyttrade enheten som tidigare redovisats i övrigt totalresultat, redovisas som om koncernen direkt hade avyttrat de hänförliga tillgångarna eller skulderna. Detta kan medföra att belopp som tidigare redovisats i övrigt totalresultat omklassificeras till resultatet.

2.3 Segmentsrapportering

Segmentsupplysningar ska presenteras utifrån ledningens perspektiv, vilket innebär att den presenteras på det sätt som den används i den interna rapporteringen. Utgångspunkten för identifiering av rapporterbara segment är den interna rapporteringen såsom den rapporteras till och följs upp av den högste verkställande beslutsfattaren. Ledningen har analyserat den interna rapporteringen och konstaterat att koncernens högsta verkställande beslutsfattare, koncernledningen, löpande tar del av försäljningsrapporter, kvalitetsuppföljning och koncernens resultaträkning och kassaflöde. Denna rapportering baseras på det faktum att den gemensamma teknologiplattformen, utvecklingsprocessen, tillverkningsprocessen, marknadsstrategin och de gemensamma försäljningsresurserna vare sig möjliggör eller skapar behov av en ytterligare uppdelning av verksamheten. Sålunda sker ingen uppföljning av resultatet för någon enskild del (segment) av verksamheten.

2.4 Omräkning av utländsk valuta

a) Funktionell valuta och rapportvaluta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den ekonomiska miljö där respektive företag huvudsakligen är verksamt (funktionell valuta). I koncernredovisningen används svenska kronor (kr), som är moderföretagets funktionella valuta och koncernens rapportvaluta.

b) Transaktioner och balansposter

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen

eller den dag då posterna omvärderas. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen. Undantag är då transaktionerna utgör säkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av kassaflöden eller nettoinvesteringar, då vinster/förluster redovisas i övrigt totalresultat.

Valutakursvinster och -förluster som hänför sig till lån och likvida medel redovisas i resultaträkningen som finansiella intäkter eller kostnader. Valutakursvinster och -förluster som hänför sig till inköp av råvaror och produkter redovisas i resultaträkningen som kostnader för sålda varor. Övriga valutakursvinster och -förluster redovisas i posterna Övriga rörelseintäkter resp. Övriga rörelsekostnader i resultaträkningen.

c) Koncernföretag

Resultat och finansiell ställning för alla koncernföretag (av vilka inget har en höginflationsvaluta som funktionell valuta) som har en annan funktionell valuta än rapportvalutan, omräknas till koncernens rapportvaluta enligt följande:

- a) tillgångar och skulder för var och en av balansräkningarna omräknas till balansdagens valutakurs;
- b) intäkter och kostnader för var och en av resultaträkningarna omräknas till genomsnittlig valutakurs, och
- c) alla valutakursdifferenser som uppstår redovisas i övrigt totalresultat.

I koncernredovisningen redovisas valutakursdifferenser hänförliga till omräkningen av en nettoinvestering i en utlandsverksamhet, tillsammans med valutakursdifferenser hänförliga till upplåning eller andra finansiella instrument som klassificerats som säkringsinstrument för sådana investeringar, i övrigt totalresultat. Ackumulerade vinster och förluster i eget kapital redovisas i resultaträkningen när utlandsverksamheten avyttras helt eller delvis.

Goodwill och justeringar av verkligt värde som uppkommer vid förvärv av en utlandsverksamhet behandlas som tillgångar och skulder hos denna verksamhet och omräknas till balansdagens kurs.

FORTS. NOT 2 Redovisningsprinciper

2.5 Intäktsredovisning

Intäkter värderas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas för sålda varor och tjänster i koncernens löpande verksamhet. Intäkter redovisas exklusive mervärdesskatt, returer och rabatter samt efter eliminering av koncernintern försäljning.

Koncernen redovisar en intäkt när dess belopp kan mätas på ett tillförlitligt sätt, det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att tillfalla företaget och särskilda kriterier har uppfyllts för var och en av koncernens verksamheter såsom beskrivs nedan. Koncernen grundar sina bedömningar på historiska utfall och beaktar därvid typ av kund, typ av transaktion och speciella omständigheter i varje enskilt fall.

Koncernen tillverkar och säljer produkter för att ansluta industriell utrustning till nätverk och för att koppla ihop olika nätverk samt produkter för fjärrövervakning.

Försäljningen av produkter redovisas vid leverans av produkterna till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren, när de väsentliga riskerna och förmånerna överförts till köparen.

Koncernen säljer även utvecklingstjänster inom industriell nätverksteknologi. Dessa tjänster tillhandahålls baserat på tid och material eller som fastprisavtal. Intäkter från tids- och materialbaserade avtal redovisas till avtalade priser allt eftersom arbetade timmar levereras och direkta kostnader uppstår.

För utförda tjänsteupdrag till fastpris redovisas intäkterna i förhållande till uppdragets färdigställandegrad på balansdagen (successiv vinstavräkning). Ett uppdrags färdigställandegrad baseras på hur stor del de tjänster som utförts, utgör av de totala tjänster som ska utföras.

Om några omständigheter uppstår som kan förändra den ursprungliga uppskattningen av intäkter, kostnader eller färdigställandegrad, omprövas uppskattningarna. Dessa omprövningar kan resultera i öknings eller minskningar i uppskattade intäkter eller kostnader och påverkar intäkterna under den period då de omständigheter som föranledde ändringen kom till företagsledningens kännedom.

Ränteintäkter intäktsredovisas med tillämpning av effektivräntemetoden. När värdet på en fordran har gått ner, minskas det

redovisade värdet till det återvinningsbara värdet, vilket utgörs av bedömt framtida kassaflöde diskonterat med den ursprungliga effektiva räntan för instrumentet, och fortsätter därefter att lösa upp diskonteringseffekten som ränteintäkt. Ränteintäkter på nedskrivna lånefordringar redovisas till ursprunglig effektiv ränta.

2.6 Aktuell och uppskjuten inkomstskatt

Periodens skattekostnad omfattar aktuell skatt beräknad på periodens skattemässiga resultat enligt gällande skattesatser. Den aktuella skattekostnaden justeras med förändringar i uppskjutna skattefordringar och –skulder som hänför sig till temporära skillnader och outnyttjade underskott.

Den aktuella skattekostnaden beräknas på basis av de skatteregler som på balansdagen är beslutade eller i praktiken beslutade i de länder där moderföretagets dotterföretag är verksamma och genererar skattepliktiga intäkter.

Uppskjuten skatt redovisas på alla temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och dessas redovisade värden i koncernredovisningen. Uppskjuten skatteskuld redovisas emellertid inte om den uppstår till följd av första redovisningen av goodwill. Uppskjuten skatt redovisas heller inte om den uppstår till följd av en transaktion som utgör den första redovisningen av en tillgång eller skuld som inte är ett rörelseförvärv och som, vid tidpunkten för transaktionen, varken påverkar redovisat eller skattemässigt resultat.

Uppskjuten inkomstskatt beräknas med tillämpning av skattesatser (och –lagar) som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den berörda uppskjutna skattefordran realiseras eller den uppskjutna skatteskulden regleras.

Uppskjutna skattefordringar redovisas i den omfattning det är troligt att framtida skattemässiga överskott kommer att finnas tillgängliga, mot vilka de temporära skillnaderna kan utnyttjas.

Uppskjutna skatter som hänför sig till temporära skillnader avseende innehav i dotterföretag och intresseföretag, redovisas endast i den omfattning moderföretaget kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna samt att det är sannolikt att en sådan återföring inte sker inom en överskådlig framtid.

Uppskjutna skattefordringar och –skulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och skatteskulder och när de uppskjutna skattefordringarna och skatteskulderna

hänför sig till skatter debiterade av en och samma skattemyndighet och avser antingen samma skattesubjekt eller olika skattesubjekt, där det finns en avsikt att reglera saldona genom nettobetalingar.

Aktuell och uppskjuten skatt redovisas i resultaträkningen, utom när skatten avser poster som redovisas i övrigt totalresultat eller direkt i eget kapital. I sådana fall redovisas även skatten i övrigt totalresultat respektive eget kapital.

2.7 Leasing

Leasing av materiella anläggningstillgångar där koncernen som leasetagare i allt väsentligt innehar de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet, klassificeras som finansiell leasing (not 25). Vid leasingperiodens början redovisas finansiell leasing i balansräkningen till det lägre av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileaseavgifterna. Motsvarande betalningsförpliktelser, efter avdrag för finansiella kostnader, ingår i balansräkningens poster långfristig upplåning och kortfristig upplåning. Varje leasingbetalning fördelas mellan ränta och amortering av skulden. Räntan redovisas i resultaträkningen fördelat över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Anläggningstillgångar som innehas enligt finansiella leasingavtal skrivs av över nyttjandeperioden eller under den kortare perioden av tillgångens nyttjandeperiod och leasingperioden, såvida det inte med rimlig grad av säkerhet kan fastställas att äganderätten övergår till leasetagaren vid slutet av leasingperioden.

Leasing där en väsentlig del av risker och fördelar med ägande behålls av leasegivaren klassificeras som operationell leasing (not 25). Betalningar som görs under leasingtiden kostnadsförs i resultaträkningen linjärt över leasingperioden.

2.8 Rörelseförvärv

Förvärvsmetoden används för redovisning av koncernens rörelseförvärv, oavsett om förvärvet består av egetkapitalandelar eller andra tillgångar. Köpeskillingen för förvärvet av ett dotterföretag utgörs av de verkliga värdena av

- överlåtna tillgångar
- skulder som koncernen ådrar sig till tidigare ägare
- aktier som emitterats av koncernen

- tillgångar eller skulder som är en följd av ett avtal om villkorad köpeskilling
- tidigare egetkapitalandel i det förvärvade företaget

Identifierbara förvärvade tillgångar, övertagna skulder och övertagna eventalförpliktelser i ett rörelseförvärv värderas, med ett fåtal undantag, inledningsvis till verkliga värden på förvärvsdagen. För varje förvärv, d.v.s. förvärv för förvärv, avgör koncernen om innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget redovisas till verkligt värde eller till innehavets proportionella andel i det redovisade värdet av det förvärvade företagets identifierbara nettotillgångar.

Förvärvsrelaterade utgifter kostnadsförs när de uppstår.

Goodwill avser det belopp varmed

- överförd ersättning,
- eventuellt innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget, och
- verkliga värdet på förvärvstidpunkten på tidigare egetkapitalandel i det förvärvade företaget, (om rörelseförvärvet genomförts i steg) överstiger verkligt värde på identifierbara förvärvade nettotillgångar. Om beloppet understiger verkligt värde för de förvärvade nettotillgångarna, i händelse av ett förvärv till lågt pris, redovisas mellanskillnaden direkt i resultaträkningen.

I de fall då hela eller delar av en köpeskilling skjuts upp, diskonteras de framtida betalningarna till nuvärdet vid förvärvstidpunkten i det fall diskonteringsseffekten är väsentlig. Diskonteringsräntan är företagets marginella låneränta, vilken är den räntesats företaget skulle ha betalat för en finansiering genom lån under motsvarande period och liknande villkor.

Villkorad köpeskilling klassificeras antingen som eget kapital eller som finansiell skuld. Belopp klassificerade som finansiella skulder omvärderas varje period till verkligt värde. Eventuella omvärderingsvinster och -förluster redovisas i resultatet.

Om rörelseförvärvet genomförs i flera steg omvärderas de tidigare egetkapitalandelarna i det förvärvade företaget till dess verkliga värde vid förvärvstidpunkten. Eventuell uppkommen vinst eller förlust till följd av omvärderingen redovisas i resultatet.

2.9 Nedskrivningar av icke-finansiella tillgångar

Goodwill och immateriella tillgångar som har en obestämd nyttjandeperiod eller immateriella tillgångar som inte är färdiga för användning, skrivs inte av utan prövas årligen, eller vid indikation på värdeminskning, avseende eventuellt nedskrivningsbehov. Tillgångar som skrivs av bedöms med avseende på värdenedgång närhelst händelser eller förändringar i förhållanden indikerar att det redovisade värdet kanske inte är återvinningsbart. En nedskrivning görs med det belopp varmed tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av tillgångens verkliga värde minskat med försäljningskostnader och dess nyttjandevärde.

Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångar på de lägsta nivåer där det finns i allt väsentligt oberoende kassaflöden (kassagenererande enheter). För tillgångar (andra än goodwill) som tidigare har skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Aktiverat utvecklingsarbete testas årligen med avseende på nedskrivningsbehov innan de är färdiga att tas i bruk.

2.10 Likvida medel

I likvida medel ingår, i såväl balansräkningen som i rapporten över kassaflöden, kassa, banktillgodohavanden och övriga kortfristiga placeringar. Övriga kortfristiga placeringar klassificeras som likvida medel när de har förfallodag inom tre månader från anskaffningstidpunkten, lätt kan omvandlas till kassamedel till ett känt belopp och är utsatta för en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Utnyttjad checkräkningskredit redovisas som låneskulder i kortfristiga skulder.

2.11 Kundfordringar

Kundfordringar är belopp som ska betalas av kunder för sålda varor eller utförda tjänster i den löpande verksamheten. Om betalning förväntas inom ett år eller tidigare (eller under normal verksamhetscykel om denna är längre), klassificeras de som omsättningstillgångar. Om inte, redovisas de som anläggningstillgångar.

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reservering för

värdeminskning. En reservering för värdeminskning av kundfordringar görs när det finns objektiva bevis för att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor.

2.12 Varulager

Varulagret redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet fastställs med användning av först in, först ut-metoden (FIFU). Råvaror värderas till anskaffningsvärde. Färdiga varor värderas till standardkostnad. Anskaffningsvärdet för färdiga varor och pågående arbete består av råmaterial/komponenter, direkt lön och andra direkta och indirekt hänförliga tillverkningskostnader (baserade på normal tillverkningskapacitet). Lånekostnader ingår inte. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten med avdrag för tillämpliga rörliga försäljningskostnader. Internvinster vid försäljning mellan koncernbolag elimineras.

2.13 Finansiella instrument

2.13.1 Klassificering

Koncernen klassificerar sina finansiella tillgångar i följande kategorier: finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, låne- och kundfordringar samt derivatinstrument som säkringsåtgärd.

Klassificeringen är beroende av för vilket syfte den finansiella tillgången förvärvades. Ledningen fastställer klassificeringen av de finansiella tillgångarna vid det första redovisningstillfället.

a) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen är finansiella tillgångar som innehas för handel. En finansiell tillgång klassificeras i denna kategori om den förvärfvas huvudsakligen i syfte att säljas inom kort. Derivat klassificeras som att de innehas för handel om de inte är identifierade som säkringsinstrument. Tillgångar i denna kategori klassificeras som omsättningstillgångar om de förväntas bli reglerade inom tolv månader, annars klassificeras de som anläggningstillgångar.

FORTS. NOT 2 Redovisningsprinciper

b) Låne- och kundfordringar

Kundfordringar och likvida medel är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. De ingår i omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggnings-tillgångar. Låne- och kundfordringar utgörs av kundfordringar och andra fordringar samt Likvida medel i balansräkningen (noterna 2.10 och 2.11).

c) Derivat och säkringsåtgärder

Derivatinstrument redovisas i balansräkningen på kontraktsdagen och värderas till verkligt värde, både initialt och vid efterföljande omvärderingar i slutet av varje rapportperiod.

Vid fastställandet av verkligt värde på säkringsinstrumentet används noterade kurser för valutan på balansdagen. Koncernen bedömer per varje balansdag om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för en finansiell tillgång eller en grupp av finansiella tillgångar. I de fall då ett nedskrivningsbehov föreligger skrivs tillgången ned till dess verkliga värde.

Metoden för att redovisa den vinst eller förlust som uppkommer vid omvärdering beror på om derivatet identifierats som ett säkringsinstrument, och, om så är fallet, karaktären hos den post som säkrats. Koncernen identifierar vissa derivat som antingen:

- säkring av verkligt värde avseende en redovisad tillgång eller skuld eller ett bindande åtagande (verkligt värde-säkring),
- säkring av en risk som är kopplad till kassaflödena av en redovisad tillgång eller skuld eller en mycket sannolik prognostiserad transaktion (kassaflödessäkring), eller
- säkring av en nettoinvestering i en utlandsverksamhet (säkring av nettoinvestering).

Då transaktionen ingås, dokumenteras förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten, liksom även koncernens mål för riskhanteringen och riskhanteringsstrategin avseende säkringen. Koncernen dokumenterar också sin bedömning, både när säkringen ingås och fortlöpande, av huruvida de derivatinstrument som används i säkringstransaktioner har varit och kommer att

fortsätta vara effektiva när det gäller att motverka förändringar i verkligt värde eller kassaflöden som är hänförliga till de säkrade posterna.

Upplysning om verkligt värde för olika derivatinstrument, som används för säkringssyften, återfinns i not 15. Samtliga derivatinstrument klassificeras som omsättningstillgångar eller kortfristiga skulder.

Kassaflödessäkring

Koncernen utnyttjar derivatinstrument för att täcka riskerna för valutakursförändringar avseende framtida kommersiella kassaflöden, såväl externa som interna, i utländsk valuta. Innehavet av finansiella derivatinstrument utgörs av valutaterminer.

Säkringar utformas så att de kan förväntas vara effektiva. Den effektiva delen av förändringar i verkligt värde på ett derivatinstrument, som identifieras som kassaflödessäkring och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i övrigt totalresultat och ackumulerade belopp i eget kapital. Den vinst eller förlust som hänför sig till en eventuell ineffektiv del redovisas omedelbart i resultaträkningens som övriga intäkter eller övriga kostnader.

Ackumulerade belopp i eget kapital omklassificeras till resultaträkningen i de perioder då den säkrade posten påverkar resultatet (t.ex. när den prognostiserade försäljningen som är säkrad äger rum).

När ett säkringsinstrument förfaller eller säljs, eller när säkringen inte längre uppfyller villkoren för säkringsredovisning och ackumulerade vinster eller förluster avseende säkringen finns i eget kapital, kvarstår dessa vinster/förluster i eget kapital. Dessa resultatförs samtidigt som den prognostiserade transaktionen slutligen redovisas i resultaträkningen. När en prognostiserad transaktion inte längre förväntas ske, överförs den ackumulerade vinst eller förlust som redovisats i eget kapital omedelbart till resultaträkningens rörelseresultat.

Säkring av nettoinvestering

Säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter redovisas på liknande sätt som kassaflödessäkringar.

Den andel av vinst eller förlust på ett säkringsinstrument som bedöms som en effektiv säkring redovisas i övrigt totalresultat och

ackumulerade belopp i eget kapital. Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas direkt i resultaträkningen som övriga intäkter eller övriga kostnader.

Ackumulerade vinster och förluster i eget kapital omklassificeras till resultaträkningen när utlandsverksamheten avyttras helt eller delvis.

2.13.2 Redovisning och värdering

Köp och försäljning av finansiella tillgångar och skulder redovisas på affärsdagen, vilket är det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella instrument, förutom finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, redovisas första gången till verkligt värde plus transaktionskostnader. Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen.

Finansiella tillgångar och skulder tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och för-måner som är förknippade med äganderätten. Finansiella tillgångar som kan säljas och finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Lånefordringar och kundfordringar redovisas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Vinster och förluster till följd av förändringar i verkligt värde avseende kategorin finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, resultatredovisas i den period då de uppstår och ingår i posterna Övriga rörelseintäkter/Övriga rörelsekostnader.

2.13.3 Kvittning av finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen, endast när det finns en legal rätt att kvitta de redovisade beloppen och en avsikt att reglera dem med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden. Den legala rättigheten får inte vara beroende av framtida händelser och den måste vara rättsligt bindande för företaget och

motparten både i den normala affärsverksamheten och i fall av betalningsinställelse, insolvens eller konkurs.

2.14 Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Tillkommande utgifter ökar tillgångens redovisade värde eller redovisas som en separat tillgång, beroende på vilket som är lämpligt, endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången kommer att komma koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Redovisat värde för den ersatta delen tas bort från balansräkningen. Alla andra former av reparation och underhåll kostnadsförs i den period de uppkommer.

Avskrivningarna baserar sig på ursprungliga anskaffningsvärden och på tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod enligt följande:

Maskiner och andra tekniska anläggningar	3–7 år
Inventarier, installationer och utrustning	3–7 år

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperiod prövas vid varje rapportperiods slut och justeras vid behov. I de fall en tillgångs redovisade värde överstiger dess beräknade återvinningsvärde skrivs tillgången omedelbart ned till sitt återvinningsvärde.

Vinster och förluster vid avyttring fastställs genom en jämförelse mellan försäljningsintäkten och det redovisade värdet och redovisas i posterna övriga rörelseintäkter eller övriga rörelsekostnader.

2.15 Immateriella anläggningstillgångar

a) Goodwill

Goodwill beräknas enligt principerna i not 2.8. Goodwill som uppstår vid rörelseförvärv ingår i immateriella tillgångar. Goodwill skrivs inte av, utan testas för nedskrivning årligen eller oftare om händelser eller ändringar i förhållanden indikerar en möjlig värdeminskning. Goodwill redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade nedskrivningar. Vid försäljning av en enhet ingår det redovisade värdet på goodwill i den uppkomna vinsten/förlusten.

I syfte att testa nedskrivningsbehov, fördelas goodwill som förvärvats i ett rörelseförvärv till kassagenererande enheter eller grupper av kassagenererande enheter som förväntas bli gynnande av synergier från förvärvet. Varje enhet eller grupp av enheter som goodwill har fördelats till motsvarar den lägsta nivå i koncernen på vilken goodwillen i fråga övervakas i den interna styrningen.

Eventuell nedskrivning redovisas omedelbart som en kostnad och återförs inte.

b) Varumärken

Varumärken har förvärvats genom rörelseförvärv och redovisas till verkligt värde på förvärvsdagen. Varumärken med en obestämd nyttjandeperiod nedskrivningsprövas årligen för eventuellt nedskrivningsbehov. Varumärken med bestämd nyttjandeperiod skrivs av över den bedömda nyttjandeperioden, 10 år.

c) Kundrelationer och teknologiplattformar

Kundrelationer och teknologiplattformar har förvärvats genom rörelseförvärv och redovisas till verkligt värde på förvärvsdagen. Kundrelationer och teknologiplattformar har en bestämt nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade av- och nedskrivningar.

Avskrivningar görs linjärt för att fördela kostnaden över den bedömda nyttjandeperioden på 10 år.

d) Balanserade utvecklingsarbeten

HMS teknologi bygger på internt utvecklade lösningar för att ansluta industriell utrustning till nätverk, samt för att koppla ihop olika nätverk. Teknologin i HMS produkter bygger på den patenterade Anybus tekniken. IXXAT produkterna bygger på kompletta systemlösningar samt hård- och mjukvarulösningar inom områdena inbyggda delsystem.

Utgifter som är direkt hänförliga till utveckling och testning av identifierbara unika integrerade kretsar, strategiska IP block, nya produktlinjeplattformar samt utgifter fram till och med den första protokollversionen för ett specifikt nätverk i en produktlinje, och som kontrolleras av koncernen, redovisas som immateriella tillgångar när följande kriterier är uppfyllda:

- det är tekniskt möjligt att färdigställa ovanstående utvecklingsprojekt så att utvecklingsresultatet kan användas,

- företagets avsikt är att färdigställa utvecklingsprojektet och att använda eller sälja resultatet,
- det finns förutsättningar att använda eller sälja utvecklingsresultatet,
- det kan visas hur utvecklingsresultatet genererar troliga framtida ekonomiska fördelar,
- adekvata tekniska, ekonomiska och andra resurser för att fullfölja utvecklingen och för att använda eller sälja utvecklingsresultatet finns tillgängliga, och
- de utgifter som är hänförliga till projektet under dess utveckling kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Kundspecifika projekt aktiveras i de fall det bedöms sannolikt att kostnaden för utvecklingen kompenseras av framtida intäkter.

I kostnaderna ingår personalkostnader för internt arbete inom utvecklingen, externa kostnader och en skälig andel indirekta kostnader.

Immateriella tillgångar till följd av utvecklingsarbete redovisas till anskaffningsvärde. I de fall en tillgångs redovisade värde överstiger dess beräknade återvinningsvärde skrivs tillgången omedelbart ned till sitt återvinningsvärde.

Utvecklingen av nya produktplattformar aktiveras löpande under utvecklingsfasen. Underhåll av mjukvara och utökningar av befintliga produkter och produktlinjer beaktas som anpassningar av kärnprodukten och aktiveras inte. Projekt under forskningsfas aktiveras inte.

Utvecklingskostnader som tidigare kostnadsförts balanseras inte som tillgång i senare perioder.

Förskott avseende extern utveckling redovisas som immateriell tillgång i de fall bolaget har kontroll över tillgången.

Avskrivningar görs beräknat på ursprunglig anskaffningskostnad och baserat på tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod enligt följande:

Balanserade utvecklingsarbeten 5–7 år

2.16 Leverantörsskulder och övriga skulder

Leverantörsskulder är förpliktelser att betala för varor eller tjänster som har förvärvats i den löpande verksamheten från leverantörer.

FORTS. NOT 2 Redovisningsprinciper

Beloppen är osäkrade och betalas oftast inom 30 dagar.

Leverantörsskulder och övriga skulder klassificeras som kortfristiga skulder om de förfaller inom ett år eller tidigare (eller under normal verksamhetscykel om denna är längre). Om inte, redovisas de som långfristiga skulder.

Skulderna redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

2.17 Upplåning och lånekostnader

Upplåning redovisas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Upplåning redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden, med tillämpning av effektivräntemetoden.

Upplåning tas bort från balansräkningen när förpliktelseerna har reglerats, annullerats eller på annat sätt upphört. Skillnaden mellan det redovisade värdet för en finansiell skuld (eller del av finansiell skuld) som utsläcks eller överförs till en annan part och den ersättning som erlagts, inklusive överförda tillgångar som inte är kontanter eller påtaga skulder, redovisas i resultatet.

Utnyttjad checkräkningskredit redovisas som upplåning bland kortfristiga skulder i balansräkningen.

Koncernen har inga utvecklingsprojekt av sådan betydelse att det är aktuellt att aktivera lånekostnader. Samtliga lånekostnader kostnadsförs således när de uppkommer.

2.18 Avsättningar

Avsättningar för rättsligt anspråk, garantier och återställandeåtgärder redovisas när koncernen har en legal eller informell förpliktelse till följd av tidigare händelser, det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera åtagandet och beloppet har beräknats på ett tillförlitligt sätt. Inga avsättningar görs för framtida rörelseförluster.

Om det finns ett antal liknande åtaganden, bedöms sannolikheten för att det kommer att krävas ett utflöde av resurser vid regleringen sammantaget för hela denna grupp av åtaganden. En avsättning redovisas även om sannolikheten för ett utflöde

avseende en speciell post i denna grupp av åtaganden är ringa.

Avsättning för reklamationer och garantianspråk baseras på en individuellt företagsanpassad rutin.

2.19 Ersättningar till anställda

Skulder för löner och ersättningar, inklusive icke-monetära förmåner och betald frånvaro, som förväntas bli reglerade inom 12 månader efter räkenskapsårets slut, redovisas som kortfristiga skulder till det odiskonterade belopp som förväntas bli betalt när skulderna regleras. Kostnaden redovisas i takt med att tjänsterna utförs av de anställda.

Skulder för långvarig betald frånvaro förväntas inte regleras i sin helhet inom 12 månader efter utgången av den rapportperiod under vilken de anställda utför de tjänster som berättigar till ersättningsarna. Dessa redovisas som långfristiga skulder.

a) Pensionsförpliktelser

Koncernföretagen har olika planer för ersättningar efter avslutad anställning, förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensioner. En avgiftsbestämd plan är en pensionsplan enligt vilken koncernen betalar fasta avgifter till en separat juridisk enhet. En förmånsbestämd pensionsplan är en pensionsplan som inte är avgiftsbestämd. Utmärkande för förmånsbestämda planer är att de anger ett belopp för de pensionsförmåner en anställd erhåller efter pensionering, vanligen baserad på en eller flera faktorer såsom ålder, tjänstgöringstid och lön.

Pensionsåtaganden för tjänstemän i Sverige tryggs genom en försäkring i Alecta, vilken är en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2016 har bolaget inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan. Pensionsåtagandena redovisas därför som avgiftsbestämd plan.

För avgiftsbestämda pensionsplaner betalar koncernen avgifter till privatadministrerade pensionsförsäkringsplaner på avtalsenlig basis. Koncernen har inga ytterligare betalningsförpliktelser när avgifterna är betalda. Avgifterna redovisas som personalkostnader när de förfaller till betalning.

b) Aktierelaterade ersättningar

Koncernens incitamentsprogram syftar till att främja rekrytering

samt stimulera till ett långsiktigt engagemang hos de anställda i koncernens resultat- och verksamhetsutveckling.

Samtliga fastanställda inom HMS koncernen har erbjudits att under 2016 delta i ett aktiesparprogram där regleringen görs med aktier och där koncernen erhåller tjänster från anställda som vederlag för koncernens eget kapitalinstrument.

Verkligt värde på den tjänstgöring som berättigar anställda till tilldelning av aktier kostnadsförs i resultaträkningen i posten personalkostnader, och motsvarande bokning sker i eget kapital i posten balanserad vinst. Det totala belopp som ska kostnadsföras baseras på verkligt värde på de tilldelade aktierna, vilket fastställs vid tilldelningstillfället. Icke marknadsrelaterade villkor för intjänande beaktas i antagandet om hur många aktier som förväntas bli intjänade. Den totala kostnaden redovisas fördelat över intjänandeperioden, vilket är den period under vilken alla de angivna intjänandevillkoren ska uppfyllas.

Vid varje rapportperiods slut omprövar koncernen sina bedömningar av hur många aktier som förväntas bli intjänade baserat på de icke marknadsrelaterade intjänandevillkoren. Den eventuella avvikelser mot de ursprungliga bedömningarna som omprövningen ger upphov till, redovisas i resultaträkningen och motsvarande justeringar görs i eget kapital.

De sociala avgifter som uppkommer på tilldelningen av aktier betraktas som en integrerad del av tilldelningen, och kostnaden behandlas som en kontantreglerad aktierelaterad ersättning, vilket innebär att sociala avgifter beräknas utifrån verkligt värde på aktierna vid respektive rapporttillfälle.

2.20 Aktiekapital

Stamaktier klassificeras som eget kapital.

Transaktionskostnader som direkt kan hänföras till emission av nya aktier eller optioner redovisas, netto efter skatt, i eget kapital som ett avdrag från emissionslikviden.

Då något koncernföretag köper moderföretagets aktier (återköp av egna aktier) reducerar den betalda köpeskillingen, inklusive eventuella direkta hänförliga transaktionskostnader (netto efter skatt), eget kapital, till dess aktierna annulleras eller avyttras. Om dessa stamaktier senare avyttras, redovisas erhållna belopp (netto efter eventuella direkt hänförliga transaktionskostnader och skatteeffekter) i eget kapital.

2.21 Reserver

Andra reserver i eget kapital utgörs av säkrings- och omräkningsreserver. Säkringsreserven omfattar orealiserade vinster och förluster på terminskontrakt samt valutasäkring i nettoinvestering, vilka redovisas i resultaträkningen i de perioder under vilka de säkrade transaktionerna påverkar resultaträkningen. Omräkningsreserven omfattar valutakursdifferenser som uppstår som en följd av att resultat- och balansräkning för alla koncernföretag omräknas till koncernens rapportvaluta.

2.22 Utdelning

Utdelningar redovisas som intäkter när rätten att erhålla betalning har fastställts. Detta gäller även om utdelningarna utbetalas från vinster uppkomna före förvärvstidpunkten. Som en konsekvens kan emellertid investeringen behöva testas för nedskrivning.

2.22 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys för koncernen upprättas enligt den indirekta metoden. Årets förändring av kassabehållningen delas upp i rörelse-, investerings- respektive finansieringsverksamhet. Utgångspunkten för den indirekta metoden är rörelseresultatet justerat med sådana transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificeras kassa- och banktillgodohavanden samt kortfristiga finansiella placeringar med kortare löptid än tre månader. Samtliga poster inom likvida medel kan med relativt kort varsel omvandlas till kontanter.

NOT 3 Finansiell Riskhantering

3.1 Finansiella riskfaktorer

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för olika finansiella risker i form av marknadsrisk (innefattande valuta- och ränterisk), kreditrisk samt finansierings- och likviditetsrisk. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat.

Riskhanteringen sköts av en central finansavdelning enligt policys som fastställts av styrelsen. Finansansvarig för koncernen identifierar, utvärderar och säkrar finansiella risker i nära samarbete med koncernens operativa enheter. Styrelsen har upprättat

Risk	Exponering uppstår från	Värdering	Hantering
Marknadsrisk – valutarisk	Framtida affärstransaktioner. Redovisade finansiella tillgångar och finansiella skulder som inte är uttryckta i svenska kronor (kr).	Kassaflödesprognoser Känslighetsanalys	Valutaterminskontrakt
Marknadsrisk – ränterisk	Långfristig upplåning med rörlig ränta	Känslighetsanalys	Räntederivat, när sådana bedöms minska koncernens räntekostnad
Kreditrisk	Likvida medel, kundfordringar och derivatinstrument	Åldersanalys Kreditbetyg	Kreditlimiter
Likviditetsrisk	Upplåning och övriga skulder	Rullande kassaflödesprognos	Tillgång till bindande kreditlöften och krediter

skriftliga policys såväl för den övergripande riskhanteringen som för specifika områden, såsom valutarisk, ränterisk, kreditrisk, användning av derivatinstrument och finansiella instrument som inte är derivat samt placering av överlikviditet.

Koncernen använder derivatinstrument för att säkra viss risk-exponering.

a) Derivatinstrument

Koncernen innehar finansiella derivatinstrument i form av valuta-terminskontrakt, i syfte att säkra inköp och försäljning i utländsk valuta. Derivatinstrument används endast för affärsmässiga säkringsändamål och inte som spekulativa investeringar.

Upplysning om verkligt värde för olika derivatinstrument som används för säkringssyften återfinns i not 15.

b) Valutarisk

Koncernen verkar internationellt och utsätts för valutarisker som uppstår från olika valutaexponeringar, framförallt avseende US-dollar (USD), euro (EUR) och japanska yen (JPY). Koncernens valutarisker består dels av transaktionsrisken genom framtida affärstransaktioner i utländska valutor och dels av omräkningsrisken av redovisade tillgångar och skulder samt nettoinvesteringar i utländska dotterbolag.

Transaktionsrisken reduceras genom valutasäkringar av kommande tolv månaders förväntade nettovalutaflöden. Koncernens riskhanteringspolicy innebär att valutakurssäkring av de kommande tre månaderna skall ske till 60% av exponeringen och för

nästkommande tre till nio månader ska säkring ske inom intervallet 10-40% av förväntad exponering.

Omräkningsrisk uppstår genom att koncernens egna kapital påverkas av valutakursfluktuationer på investeringar i dotterbolag i utländsk valuta. Valutaexponeringen som uppstår från nettotillgångarna i de av koncernen förvärvade verksamheterna hanteras huvudsakligen genom upplåning i den berörda valutan.

Koncernen är främst exponerad i sin löpande verksamhet för förändringar i växelkursen EUR/SEK. Om den svenska kronan hade försvagats/förstärkts med 10% i förhållande till euron med alla andra variabler konstanta, skulle koncernens eget kapital per den 31 december 2016 varit 14,3 Mkr högre/lägre. Om den svenska kronan hade försvagats/förstärkts med 10% i förhållande till samtliga valutakurser, skulle koncernens eget kapital per den 31 december 2016 varit 28,0 Mkr högre/lägre.

Om den svenska kronan hade försvagats/förstärkts med 5% i förhållande till euron med alla andra variabler konstanta, skulle årets rörelseresultat per den 31 december 2016 varit 7,1 Mkr (4,8) högre/lägre, till största delen som en följd av inköp och försäljning i utländsk valuta samt vinster/förluster vid omräkning av kundfordringar, finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Om den svenska kronan hade försvagats/förstärkts med 5% i förhållande till US-dollar med alla andra variabler konstanta, skulle årets rörelseresultat per den 31 december 2016 varit 4,6 Mkr (3,9) högre/lägre, till största delen som en följd av inköp och försäljning i utländsk valuta samt vinster/förluster vid omräkning av kund-

NOTER

FORTS. NOT 3 Finansiell Riskhantering

fordringar, finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Om den svenska kronan hade försvagats/förstärkts med 5% i förhållande till japanska yen med alla andra variabler konstanta, skulle årets rörelseresultat per den 31 december 2016 varit 2,3 Mkr (1,8) högre/lägre, till största delen som en följd av inköp och försäljning i utländsk valuta samt vinster/förluster vid omräkning av kundfordringar, finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

c) Ränterisk

Koncernens främsta ränterisk uppstår genom långfristig upplåning med rörlig ränta, som exponerar koncernen för ränterisk avseende kassaflöde. Koncernens finanspolicy anger att räntekostnader i möjligaste mån skall minimeras. I syfte att minimera koncernens räntekostnader får räntederivat användas. För 2016 och 2015 gjordes bedömningen att utnyttjande av räntederivat inte skulle komma att minska koncernens räntekostnader.

Om ränta på räntebärande skulder per den 31 december 2016 varit 1% högre/lägre med alla andra variabler konstanta, hade vinsten före skatt för räkenskapsåret varit 5,2 Mkr (2,2) högre/lägre.

Om den svenska kronan hade försvagats/förstärkts med 5% i förhållande till euron med alla andra variabler konstanta, hade resultatet före skatt för räkenskapsåret varit 0,2 Mkr (0,2) högre/lägre till följd av ökade/minskade räntekostnader.

d) Kreditrisk

Kreditrisk uppstår genom innehav i likvida medel, derivatinstrument och tillgodohavanden hos banker och kreditinstitut samt kundkreditexponeringar, inklusive utestående fordringar. Se not 16 för mer information om koncernens utestående fordringar.

Kreditrisk hanteras på koncernnivå, med undantag för kreditrisk avseende utestående kundfordringar. Varje koncernföretag ansvarar för att följa upp och analysera kreditrisken för varje ny kund innan standardvillkor för betalning och leverans erbjuds. Genom koncernens kreditpolicy finns klara riktlinjer för kreditgivning till kunder samt när säkerheter erfordras. Det är koncernledningens uppfattning att det inte föreligger någon betydande kreditriskkoncentration till någon viss kund, motpart eller geografisk region.

e) Finansierings- och likviditetsrisk

Finansieringsrisker avser riskerna att refinansiering av förfallande lån försvåras eller blir kostsam och att koncernen därmed får svårt att fullfölja sina betalningsåtaganden. Med likviditetsrisk avses risken för svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella skulder. Se not 21 för analys av koncernens räntebärande skulder, uppdelade efter den tid som på balansdagen återstår fram till den avtalsenliga förfallodagen.

Kassaflödesprognoser upprättas av koncernens rörelsedrivande företag och aggregeras av koncernens centrala finansavdelning. Finansansvarig för koncernen följer noga rullande prognoser för koncernens likviditetsreserv (som består av outnyttjade kreditlöften och likvida medel) för att säkerställa att koncernen har tillräckligt med kassamedel för att möta behovet i den löpande verksamheten samtidigt som de löpande bibehåller tillräckligt med utrymme på avtalade kreditfaciliteter som inte nyttjats så att koncernen inte bryter mot lånelimiter eller lånevillkor på några av koncernens kreditfaciliteter. Detta sker centralt för samtliga i koncernen ingående rörelsedrivande enheter i enlighet med den praxis och de limiter som fastställts för företaget. Vidare ingår det även i likviditetshanteringen att beräkna förväntade kassaflöden i större valutor och överväga vilken mängd olika likvida tillgångar som krävs för att möta dessa, att

övervaka balansräkningsbaserade likviditetsmått i förhållande till interna och externa tillsynskrav och att upprätthålla planer för skuldfinansiering.

Finansieringsrisk uppstår då det, vid en given tidpunkt, föreligger svårigheter att erhålla finansiering. För att minimera kostnaden för koncernens upplåning och finansiering ska finansfunktionen tillhandahålla kreditlöften som täcker koncernens behov av rörelsekrediter. HMS målsättning är att alltid ha tillgång till ca 10% av omsättningen i likvida medel, överskottslikviditet exkluderat outnyttjade kreditfaciliteter, vilket vid årets slut motsvarade ca 10% (7).

Överskottslikviditet kan enligt koncernens finanspolicy placeras i räntebärande papper med en maximal löptid på ett år och en genomsnittlig löptid på sex månader. Motpartsrisk hanteras genom föreskrifter i finanspolicy avseende långsiktig rating av emittenter varvid anges att placeringar får göras i Svenska företagsobligationer med rating lägst BBB+ enligt Standard & Poors, Svenska företagscertifikat med rating lägst K1, Svenska bostadsinstitut och Svenska staten. All upplåning sker i samråd med moderbolagets finansfunktion.

Nedanstående tabell (löptidsanalys) analyserar koncernens icke derivata finansiella skulder och nettoreglerade derivatinstrument som utgör finansiella skulder, uppdelade efter den tid som på

Löptidsanalys

Per 31 december 2016	Mindre än 3 månader	Mellan 3 månader och 1 år	Mellan 1 och 2 år	Mellan 2 och 5 år	Mer än 5 år	Summa
Finansiell leasing	-674	-1 708	-2 994	-5 627	-9 570	-20 573
Derivatinstrument	-1 028	-1 069				-2 097
Banklån	-18 197	-72 644	-68 527	-358 545	-169	-518 082
Leverantörsskulder	-64 275					-64 275
Summa	-84 174	-75 421	-71 521	-364 172	-9 739	-605 028

Per 31 december 2015	Mindre än 3 månader	Mellan 3 månader och 1 år	Mellan 1 och 2 år	Mellan 2 och 5 år	Mer än 5 år	Summa
Finansiell leasing	-135	-406	-451	-541		-1 533
Derivatinstrument	-236	-237				-473
Banklån	-10 046	-29 813	-39 143	-113 265	-9 222	-201 490
Leverantörsskulder	-44 704					-44 704
Summa	-55 121	-30 456	-39 594	-113 806	-9 222	-248 200

* Amorteringar och räntor i utländsk valuta har beräknats utifrån gällande balansdagskurser och vid tidpunkten gällande räntor.

balansdagen återstår fram till den avtalsenliga förfallodagen. De belopp som anges i löptidsanalysen är de avtalsenliga, odiskonterade kassaflödena.

3.2 Hantering av kapitalrisk

Koncernens mål avseende kapitalstrukturen är att

- trygga koncernens förmåga att fortsätta sin verksamhet, så att den kan fortsätta att generera avkastning till aktieägarna och nytta för andra intressenter, och
- att upprätthålla en optimal kapitalstruktur för att hålla kostnaderna för kapital nere.

För att upprätthålla eller justera kapitalstrukturen, kan koncernen förändra den utdelning som betalas till aktieägarna, återbetala kapital till aktieägarna, utfärda nya aktier eller sälja tillgångar för att minska skulderna.

Koncernen bedömer kapitalet på basis av nettoskultsättningsgraden. Detta nyckeltal beräknas som nettoskuld dividerad med totalt eget kapital. Nettoskuld beräknas som total upplåning (omfattande posterna kortfristig upplåning och långfristig upplåning i koncernens balansräkning) med avdrag för likvida medel. Totalt kapital beräknas som eget kapital i koncernens balansräkning plus nettoskulden.

Nettoskultsättningsgraden per 31 december 2016 respektive 2015 var som följer:

	2016	2015
Räntebärande skulder (not 21)	519 697	196 901
Avgår likvida medel (not 18)	-99 036	-19 503
Nettoskuld	420 661	177 398
Totalt eget kapital	636 444	455 482
Summa kapital	1 057 105	632 880
Nettoskultsättningsgrad	66 %	39 %

3.3 Beräkning av verkligt värde

Tabellen nedan visar finansiella instrument värderade till verkligt värde, utifrån hur klassificeringen i verkligt värdehierarkin gjorts. De olika nivåerna definieras enligt följande:

- Noterade priser (ojusterade) på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder (nivå 1).
- Andra observerbara data för tillgången eller skulden än noterade

- priser inkluderade i nivå 1, antingen direkt (dvs som prisnotering) eller indirekt (dvs härledda från prisnoteringar) (nivå 2).
- Data för tillgången eller skulden som inte baseras på observerbara marknadsdata (dvs ej observerbara data) (nivå 3).

Följande tabell visar koncernens tillgångar och skulder värderade till verkligt värde per 31 december 2016:

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Derivatinstrument som används för säkringsändamål	0	2 106	0	2 106
Summa tillgångar	0	2 106	0	2 106
Derivatinstrument som används för säkringsändamål		-2 097		-2 097
Summa skulder	0	-2 097	0	-2 097

Följande tabell visar koncernens tillgångar och skulder värderade till verkligt värde per 31 december 2015:

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Summa tillgångar	0	0	0	0
Skulder				
Derivatinstrument som används för säkringsändamål		-473		-473
Summa skulder	0	-473	0	-473

Verkligt värde för derivatinstrument fastställs genom användning av marknadspriser för valutan på balansdagen.

NOT 4 Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

Koncernen gör uppskattningar och antaganden om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. Ledningen gör även bedömningar vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper.

Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer, inklusive för-

väntningar på framtida händelser som anses rimliga under rådande förhållanden.

De uppskattningar och antaganden som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår anges i huvuddrag nedan.

a) Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill och varumärken

Koncernen undersöker varje år om något nedskrivningsbehov föreligger för goodwill och varumärken med obestämbar nyttjandeperiod, i enlighet med den redovisningsprincip som beskrivs i not 2.9. Återvinningsvärdet för koncernens kassagenererande enheter, koncernen exkluderat Intesis och Intesis separat, har fastställts genom beräkning av nyttjandevärdena. För dessa beräkningar måste vissa uppskattningar göras (not 13). Redovisat goodwillvärde uppgår till 627,1 Mkr (394,2) för koncernen exkluderat Intesis och 117,3 Mkr för Intesis separat, totalt 744,4 Mkr (394,2).

Redovisat värde för varumärken med obestämbar nyttjandeperiod uppgår till 84,5 Mkr (80,6).

Känslighetsanalyser visar att avkastningskravet efter skatt (9,6 %) kan höjas till 18,2 % (koncernen, exkl. Intesis) respektive 16,5% (Intesis) utan att ett nedskrivningsbehov aktualiseras.

b) Intäktsredovisning

Koncernen tillämpar successiv vinstavräkning vid redovisning av fastprisavtal för försäljning av utvecklingstjänster. Successiv vinstavräkning innebär att koncernen måste göra uppskattningar av hur stor del de tjänster som redan utförts per balansdagen utgör av de totala tjänster som ska utföras.

c) Balanserade utvecklingskostnader

Bolaget aktiverar utgifter som är förknippade med utveckling av identifierbara unika integrerade kretsar när kriterier som beskrivs under avsnitt 2.15 d är uppfyllda och utgiften bedöms kompenseras av framtida volymåtaganden från kunder som överstiger utgiften. Koncernen undersöker fyra gånger per år att det sker eller kommer att ske försäljning på de produkter för vilka det finns ett bokfört värde. Koncernen gör nedskrivning för de produkter där framtida

NOTER

FORTS. NOT 4 Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

intäkter bedöms understiga bokfört värde. Under 2016 har denna nedskrivningsprövning resulterat i en nedskrivning på 3 Mkr (0).

d) Villkorad tilläggsköpeskilling vid förvärvet av Intesis

I samband med förvärvet av Intesis avtalades om en villkorad tilläggsköpeskilling. Tilläggsköpeskillingen, som uppgår till maximalt 2 Meur är baserad på omsättningstillväxt och resultat under perioden 2016-2018.

Baserat på hur bolaget presterat historiskt och utfallet under det första halvåret efter förvärvet är det ledningens uppskattning att tilläggsköpeskillingen kommer att falla ut till fullo.

I det fall Intesis verksamhet utvecklas sämre än förväntat kan tilläggsköpeskillingen komma att falla ut med ett lägre belopp än vad som är skuldredivisat per 31 december 2016. Mellanskillnaden kommer att då att redovisas i resultaträkningen.

NOT 5 Segmentinformation

HMS-koncernen säljer produkter i framförallt sju länder vilka återspeglas i nedanstående tabell. Dessa länder utgör inte geografiska segment. Information avseende koncernens segment se not 2.3. Indelningen nedan utgörs av till vilket land leverans av varan eller tjänsten gjorts.

Förvärven av eWON och Intesis har inte påverkat koncernens segmentsindelning.

Nettoomsättning per land	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Tyskland	248 078	199 260		
USA	179 458	135 502		
Japan	85 578	68 472		
Sverige	60 642	56 591	14 168	11 933
Frankrike	45 609	30 827		
Kina	41 456	33 452		
Italien	40 243	19 613		
Övriga länder	251 217	157 958		
	952 282	701 674	14 168	11 933

Redovisade värden på tillgångar och investeringar Sverige uppgår till 38% (58), i Tyskland till 22% (38) och i Belgien till 23% (0) av koncernens totala tillgångar. Redovisade värden på anläggningstillgångar i Sverige uppgår till 35% (55), i Tyskland till 28% (44) och i Belgien till 25% (0) av koncernens totala anläggningstillgångar.

Intäkter om ca 39 740 tkr (21 744) avser intäkter från en enskild extern kund i USA.

Samtliga produktgrupper baseras på gemensamma teknologier samt marknadsförs och säljs i gemensamma säljkanaler varför en fullständig segmentredovisning ej rapporteras.

NOT 6 Kostnader fördelade på kostnadsslag

	2016	2015
Kostnad för inköp och hantering av insatsvaror	280 080	197 478
Kostnader för ersättningar till anställda (not 8)	345 139	279 317
Av- och nedskrivningar (not 13,14)	42 598	34 088
Marknadskostnader	20 368	14 033
Fraktkostnader	6 393	4 561
Övriga externa kostnader	128 259	92 247
Aktiverade utvecklingskostnader (not 13)	-27 778	-20 404
Summa kostnader för sålda varor, försäljning, administration samt forskning och utveckling	795 059	601 320

NOT 7 Ersättning till revisorerna

Ersättning till revisorerna	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
PwC				
Revisionsuppdraget*	1 389	1 038	872	720
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	143	0	143	0
Skatterådgivning	1 417	824	8	0
Övriga tjänster	50	0	50	0
Summa	2 999	1 862	1 074	720

* Med revisionsuppdraget avses arvode för den lagstadgade revisionen, d.v.s. sådant arbete som varit nödvändigt för att avge revisionsberättelsen, samt så kallad revisionsrådgivning som lämnas i samband med revisionsuppdraget.

NOT 8 Ersättningar till anställda

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Löner och ersättningar *	257 817	209 539	4 316	4 642
Sociala avgifter	70 249	55 812	1 524	1 410
Pensionskostnader	17 073	13 966	692	638
Totalt	345 139	279 317	6 532	6 691

* Löner utbetalda i moderbolaget avser VD och styrelsearvoden.

FORTS. NOT 8 Ersättningar till anställda

Löner och ersättningar samt sociala kostnader	2016			2015		
	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)		Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	
Styrelseledamöter och verkställande direktörer	12 993	3 152	(1 163)	9 271	2 771	(1 021)
Ledande befattningshavare	4 984	4 632	(2 468)	4 931	3 953	(1 934)
Övriga anställda	239 840	62 465	(13 442)	195 336	63 054	(11 011)
Koncernen totalt	257 817	70 249	(17 073)	209 539	69 778	(13 966)

Medelantal anställda	2016		2015	
	Medelantal anställda	Varav män	Medelantal anställda	Varav män
Sverige	191	141	186	139
Tyskland	113	91	112	96
Belgien	58	47	0	0
Spanien	33	27	0	0
USA	28	20	24	16
Frankrike	3	3	2	2
Italien	6	5	5	5
Japan	13	10	12	9
Kina	10	9	9	8
England	5	4	5	4
Danmark	1	0	2	1
Schweiz	1	1	0	0
Indien	5	5	4	5
Koncernen totalt	467	363	359	285

Könsfördelning i koncernen (inkl dotterföretag) för styrelseledamöter och övriga ledande befattningshavare	2016		2015	
	Antal på balansdagen	Varav män	Antal på balansdagen	Varav män
Av årsstämman valda styrelseledamöter	6	4	6	4
Verkställande direktörer och övriga ledande befattningshavare	10	9	8	7
Koncernen totalt	17	14	14	11

Aktierelaterade ersättningar

För att främja ett personligt långsiktigt ägarengagemang bland de anställda är det styrelsens intention att årligen återkomma till årsstämman med förslag på aktiesparprogram. HMS har per den 31 december 2016 fem aktiesparprogram. Årsstämmorna 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016 beslutade att införa ett aktiesparprogram för samtliga tillsvidareanställda inom HMS koncernen.

Varje aktiesparprogram innebär i korthet att anställda som deltar i programmet, förutsatt en egen investering i HMS aktier genom sparande under investeringsperioden (1 januari – 31 december år 1), under våren år fem vederlagsfritt för varje investerad aktie tilldelas ytterligare aktier i HMS, dels i form av s.k. matchningsaktier och dels i form av s.k. prestationsaktier. Anställda som deltar i programmet måste avsätta minst 1% av den årliga bruttolönen och max 3%, förutom ett fåtal nyckelpersoner som kan sätta av upp till 6% av bruttolönen, för köp av aktier under investeringsperioden. För att deltagarna skall vara berättigade att erhålla matchningsaktier krävs dels en anställning inom koncernen under hela kvalifikationsperioden (perioden från utgången av investeringsperioden till och med den 31 december år 4) och dels att investerade HMS aktier under investeringsperioden behålls under hela kvalifikationsperioden.

Berättigande att erhålla prestationsaktier förutsätter dessutom att HMS Networks AB (publ) uppnår vissa finansiella mål vad gäller vinst per aktie under kvalifikationsperioden. Om kravet på sparande är uppfyllt tilldelas för varje sparad aktie en matchningsaktie. Om både sparkravet och prestationskravet är uppfyllt tilldelas för varje sparad aktie även en prestationsaktie.

För att säkerställa leverans av aktier enligt aktiesparprogrammen har årsstämman beslutat om förvärv av egna aktier för samtliga program.

Program 1

I enlighet med beslut på årsstämman 2012 har samtliga tillsvidareanställda i koncernen erbjudits att under 2013 spara i aktier i ett aktiesparprogram. 60% valde att delta. Antalet förvärvade aktier i sparprogrammet uppgick till totalt 24 939 st. I anslutning till programmet har bolaget under 2013 förvärvat 31 000 egna aktier för att uppfylla förpliktelser om framtida matchnings- och prestationsaktier. Programmet avslutades 2016-12-31 med att 28 117 aktier,

NOTER

FORTS. NOT 8 Ersättningar till anställda

varav 5 659 st prestationsaktier, distribuerades vederlagsfritt till kvarvarande sparanden.

Program 2

I enlighet med beslut på årsstämman 2013 har samtliga tillsvidareanställda i koncernen erbjudits att under 2014 spara aktier i ett aktiesparprogram. 51% valde att delta. Antalet förvärvade aktier i sparprogrammet uppgick till totalt 20 049 st.

Program 3

I enlighet med beslut på årsstämman 2014 har samtliga tillsvidareanställda i koncernen erbjudits att under 2015 spara aktier i ett aktiesparprogram. 47% valde att delta. Antalet förvärvade aktier i sparprogrammet uppgick till totalt 12 761 st.

Program 4

I enlighet med beslut på årsstämman 2015 har samtliga tillsvidareanställda i koncernen erbjudits att under 2016 spara aktier i ett aktiesparprogram. 54% valde att delta. Antalet förvärvade aktier i sparprogrammet uppgick till totalt 13 065 st.

Program 5

I enlighet med beslut på årsstämman 2016 har samtliga tillsvidareanställda i koncernen erbjudits att under 2017 spara aktier i ett aktiesparprogram. Anmälningstiden för att delta pågick under december 2016 och cirka 43% valde att delta. Aktiesparprogrammet innebär att sparande i HMS aktier kommer att genomföras under 2017.

Det verkliga värdet av de tjänster som utförs baseras på aktiekursen för de matchningsaktier och prestationsaktier som förväntas tilldelas. Aktiekursen fastställs vid tilldelningstidpunkten. Koncernens kostnader för aktiesparprogrammet redovisas i enlighet med IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar (se även beskrivning under redovisningsprinciper). Koncernens totala personalkostnad för aktiesparprogrammet uppgick under 2016 till 3 963 tkr (3 278), varav 2 430 tkr (1 737) redovisats mot eget kapital och 1 533 tkr (1 541) redovisats som avsättning för framtida sociala kostnader.

NOT 9 Inkomstskatt

	2016	2015
Aktuell skatt	-37 152	-31 314
Uppskjuten skatt (not 22)	-2 117	3 958
Skatt	-39 269	-27 356

Inkomstskatten på koncernens resultat före skatt skiljer sig från det teoretiska belopp som skulle ha framkommit vid användning av vägd genomsnittlig skattesats för resultaten i de konsoliderade företagen enligt följande:

	2016	2015
Resultat före skatt	139 734	87 561
Skatt vid svensk skattesats (22%)	-30 741	-19 263
Skatteeffekt avseende poster som är ej avdragsgilla/ej skattepliktiga	665	-2 514
Skillnad i utländska skattesatser	-10 006	-4 234
Justering avseende tidigare år	814	-2 282
Tidigare redovisade underskottsavdrag i dotterbolag som ej nyttjats	0	938
Skattekostnad	-39 269	-27 356
Vägd genomsnittlig skattesats	28,1%	31,2%

Skatt hänförlig till komponenter i övrigt totalresultat uppgår för kassaflödessäkringar 106 tkr (393) och för säkring i nettoinvestering till -2 116 tkr (2 544).

NOT 10 Valutakursdifferenser – netto

Valutakursdifferenser har redovisats i resultaträkningen enligt följande:

	2016	2015
Övriga rörelseintäkter/kostnader	-7 911	1 230
Finansiella poster – netto	-414	-9 289
Summa	-8 325	-8 059

NOT 11 Resultat per aktie

Resultatet per aktie beräknas genom att det resultat enligt resultaträkningen som är hänförligt till moderbolagets aktieägare divideras med ett vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier under perioden.

	2016	2015
Resultat som är hänförligt till moderbolagets aktieägare (tusental)	100 466	60 205
Vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier (tusental)	11 642	11 291
Resultat per aktie före utspädning (kr per aktie)	8,63	5,33
Resultat per aktie efter utspädning (kr per aktie)	8,59	5,31

Genomsnittligt antal aktier före och efter utspädning	2016	2015
Genomsnittligt antal aktier vid beräkning av resultat per aktie före utspädning	11 641 857	11 291 400
Justeringar för beräkning av resultat per aktie efter utspädning: Aktier i Aktiesparprogram	57 017	43 220
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning	11 698 874	11 334 620

NOT 12 Utdelning per aktie

Utdelning som betalats ut under 2016 och 2015 uppgick till 29 184 tkr (2,50 kr per aktie) respektive 28 229 tkr (2,50 kr per aktie) .

På bolagsstämman den 26 april 2017 kommer en utdelning avseende räkenskapsåret 2016 på 4,00 kr per aktie, totalt 46 695 tkr*, att föreslås. Den föreslagna utdelningen har inte redovisats som skuld i dessa finansiella rapporter.

* Utdelningen beräknas på totalt antal utestående aktier per 2016-12-31.

NOT 13 Immateriella anläggningstillgångar

	Patent	Balanserade utvecklings- arbeten	Goodwill	Kunder, teknologi plattformar	Varumärken	Summa
Per 1 januari 2015						
Anskaffningsvärde	448	167 311	385 289	72 302	76 167	701 516
Ackumulerade av- och nedskrivningar/ kurseffekter	-211	-58 937	15 463	-7 894	7 893	-43 686
Redovisat värde	237	108 374	400 752	64 408	84 060	657 831
Räkenskapsåret 2015						
Ingående redovisat värde	237	108 374	400 752	64 408	84 060	657 830
Inköp		20 404				20 404
Valutakursdifferenser			-6 585	-2 251	-3 361	-12 198
Nedskrivningar	-237					-237
Avskrivningar	0	-17 635		-8 163		-25 798
Utgående redovisat värde	0	111 143	394 167	53 993	80 699	640 002
Per 31 december 2015						
Anskaffningsvärde	448	187 715	385 289	72 302	76 167	721 472
Ackumulerade av- och nedskrivningar/ kurseffekter	-448	-76 572	8 878	-18 308	4 532	-81 470
Redovisat värde	0	111 143	394 167	53 993	80 699	640 002
Räkenskapsåret 2016						
Ingående redovisat värde	0	111 143	394 167	53 993	80 699	640 002
Inköp		27 778				27 778
Förvärv av dotterbolag			336 969	25 372	12 329	374 670
Valutakursdifferenser		18	13 297	2 745	4 017	20 076
Nedskrivningar		-3 313				-3 313
Avskrivningar		-17 904		-10 079	-946	-28 929
Utgående redovisat värde	0	117 721	744 433	72 031	96 099	1 030 284
Per 31 december 2016						
Anskaffningsvärde	0	215 493	722 258	97 674	88 496	1 123 920
Ackumulerade av- och nedskrivningar/ kurseffekter		-97 772	22 175	-25 642	7 603	-93 636
Redovisat värde	0	117 721	744 433	72 031	96 099	1 030 285

I resultaträkningen ingår av- och nedskrivningar på 27 023 tkr (25 833) i Kostnader för sålda varor, 0 tkr (0) i Forsknings- och utvecklingskostnader samt 1 805 tkr (0) i Försäljningskostnader.

Genom förvärvet av HMS Networks AB under 2004 tillfördes koncernen kompetens vilket medfört synergieffekter i form av lednings- och finansieringsmöjligheter. Detta har lett till utökade tillväxtmöjligheter, vilka visas i goodwillposten till ett värde av 236 071 tkr.

2013 förvärvades den tyska verksamheten IXXAT (HMS Technology Center Ravensburg) vilket medförde övervärden i form av kundrelationer, teknikplattformar och varumärken. Den nya verksamheten medförde även synergieffekter för koncernen i form av kompletterande teknik och marknad vilket gav upphov till en goodwill på 149 219 tkr.

2016 förvärvades den belgiska verksamheten eWON (HMS Industrial Networks SA) vilket medförde övervärden i form av kundrelationer och varumärken. Den nya verksamheten gav upphov till goodwill hänförlig till de anställda, marknadspositionen och förväntade synergier med befintlig verksamhet motsvarande 219 641 tkr.

2016 förvärvades den spanska verksamheten Intesis Software SLU vilket medförde övervärden i form av kundrelationer och varumärken. Den nya verksamheten gav upphov till goodwill hänförlig till personalens know-how samt Intensis marknadsposition inom building automation-segmentet motsvarande 117 328 tkr.

Balanserade utvecklingskostnader och varumärken provas årligen för eventuellt nedskrivningsbehov. Under 2016 har prövningen resulterat i en nedskrivning på 3 Mkr (0).

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill och varumärken

Koncernens goodwillpost har utvärderats i enlighet med IAS 36. Koncernens goodwill är hänförlig till följande två kassagenererande enheter:

Koncernen, exkl Intesis	627
Intesis	117
Total koncerngoodwill	744

Återvinningsvärdet för de kassagenererande enheterna har baserats på dess nyttjandevärde. I detta har antaganden gjorts avseende tillväxt, vinstmarginal, kapitalbindning, investeringsbehov och

NOTER

FORTS. NOT 13 Immateriella anläggningstillgångar

riskpremie. Principen för antagandena är oförändrade jämfört med föregående år.

Finansiella prognoser baseras på bolagets budget för nästkommande år samt bolagets femåriga finansiella plan. Till grund för dessa prognoser ligger bolagets marknadsbedömning för respektive period. Uppskattning av framtida kassaflöden har gjorts utifrån koncernens befintliga struktur och inkluderar ej förvärv.

Bolagets antaganden om framtida tillväxt baseras på tidigare erfarenhet, externa informationskällor och bolagets långsiktiga affärsplan. I detta antagande har även beaktats den förväntade marknadstillväxten och den förväntade prisutvecklingen.

Antaganden om framtida marginaler följer bolagets finansiella plan och dess historiska prestation.

Investeringar under perioden baseras på bolagets interna investeringsplan och bedöms motsvara återanskaffningsbehovet, förutom för Intesis där de framtida marginalerna justerats ned för att reflektera förväntade kostnader för den framtida expansionen av verksamheten.

Dessa uppskattningar ligger till grund för beräkningen av nyttjandevärdet och den genomförda kassaflödesprognosen för en period omfattande fastställd budget och bolagets femåriga finansiella plan. Kassaflödet därefter har extrapolerats med en antagen årlig tillväxt på 2,0% (2,0) vilket är lägre än den faktiska årliga tillväxttakten. Behovet av rörelsekapital (exklusive likvida medel) antas långsiktigt uppgå till 8% (8%) för koncernen exkluderat Intesis samt 15% för Intesis separat av bolagets nettoförsäljning. Avkastningskravet (WACC) före skatt har definierats uppgå till 12,3% (12,8) för koncernen exkluderat Intesis samt 12,1% för Intesis separat.

Det framräknade återvinningsvärdet överskrider med god marginal det redovisade värdet. Företagsledningen bedömer att inga rimligt möjliga förändringar i viktiga antaganden vid nedskrivningsbedömningen av dess kassagenererande enheter skulle medföra att återvinningsvärdet skulle understiga det redovisade värdet.

NOT 14 Materiella anläggningstillgångar

	Byggnader & Mark	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, installationer och utrustning	Pågående nyanläggningar	Summa
Per 1 januari 2015					
Anskaffningsvärde		31 361	34 704		66 065
Ackumulerade avskrivningar		-21 423	-26 122		-47 546
Redovisat värde		9 938	8 582		18 520
Räkenskapsåret 2015					
Ingående redovisat värde		9 938	8 582		18 520
Valutakursdifferenser			-7		-7
Investeringar		1 742	3 300		5 042
Försäljningar och utrangeringar			-202		-202
Avskrivningar		-3 916	-4 137		-8 053
Utgående redovisat värde		7 764	7 536		15 300
Per 31 december 2015					
Anskaffningsvärde		33 103	35 897		70 898
Ackumulerade avskrivningar, kurseffekter		-25 340	-28 361		-55 599
Redovisat värde		7 764	7 536		15 300
Räkenskapsåret 2016					
Ingående redovisat värde		7 764	7 536		15 300
Valutakursdifferenser			558		558
Investeringar		3 601	7 480		11 081
Nettoinvesteringar genom företagsförvärv	3 340	15 708	3 386	496	22 930
Försäljningar och utrangeringar			-536		-536
Avskrivningar	-49	-3 296	-7 011		-10 356
Utgående redovisat värde	3 291	23 777	11 413	496	38 977
Per 31 december 2016					
Ackumulerade anskaffningsvärden	3 340	52 413	39 068	496	104 932
Ackumulerade avskrivningar	-49	-28 636	-27 655		-65 955
Redovisat värde	3 291	23 777	11 413	496	38 977

Avskrivningskostnader på 4 182 tkr (3 610) ingår i kostnader för sålda varor, 2 058 tkr (1 481) i försäljningskostnader, 2 058 tkr (1 481) i administrationskostnader och 2 058 tkr (1 481) i forsknings- och utvecklingskostnader.

FORTS. NOT 14 Materiella anläggningstillgångar

I posten Maskiner och andra tekniska anläggningar ingår leasingobjekt som koncernen innehar enligt finansiella leasingavtal med följande belopp (se not 25 för ytterligare information):

Tillgångar som innehas enligt finansiella leasingavtal	2016	2015
Ingående redovisat värde	1 533	2 164
Årets investeringar	2 577	0
Tillkommit via företagsförvärv	15 289	0
Årets avskrivningar	-958	-631
Utgående redovisat värde	18 442	1 533

NOT 15 Derivatinstrument

	2016	2015
Valutaterminskontrakt – tillgång	2 106	0
Valutaterminskontrakt – skuld	-2 097	-473

Derivatinstrument som innehas för handel klassificeras som omsättningstillgångar eller kortfristiga skulder. Hela det verkliga värdet på ett derivatinstrument som utgör säkringsinstrument klassificeras som anläggningstillgång eller långfristig skuld om den säkrade postens återstående löptid är längre än 12 månader, och som omsättningstillgång eller kortfristig skuld om den säkrade postens återstående löptid understiger 12 månader. Samtliga koncernens derivatinstrument har en löptid som understiger 12 månader. Koncernen har under perioden inte haft några derivat för handel.

Koncernens redovisningsprinciper för kassaflödessäkringar framgår i not 2.13.

(a) Valutaterminskontrakt

Det nominella beloppet för utestående valutaterminskontrakt uppgick per 31 december 2016 till 80 616 tkr (36 984).

De säkrade, mycket sannolika prognostiserade transaktionerna i utländsk valuta förväntas inträffa vid varierande tidpunkter under de kommande tolv månaderna. Vinster och förluster på valutaterminskontrakt per 31 december 2016, vilka redovisats i eget kapital, redovisas i resultaträkningens rörelse-resultat i de perioder då den säkrade transaktionen påverkar resultatet.

Realiserade valutaterminskontrakt har 2016 påverkat rörelseresultatet negativt med -3 588 tkr (-5 684).

(b) Säkring av nettoinvestering i utlandsverksamheter

Koncernens upplåning i EUR uppgående till 300 438 tkr (191 835) är identifierad som säkring av nettoinvestering avseende förvärven av dotterbolag. Koncernens bedömning är att det verkliga värdet motsvarar det redovisade värdet per 31 december 2016. Kursförlusten på omräkning av upplåningen till svenska kronor uppgår till -9 620 tkr (11 565) vid rapportperiodens slut och redovisas i övrigt totalresultat.

NOT 16 Kundfordringar och andra fordringar

	2016	2015
Kundfordringar	123 758	83 246
Reservering för osäkra fordringar	-588	-1 273
Kundfordringar – netto	123 170	81 973

Det verkliga värdet på kundfordringar och andra fordringar är som följer:	2016	2015
Kundfordringar	123 170	81 973
Övriga fordringar	12 549	7 234
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, se not 30	5 739	5 881
	141 457	95 088

Under året har koncernen redovisat ett förbättrat utfall avseende återföring och nedskrivning av kundfordringar på 418 tkr (-1 019 tkr). Reserven för osäkra kundfordringar uppgick till 588 tkr per den 31 december 2016 (1 273 tkr).

Per den 31 december 2016 var kundfordringar uppgående till 26 489 tkr (20 397 tkr) förfallna. Åldersanalysen av dessa framgår nedan:

	2016	2015
1-15 dagar	16 902	8 237
15 dagar till 3 månader	8 000	10 570
3 till 6 månader	446	669
Mer än 6 månader	1 141	921
	26 489	20 397

I beloppet för förfallna kundfordringar mer än 6 månader har 588 tkr reserverats som osäkra fordringar (1 273 tkr).

För resterande förfallna kundfordringar anses inget nedskrivningsbehov föreligga då fordringarna förväntas inflyta.

NOTER

FORTS. NOT 16 Kundfordringar och andra fordringar

Avsättningar till respektive återföringar av reserver för osäkra kundfordringar ingår i posten försäljningskostnader i resultaträkningen. Belopp som redovisas på värdeminskningsskontot skrivs vanligen bort när koncernen inte förväntas återvinna ytterligare likvida medel.

I övriga kategorier inom kundfordringar och andra fordringar ingår inte några tillgångar för vilka nedskrivningsbehov föreligger.

Redovisat belopp, per valuta, för koncernens kundfordringar är följande:

	2016	2015
EUR	71 196	44 305
USD	36 333	22 641
SEK	5 536	5 647
JPY	5 138	7 050
CNY	2 781	2 061
GBP	2 381	1 242
DKK	199	292
INR	195	7
Total	123 758	83 246

NOT 17 Varulager

Koncernen	2016	2015
Råvaror och förnödenheter	63 870	21 352
Produkter i arbete	1 866	2 546
Färdiga varor	20 359	31 912
Summa	86 095	55 810

Kostnader för lagernedskrivning (inkurans) som belastat årets resultat ingår i posten kostnad för sålda varor och påverkade resultatet negativt med -1 494 tkr (120 tkr). Koncernen saknar finansiell information för att kunna ange materialets andel av kostnad såld vara.

NOT 18 Likvida medel

I likvida medel i balansräkningen och kassaflödesanalysen ingår följande:

Koncernen	2016	2015
Kassa och bank	99 036	19 503
Summa	99 036	19 503

Koncernen har en beviljad, ej utnyttjad, checkräkningskredit på 30 000 tkr (18 000).

NOT 19 Aktiekapital och övrigt tillskjutet kapital

	Antal aktier (tusental)	Aktiekapital (tkr)	Övrigt tillskjutet kapital (tkr)	Summa (tkr)
Per 1 januari 2015	11 322	1 132	125 641	126 773
Per 31 december 2015	11 322	1 132	125 641	126 773
Per 31 december 2016	11 673	1 170	218 318	219 488

Totalt antal aktier är 11 704 717 stycken (11 322 400) med ett kvotvärde på 0,1 kr per aktie (0,1). Bolaget har återköpt 31 000 egna aktier på Stockholmsbörsen under 2013. Det totala beloppet som betalades för aktierna var 3 895 tkr. Aktierna innehas som egna aktier.

I den nyemission som genomfördes i samband med förvärvet av eWON i februari 2016 emitterades 382 317 st nya aktier i HMS Networks AB, vilket ökade eget kapital med 38 tkr i aktiekapital och 93 247 tkr före emissionskostnader i övrigt tillskjutet kapital.

NOT 20 Avsättningar

	2016	2015
Reklamationsavsättning	1 301	2 412
Garantiavsättning	1 750	0
Summa	3 051	2 412

NOT 21 Räntebärande skulder

Koncernen	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2016	2015	2016	2015
Långfristiga räntebärande skulder				
Banklån	394 030	157 150	0	0
Skuld avseende tilläggsköpeskilling	19 134	0		
Skuld avseende finansiell leasing (not 25)	18 191	992	0	0
Förmånsbestämd pensionsplan	2 248	0		
Summa	433 603	158 142	0	0
Kortfristiga räntebärande skulder				
Banklån	64 578	38 218	0	0
Övrig kortfristig finansiell skuld	19 134	0		
Skuld avseende finansiell leasing (not 25)	2 382	541	0	0
Summa	86 095	38 759	0	0
Summa räntebärande skulder	519 697	196 901	0	0

Koncernens exponering avseende räntebärande skulder är vid rapportperiodens slut följande:

Koncernen	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2016	2015	2016	2015
3 månader eller mindre	16 937	9 690	0	0
Mellan 3 månader och 1 år	69 157	29 069	0	0
Mellan 1 och 2 år	65 602	38 668	0	0
Mellan 2 och 5 år	356 018	110 339	0	0
Mer än 5 år	11 983	9 135	0	0
	519 697	196 901	0	0

Räntorna på banklånen är rörliga och knutna till EURIBOR. Genomsnittliga räntan under 2016 var 1,59 % (1,93). Säkerhet för banklån utgörs av aktier i dotterbolag (not 27).

Lånevillkor avseende banklån baseras på utvecklingen av nettoskuld och EBITDA.

Det redovisade värdet på koncernens räntebärande skulder motsvarar dess verkliga värde, då räntan på dessa skulder är i paritet med aktuella marknadsräntor eller på grund av att skulden är kortsiktig.

Skuld avseende villkorad tilläggsköpeskilling är hänförlig till förvärvet av Intesis under 2016. Se not 34 för mer information. Tilläggsköpeskillingen är villkorad omsättnings- och resultatutvecklingen under perioden 2016 - 2018. Skulder avseende tilläggsköpekillingar omvärderas löpande av ledningen till ett bedömt verkligt värde baserat på det förvärvade bolagets resultatutveckling, fastlagda budgets och affärsplaner och prognoser. Detta innebär att värderingen till verkligt värde i allt väsentligt bygger på icke observerbar indata (Nivå 3 enligt definition i IFRS 13).

NOT 22 Uppskjuten skatt

	Skatte- mässiga underskott	Pensioner	Övrigt	Summa
Uppskjutna skattefordringar				
Per 1 januari 2015	869		459	1 328
Valutakursdifferenser	69		21	90
Omklassificering till uppskjutna skatteskulder			775	775
Redovisat i resultaträkningen	-938		1 983	1 045
Per 31 december 2015	0		3 238	3 238
Valutakursdifferenser			58	58
Omklassificering till uppskjutna skatteskulder			-2 412	-2 412
Tillkommit via förvärv		719	-341	378
Redovisat i resultaträkningen			178	178
Per 31 december 2016	0	719	721	1 440

	Period- iserings- fonder	Immateriella och materiella anläggnings- tillgångar	Valuta- säkringar	Övrigt	Summa
Uppskjutna skatteskulder					
Per 1 januari 2015	20 567	50 797	-5 411	-838	65 115
Redovisat i resultaträkningen	-1 916	6 846		73	5 003
Redovisat i övrigt totalresultat			2 937		2 937
Omklassificering till uppskjutna skattefordringar				775	775
Valutakursdifferenser		-1 670		82	-1 588
Per 31 december 2015	18 651	55 973	-2 474	92	72 242
Redovisat i resultaträkningen	-1 469	1 116	2	2 646	2 295
Redovisat i övrigt totalresultat					0
Tillkommit via förvärv		10 827		1 428	12 255
Omklassificerat till aktuell skatt			2 474		2 474
Omklassificering från uppskjutna skattefordringar				-2 412	-2 412
Valutakursdifferenser		1 267			1 267
Per 31 december 2016	17 182	69 183	2	1 754	88 121

NOTER

NOT 23 Pensionsförpliktelser

Pensionsförmåner

För tjänstemän i Sverige tryggas ITP 2-planens förmånsbestämda pensionsåtaganden för ålders- och familjepension genom en försäkring i Alecta, som omfattar flera arbetsgivare. För en tidig grupp anställda tryggas åtagandet för ålderspension via en försäkring i Skandia. Ett fåtal personer i koncernen innehar en avgiftsbaserad lösning. För räkenskapsåret 2016 har bolaget inte haft tillgång till information för att kunna redovisa sin proportionella andel av ITP-planens förpliktelser, förvaltningstillgångar och kostnader vilket medfört att planen inte varit möjlig att redovisa som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen ITP 2 som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan.

Premien för den förmånsbestämda ålders- och familjepensionen är individuellt beräknad och är bland annat beroende av lön, tidigare intjänad pension och förväntad återstående tjänstgöringstid. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 7 157 tkr (6 362). Årets avgifter för pensionsförsäkringar tecknade i Skandia uppgår till 4 214 tkr (3 470). Koncernen står för en oväsentlig del av planen.

Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska metoder och antaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Den kollektiva konsolideringsnivån ska normalt tillåtas variera mellan 125 och 155 procent. Om Alectas kollektiva konsolideringsnivå understiger 125 procent eller överstiger 155 procent ska åtgärder vidtas i syfte att skapa förutsättningar för att konsolideringsnivån återgår till normalintervallet. Vid låg konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premiereduktioner. Vid utgången av 2016 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 149 procent (148).

Koncernen har en förmånsbestämd pensionsförpliktelse i Belgien som uppgår till 2 248 tkr (0). I övrigt klassificeras pensionsåtagandena i de utländska enheterna som avgiftsbestämda och har i resultaträkningen redovisats med totalt 5 333 tkr (4 437).

NOT 24 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

Koncernen Ställda säkerheter	2016	2015
Aktier i dotterbolag	638 666	459 188
Eventualförpliktelser		
Eventualförpliktelser	inga	inga
Moderbolaget Ställda säkerheter	2016	2015
Aktier i dotterbolag	337 324	244 039
Eventualförpliktelser		
Borgen för dotterföretag	486 437	226 630

NOT 25 Finansiell leasing

I koncernens materiella anläggningstillgångar ingår leasingobjekt som innehas enligt finansiellt leasingavtal.

Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2016	2015
Anskaffningsvärden - aktiverad finansiell leasing	37 689	13 501
Ackumulerade avskrivningar	-19 247	-11 968
Redovisat värde	18 442	1 533

Nuvärdet av framtida betalningsåtaganden till följd av finansiella leasingavtal redovisas som skuld till kreditinstitut enligt följande:

	2016	2015
Inom 1 år	2 382	541
Mellan 1 och 5 år	8 621	992
Mer än 5 år	9 570	
Summa framtida leasingavgifter	20 573	1 533

Operationell leasing

Koncernen hyr ett antal kontorslokaler, produktions- och lagerlokaler samt leasar diverse kontorsmaskiner. Leasingperioden varierar vanligtvis mellan 3 och 5 år och de flesta leasingavtalen kan vid leasingperiodens slut förlängas till en avgift som överensstämmer med en marknadsmässig avgift.

	2016	2015
Räkenskapsårets totala minimileasingkostnader	28 659	20 867
Summa totala minimileasingkostnader	28 659	20 867

Framtida avtalade leasingavgifter

	2016	2015
Inom 1 år	29 722	25 379
Mellan 1 och 5 år	121 892	104 078
Summa framtida leasingavgifter	151 614	129 457

NOT 26 Ersättning till styrelse och ledande befattningshavare, med mera

Ersättning till styrelse och ledande befattningshavare

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Något särskilt arvode utgår inte för kommittéarbete. Arbetstagarrepresentanter erhåller inte styrelsearvode.

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare i det rörelsedrivande bolaget HMS Industrial Networks AB utgörs av grundlön, rörlig ersättning, övriga förmåner och pension. Med andra ledande befattningshavare avses de åtta personer som tillsammans med verkställande direktören utgör koncernledningen.

Fördelningen mellan grundlön och rörlig ersättning ska stå i proportion till befattningshavarens ansvar och befogenhet. För verkställande direktören och andra ledande befattningshavare är den rörliga ersättningen maximerad till 50 procent av grundlönen. Den rörliga ersättningen baseras på utfallet i förhållande till uppsatta mål. Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgår som del av den totala ersättningen.

Rörlig ersättning avser för verksamhetsåret kostnadsförd bonus, vilken utbetalas under det kommande året.

För upplysning om hur bonus beräknas, se vidare nedan.

Vid HMS årsstämma 28 april 2016 omvaldes Charlotte Brogren till styrelsens ordförande. Vid samma tillfälle omvaldes Ray Mauritsson, Henrik Johansson, Kerstin Lindell och Fredrik Hansson som styrelseledamöter. Karl Thedéen valde att avgå ur styrelsen, och Anders Mörck valdes till ny ledamot i styrelsen.

Styrelsen har sedan årsstämman 28 april 2016 genomfört 10 protokollförda sammanträden fram till fastställandet av denna årsredovisning.

Rörlig ersättning

Rörlig ersättning för verkställande direktören och andra ledande befattningshavare baseras i huvudsak på tillväxt i kombination med lönsamhet fastställd av styrelsen. Därutöver kan andra personliga mål fastställas. För 2016 motsvarar den rörliga ersättningen för verkställande direktören 23 procent av grundlönen (40) och för andra ledande befattningshavare 18 procent (18).

Förmånsbestämd/Avgiftsbestämd pensionsplan

Koncernen har både avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner. Se avsnitt 2.19 och not 23. Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år.

För andra ledande befattningshavare uppgår pensionsåldern till 65-66 år.

Avgångsvederlag

Mellan företaget och verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida erhålls ett avgångsvederlag som uppgår till 12 månadslöner utöver ordinarie lön. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida utgår inget avgångsvederlag.

Mellan företaget och andra ledande befattningshavare gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader.

Ersättningar och övriga förmåner 2016	Grundlön*/ Styrelsearvoden	Rörlig ersättning	Pensions- kostnader	Summa 2016	Options- innehav	Styrelsens närvaro
Styrelsens ordförande Charlotte Brogren	400			400		100%
Styrelseledamot Ray Mauritsson	175			175		90%
Styrelseledamot Henrik Johansson	175			175		100%
Styrelseledamot Fredrik Hansson	175			175		100%
Styrelseledamot Anders Mörck	175			175		100%
Styrelseledamot Kerstin Lindell	175			175		100%
Summa styrelse	1 275	0	0	1 275	0	
Verkställande direktören Staffan Dahlström	2 467	574	692	3 733		
Andra ledande befattningshavare (8 st)	10 900	1 937	2 939	15 777		
Summa	14 642	2 511	3 631	20 785	0	

Ersättningar och övriga förmåner 2015	Grundlön*/ Styrelsearvoden	Rörlig ersättning	Pensions- kostnader	Summa 2015	Options- innehav	Styrelsens närvaro
Styrelsens ordförande Charlotte Brogren	400			400		100%
Styrelseledamot Ray Mauritsson	175			175		92%
Styrelseledamot Henrik Johansson	175			175		100%
Styrelseledamot Fredrik Hansson	175			175		100%
Styrelseledamot Karl Thedéen	175			175		85%
Styrelseledamot Kerstin Lindell	175			175		100%
Summa styrelse	1 275	0	0	1 275	0	
Verkställande direktören Staffan Dahlström	2 088	790	638	3 516		
Andra ledande befattningshavare (7 st)	8 521	1 532	2 316	11 585		
Summa	11 884	2 322	2 954	16 376	0	

*Inklusive övriga ersättningar

NOTER

FORTS. NOT 26 Ersättning till styrelse och ledande befattningshavare, med mera

Berednings- och beslutsprocess

Ersättningsutskottet har under året utarbetat förslag till styrelsen avseende principer för ersättning till ledande befattningshavare. Dessa har innefattat proportionerna mellan fast och rörlig ersättning samt storleken på eventuella löneökningar. Ersättningsutskottet har vidare föreslagit kriterier för bedömning av utfall av rörlig ersättning,

tilldelning och storlek i form av finansiella instrument etc, samt pensionsvillkor och avgångsvederlag. Ersättningsutskottet har vidare prövat skäligheten i ersättningen till övriga styrelseledamöter för konsultuppdrag inom koncernen.

Styrelsen har diskuterat ersättningsutskottets förslag och fattat beslut med ledning av utskottets rekommendationer. Ersättningar

till verkställande direktören för verksamhetsåret 2016 har beslutats av styrelsen utifrån ersättningsutskottets rekommendation. Ersättningar till andra ledande befattningshavare har beslutats av verkställande direktören efter samråd med ersättningsutskottet.

Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande och en av styrelsens utsedda styrelseledamöter.

NOT 27 Andelar i dotterbolag

Aktier ägda av moderbolaget	Säte	Org.nr.	Andel	Antal aktier	Med kvotvärde	161231	151231
HMS Industrial Networks AB	Halmstad, Sverige	556529-9251	100%	6 540	100	244 039	244 039
HMS Industrial Networks SA	Nivelles, Belgien	450350907	33%	431	100	93 285	0
Aktier ägda av dotterbolag	Säte	Org.nr.	Andel	Eget kapital	Resultat		
HMS Electronics AB	Halmstad, Sverige	556463-9374	100%	247	0		
HMS Industrial Networks ApS	Köpenhamn, Danmark	33363842	100%	404	-6		
HMS Industrial Networks GmbH	Karlsruhe, Tyskland	35006/39876	100%	18 800	5 085		
HMS Industrial Networks Inc	Chicago, USA	5983-659-5	100%	71 943	-672		
HMS Industrial Networks India Pvt. Ltd.	Pune, Indien	138298	100%	493	113		
HMS Industrial Networks K.K	Tokyo, Japan	0200-01-060118	100%	3 974	1 473		
HMS Industrial Networks Ltd.	Coventry, England	7521411	100%	641	127		
HMS Industrial Networks S.r.l.	Milano, Italien	5260930960	100%	644	184		
HMS Technology Center Ravensburg GmbH	Ravensburg, Tyskland	29724241	100%	73 108	49 960		
HMS Industrial Networks SA* **	Nivelles, Belgien	450350907	67%	142 467	78 710		
eWON Inc	Pittsburgh, USA	27-3369241	100%	4 337	1 691		
eWON KK	Tokyo, Japan	3-0100-0115-6936	100%	-2 492	-964		
Intesis Software SLU	Igualada, Spanien	B62202460	100%	45 569	8 990		
Intellicom Innovation AB	Halmstad, Sverige	556537-7826	100%	8 360	0		
FAR Sprl	Nivelles, Belgien	0462.305.661	100%	5 774	-68		

* eWON SA har under året bytt namn till HMS Industrial Networks SA.

** HMS Industrial Networks SA:s eget kapital och resultat ovan är upptaget till 100 % eftersom moderbolaget tillsammans med dotterbolag äger 100 % av bolaget.

NOT 28 Resultat från andelar i koncernföretag

	Moderbolaget	
	2016	2015
Anteciperad utdelning	50 000	0
Totalt	50 000	0

NOT 29 Finansiella intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Ränteintäkter	419	2	0	0
Totalt	419	2	0	0

NOT 30 Finansiella kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Räntekostnader och övriga bankkostnader	-9 585	-4 736	0	0
Valutakursdifferenser	-414	-9 289	0	0
Totalt	-9 999	-14 025	0	0

NOT 31 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Hyror	2 556	2 507	0	0
Upplupna intäkter	0	241	0	0
Övriga poster	3 183	3 133	52	596
Totalt	5 738	5 881	52	596

NOT 32 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Upplupna löner	14 213	11 586	506	790
Semesterlöner	12 794	8 308	390	418
Sociala avgifter	10 999	10 246	674	976
Förutbetalda intäkter	544	0	0	0
Övriga poster	12 222	10 037	194	633
Totalt	50 772	40 177	1 764	2 817

NOT 33 Närstående

Inga transaktioner har skett med närstående förutom det som anges i not 26 Ersättning till styrelse och ledande befattningshavare.

NOT 34 Rörelseförvärv

Den 5 februari 2016 förvärvade koncernen 100% av aktiekapitalet i belgiska eWON SA. eWON grundades 2001 och har sitt huvudkontor i Nivelles, Belgien. Med dotterbolag i USA och Japan, erbjuder eWON kommunikationsprodukter och tjänster för fjärråtkomst av industriella applikationer och styrsystem (PLC), datainsamlingsapplikationer och molnbaserad programvara.

Förvärvspriset uppgick till 29 Meur på skuldfri basis varav ca 10 Meur har erlagts genom nyemittering av 382 317 aktier i bolaget och resterande del i likvida medel. Förvärvet finansieras genom banklån på 19 Meur. Förvärvet genererar ett koncernmässigt övervärde på ca 233 Mkr. Nyemissionen av aktier, som skett inom ramen för årsstämman 2015 bemyndigande till styrelsen, har gett en utspädning på 3,27%. Förvärvsrelaterade kostnader exklusive emissionskostnader uppgick till 2,8 Mkr.

Det förvärvade bolaget ingår i HMS koncernens resultat- och balansräkning från och med förvärvsdagen. Under de elva månaderna sedan förvärvet har eWON bidragit till koncernens omsättning med 152 Mkr. Förvärvets bidrag till rörelseresultatet, inklusive avskrivningar på förvärvade övervärden och förvärvskostnader, uppgick till 37 Mkr. Om förvärvet skett per räkenskapsårets början hade bidraget till omsättningen varit 165 Mkr och bidraget till rörelseresultatet, inklusive förvärvskostnader och avskrivningar på förvärvade övervärden, hade uppgått till 41 Mkr.

Förvärvsanalysen har baserats på slutförda värderingar av identifierbara immateriella tillgångar. Enligt upprättad förvärvsanalys uppgår köpeskilling, förvärvade nettotillgångar och goodwill till följande:

Köpeskilling:	
Likvida medel	178 981
Aktier som emitterats	93 285
Summa köpeskilling	272 266

Verkligt värde på de 382 317 aktier som utfärdats som en del av köpeskillingen för eWON (93 285 tkr) baserades på den noterade aktiekursen den 5 februari 2016 om 244 kr per aktie. Transaktionskostnader på 570 tkr, vilka är direkt hänförliga till aktieemissionen har redovisats som en avdragspost från värdet på överförda aktier respektive från eget kapital.

NOTER

FORTS. NOT 34 Rörelseförvärv

De tillgångar och skulder som redovisas till följd av förvärvet är följande:	Verkligt värde
Immateriella anläggningstillgångar	
- Kundrelationer	12 355
- Varumärken	7 663
- Uppskjutna skatteskulder	-6 406
Materiella anläggningstillgångar	21 551
Varulager	19 253
Kundfordringar och andra fordringar	32 455
Uppskjutna skattefordringar	378
Likvida medel	26 783
Långfristiga räntebärande skulder	-31 179
Leverantörsskulder och andra skulder	-30 228
Summa identifierbara nettotillgångar	52 625
Goodwill*	219 641
Förvärvade nettotillgångar	272 266

*Goodwill är hänförligt till de anställda, marknadspositionen och förväntade synergier med befintlig verksamhet. Ingen del av redovisad goodwill förväntas vara skattemässigt avdragsgill.

Köpeskilling – kassautflöde:	2016
Kontant köpeskilling	178 981
Förvärvade likvida medel	-26 783
Nettoutflöde av likvida medel	152 198

Den 29 juni 2016 förvärvade koncernen 100 % av aktiekapitalet i spanska Intesis Software S.L.U. Intesis grundades 2000 och har sitt huvudkontor i Igualada, Spanien, nära Barcelona. Intesis erbjudande utgörs av avancerade Gateway-lösningar och produkter för kommunikation inom byggnadsautomation. Den största delen av försäljningen kommer från företagets industriella byggnadsautomations-lösning "IntesisBox". Intesis har ett nära samarbete med många ledande tillverkare av luftkonditionerings- och byggnadsautomationssystem globalt. Företaget har idag 33 anställda, varav 9 är ingenjörer inom produktutveckling.

Förvärvspriset uppgick till 13 Meur på skuldfri basis samt en resultatbaserad tilläggsköpeskilling på ytterligare 2 Meur. Villkorad tilläggsköpeskilling på maximalt 2 Meur baseras på omsättningstillväxt och resultat för perioden 2016 till 2018. Förvärvet finansierades genom ett förvärvslån på 16 Meur. Förvärvet genererar ett koncernmässigt övervärde på ca 131 Mkr. Förvärvsrelaterade kostnader uppgick till 2,4 Mkr. Det förvärvade bolaget ingår i HMS koncernens resultat- och balansräkning från och med den 30 juni 2016. Under årets sex månader sedan förvärvet har Intesis bidragit till koncernens omsättning med 29 Mkr. Förvärvets bidrag till rörelseresultatet, inklusive förvärvskostnader och avskrivningar på förvär-

vade övervärden, uppgick till 9 Mkr. Om förvärvet skett per räkenskapsårets början hade bidraget till omsättningen varit 57 Mkr och bidraget till rörelseresultatet, inklusive förvärvskostnader och avskrivningar på förvärvade övervärden, hade uppgått till 21 Mkr.

Förvärvsanalysen har under fjärde kvartalet 2016 uppdaterats baserat på preliminära värderingar av identifierbara immateriella tillgångar. Förändringarna berör fördelning mellan olika kategorier av immateriella anläggningstillgångar utan inverkan på rapporterat resultat för tidigare kvartal. Enligt preliminär förvärvsanalys uppgår köpeskilling och förvärvade nettotillgångar till följande:

Köpeskilling:	
Likvida medel	147 682
Villkorad tilläggsköpeskilling	18 846
Summa köpeskilling	166 528
De tillgångar och skulder som redovisas till följd av förvärvet är följande:	
Immateriella anläggningstillgångar	
- Kundrelationer	13 017
- Varumärken	4 666
- Uppskjutna skatteskulder	-4 421
Övriga anläggningstillgångar	1 588
Omsättningstillgångar	16 215
Likvida medel	28 686
Uppskjutna skatteskulder	-1 428
Kortfristiga skulder	-9 123
Summa identifierbara nettotillgångar	49 200
Goodwill*	117 328
Förvärvade nettotillgångar	166 528

*Goodwill är hänförligt till personalens know-how samt Intensis marknadsposition inom building automation-segmentet. Ingen del av redovisad goodwill förväntas vara skattemässigt avdragsgill.

Köpeskilling – kassautflöde:	2016
Kontant köpeskilling	147 682
Förvärvade likvida medel	- 28 686
Nettoutflöde av likvida medel	118 996

NOT 35 Finansiella tillgångar och finansiella skulder

Finansiella tillgångar	Derivat som används för säkringsändamål	Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	Summa
2016			
Kundfordringar och andra fordringar		130 305	130 305
Likvida medel		99 036	99 036
Derivatintstrument	2 106		2 106
Summa	2 106	229 341	231 447
2015			
Kundfordringar och andra fordringar		85 609	85 609
Likvida medel		19 503	19 503
Summa		105 112	105 112

Finansiella skulder	Derivat som används för säkringsändamål	Skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Summa
2016			
Räntebärande skulder		519 697	519 697
Derivatinstrument	2 097		2 097
Leverantörsskulder och andra skulder		70 182	70 182
Summa	2 097	589 879	591 976
2015			
Räntebärande skulder		196 901	196 901
Derivatinstrument	473		473
Leverantörsskulder och andra skulder		46 083	46 083
Summa	473	242 984	243 457

Not 36 Händelser efter balansdagen

Styrelsen i HMS Networks AB (publ) ("HMS") har med stöd av bemyndigandet från årsstämman den 28 april 2016 fattat beslut om köp av egna aktier i ett återköpsprogram till ett värde om maximalt 10,4 MSEK. Syftet med återköpet är att säkerställa HMS åtaganden att leverera aktier enligt HMS aktiesparprogram.

NOT 37 Förslag till vinstdisposition i moderbolaget

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel

Balanserat resultat och andra fria reserver	133 358 069
Årets resultat	49 931 489
Kronor	183 289 558

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att vinstmedlen disponeras så att:

Till aktieägarna utdelas 4,00 kr/aktie*	46 694 868
I ny räkning balanseras	136 594 690
Kronor	183 289 558

* * Utdelning beräknas på totalt antal utestående aktier per 2016-12-31

STYRELSENS FÖRSÄKRAN OCH UNDERSKRIFT

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat. Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisnings-sed och ger en rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat.

Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Resultat- och balansräkningarna kommer att föreläggas årsstämman den 26 april 2017 för fastställelse.

Halmstad den 21 mars 2017

Charlotte Brogren
Ordförande

Staffan Dahlström
Verkställande Direktör

Kerstin Lindell
Styrelseledamot

Ray Mauritsson
Styrelseledamot

Fredrik Hansson
Styrelseledamot

Anders Mörck
Styrelseledamot

Henrik Johansson
Styrelseledamot

Tobias Persson
Arbetstagarrepresentant

Vår revisionsberättelse har avgivits den 24 mars 2017
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Fredrik Göransson
Auktoriserad Revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i HMS Networks AB (publ), org.nr 556661-8954

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för HMS Networks AB (publ) för år 2016. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 46-82 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Vår revisionsansats

Revisionens inriktning och omfattning

Vi utformade vår revision genom att fastställa väsentlighetnivå och bedöma risken för väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna. Vi beaktade särskilt de områden där verkställande direktören och styrelsen gjort subjektiva bedömningar, till exempel viktiga

redovisningsmässiga uppskattningar som har gjorts med utgångspunkt från antaganden och prognoser om framtida händelser, vilka till sin natur är osäkra. Liksom vid alla revisioner har vi också beaktat risken för att styrelsen och verkställande direktören åsidosätter den interna kontrollen, och bland annat övervägt om det finns belägg för systematiska avvikelser som givit upphov till risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

Vi anpassade vår revision för att utföra en ändamålsenlig granskning i syfte att kunna uttala oss om de finansiella rapporterna som helhet, med hänsyn tagen till koncernens struktur, redovisningsprocesser och kontroller samt den bransch i vilken koncernen verkar.

När vi utformade vår koncernrevisionsstrategi och koncernrevisionsplan bedömde vi vilken grad av revision som behövde utföras av koncernrevisionsteamet respektive av enhetsrevisorer från PwC-nätverket. Som en följd av koncernens decentraliserade ekonomiorganisation upprättas väsentliga delar av koncernens finansiella rapportering i enheter utanför Sverige. Detta innebär att en betydande andel av revisionen behöver utföras av enhetsrevisorer som är verksamma inom PwC-nätverket i andra länder.

När vi bedömde vilken grad av revision som behövde genomföras i respektive enhet beaktade vi koncernens geografiska spridning, storleken på respektive enhet, samt den specifika riskprofil som respektive enhet representerar. Mot denna bakgrund bedömde vi att en fullständig revision skulle utföras på, i tillägg till moderbolaget i Sverige, finansiell information upprättad av två väsentliga dotterbolag i lika många länder.

För de enheter som vi inte bedömde det motiverat att genomföra en fullständig revision utfördes specifikt definierade granskningsåtgärder på sammanlagt fyra enheter, där koncernteamet genomförde granskningen på en av dessa enheter. För övriga enheter som bedömts individuellt oväsentliga för koncernrevisionen utförde koncernteamet analytiska granskningsåtgärder på koncernnivå.

I de fall enhetsrevisorer genomför arbete som är väsentlig för vår revision av koncernen, utvärderar vi i vår egenskap av koncernrevisorer behovet och graden av involvering i enhetsrevisorernas

arbete i syfte att fastställa huruvida tillräckliga revisionsbevis inhämtats som grund för vårt uttalande i koncernrevisionsberättelsen. I detta syfte genomför koncernrevisionsteamet regelbundet besök hos enhetsrevisorer och väsentliga dotterbolag.

Väsentlighet

Revisionens omfattning och inriktning påverkades av vår bedömning av väsentlighet. En revision utformas för att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida de finansiella rapporterna innehåller några väsentliga felaktigheter. Felaktigheter kan uppstå till följd av oegentligheter eller fel. De betraktas som väsentliga om enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med grund i de finansiella rapporterna.

Baserat på professionellt omdöme fastställde vi vissa kvantitativa väsentlighetstal, däribland för den finansiella rapportering som helhet. Med hjälp av dessa och kvalitativa överväganden fastställde vi revisionens inriktning och omfattning och våra granskningsåtgärders karaktär, tidpunkt och omfattning, samt att bedöma effekten av enskilda och sammantagna felaktigheter på de finansiella rapporterna som helhet.

REVISIONSBERÄTTELSE

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den

aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Särskilt betydelsefullt område	Hur vår revision beaktade det särskilt betydelsefulla området
Nedskrivningsprövning av goodwill Per den 31 december 2016 uppgår goodwill till 744,4 MSEK, vilket motsvarar 53 procent av koncernens totala tillgångar. Som framgår av not 13 är koncernens goodwill hänförlig till två separata kassagenererande enheter, HMS Networks koncernen exklusive Intesis och Intesis I enlighet med IAS 36 prövar koncernen minst årligen om det förekommer ett nedskrivningsbehov på goodwill. Denna prövning görs genom att de kassagenererande enheternas återvinningsvärde beräknas och jämförs med det redovisade värdet på dessa. Återvinningsvärdet fastställdes av företagsledningen genom en beräkning av verksamheternas förmåga att generera kassaflöde i framtiden. Nedskrivningsprövningen är väsentlig för vår revision eftersom goodwill representerar väsentliga belopp i balansräkningen och dessutom innefattar en nedskrivningsprövning att företagsledningen behöver göra väsentliga uppskattningar och bedömningar om framtiden. Baserat på företagsledningens nedskrivningsprövning har styrelsen dragit slutsatsen att inget nedskrivningsbehov av goodwill föreligger per 31 december 2016. De väsentligaste antaganden som tillämpats vid denna nedskrivningsprövning finns beskrivna i not 13.	Våra granskningsåtgärder inkluderade en bedömning av kassaflödesberäkningarnas matematiska riktighet och en avstämning av kassaflödesprognoserna antagen budget för 2017 samt upprättad affärsplan för 2018-2019. Vi har utvärderat och bedömt att bolagets värderingsmodell är förenlig med vedertagna värderingstekniker. Vi har prövat rimligheten i de antaganden som har störst effekt på nedskrivningsprövning, vilka inkluderar uthållig tillväxttakt, uthållig rörelsemarginal samt diskonteringsränta. Genom egna genomförda känslighetsanalyser har vi utmanat företagsledningens antaganden och testat de säkerhetsmarginaler som föreligger och bedömt risken för att ett nedskrivningsbehov skulle uppstå. Vi har även utvärderat att bolaget lämnat tillräckliga upplysningar i årsredovisningen om de antaganden som vid en ändring skulle kunna föranleda nedskrivning av goodwill i framtiden.
Särskilt betydelsefullt område	Hur vår revision beaktade det särskilt betydelsefulla området
Förvärv av eWON och Intesis – upprättande av förvärvsanalys Som framgår av not 34 i årsredovisningen har koncernen genomfört två förvärv under 2016. I februari 2016 slutfördes förvärvet av eWON och i juni 2016 genomfördes förvärvet av Intesis. Total köpeskillning för eWON – fördelat mellan egna aktier och kontanta medel – uppgick till 272,3 MSEK. Intesis var relativt sett ett mindre förvärv med en total köpeskillning om 166,5 MSEK. De genomförda förvärven var betydelsefulla för vår revision eftersom de uppgick till väsentliga belopp och dessutom är upprättandet av förvärvsanalyser en komplex process som innefattar betydande uppskattningar och bedömningar av företagsledningen. Vid upprättande av förvärvsanalyser allokerar företagsledningen köpeskillningen till olika kategorier av tillgångar utifrån ett bedömt verkligt värde per förvärvsdagen. I samband härmed fastställer företagsledningen belopp på bl.a. separat identifierbara immateriella anläggningstillgångar som t.ex. kundrelationer och varumärken. Denna process involverar att företagsledningen gör uppskattningar och antaganden bl.a. om de förvärvade verksamheternas framtida kassagenereringsförmåga, nyttjandeperioder på identifierade immateriella tillgångar och diskonteringsräntor.	Våra granskningsåtgärder för att bedöma redovisningen av de genomförda förvärven har inkluderat följande. • Läst försäljnings- och köpeavtalen i syfte att förstå väsentliga avtalsvillkor och dess inverkan på förvärvsanalyserna • Avseende den del köpeskillningen av eWON som reglerats med egna aktier, granskat att det fastställda verkliga värdet på moderbolagets aktier motsvarar aktuell börskurs per transaktionsdagen • Med stöd av PwC interna värderingsspecialister oberoende utvärderat de modeller och antaganden som företagsledningen använt för att identifiera och värdera immateriella tillgångar. • Bedömt tillämpade nyttjandeperioder på identifierade, separerbara immateriella tillgångar för att utvärdera att dessa överensstämmer med vår förståelse av tillgångarnas ekonomiska livslängd och koncernens redovisningsprinciper. • Utvärderat förekomst av skillnader mellan koncernens redovisningsprinciper och tillämpade redovisningsprinciper i de förvärvade bolagen och dess effekt på förvärvsanalyserna. Vi har slutligen också bedömt riktigheten i de upplysningar som koncernen lämnat i not 34 avseende de genomförda förvärven.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen, koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-31 samt 86-89. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ än att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsnämndens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/rn/showdocument/documents/rev_dok/revisors_ansvar.pdf. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för HMS Networks AB (publ) för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens

verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att förlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende: företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsnämndens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/rn/showdocument/documents/rev_dok/revisors_ansvar.pdf. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Halmstad den 24 mars 2017
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Fredrik Göransson
Auktoriserad Revisor

FLERÅRSÖVERSIKT

Finansiell data i korthet (Mkr)	2016	2015	2014	2013	2012
Nettoomsättning	952	702	589	501	382
Tillväxt i nettoomsättning, %	36	19	18	31	-0,5
Bruttovinst	581	430	367	314	229
Bruttomarginal, %	61	61	62	63	60
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)	188	136	126	105	75
Rörelsemarginal före avskrivningar (EBITDA), %	20	19	21	21	20
Rörelseresultat efter avskrivningar (EBIT)	149	102	98	87	64
Rörelsemarginal efter avskrivningar (EBIT), %	16	15	17	17	17
Periodens resultat	100	60	63	63	52
Orderingång	966	682	611	516	424
Resultat per aktie före utspädning, kr	8,63	5,33	5,59	5,56	4,64
Resultat per aktie efter utspädning, kr	8,59	5,31	5,58	5,55	4,64
Utdelning per aktie, kr*	4,00	2,50	2,50	2,25	2,25
Totala tillgångar	1 406	830	832	771	418
Eget kapital	636	455	423	378	342
Eget kapital per aktie, kr	55	40	37	33	30
Soliditet, %	45	55	51	49	82
Nettoskuldsättningsgrad %	66	39	54	65	-9
Avkastning på eget kapital, %	18	14	16	17	16
Avkastning på sysselsatt kapital, %	17	15	15	18	20
Investeringar i anläggningstillgångar	36	25	38	57	42
Kassaflöde från den löpande verksamheten	155	90	93	89	83
Kassaflöde från den löpande verksamheten per aktie, kr	13,32	7,97	8,26	7,93	7,38
Medelantalet anställda	467	362	352	338	241
Omsättning per anställd	2,0	1,9	1,7	1,5	1,6

* Styrelsens förslag

Välkommen till årsstämma

Aktieägarna i HMS Networks AB (publ) kallas härmed till årsstämma torsdagen den 26 april 2017 klockan 10.30 i bolagets lokaler, Stationsgatan 37, Halmstad. Inregistrering för stämman börjar klockan 09.30.

Rätt att delta vid årsstämman

Aktieägare som önskar delta vid årsstämman ska dels vara införd i den av Euroclear Sweden förda aktieboken torsdagen den 20 april 2017, dels anmäla sig hos bolaget senast torsdagen den 20 april 2017.

Anmälan ska ske via telefon 035-17 29 00 eller skriftligen till HMS Industrial Networks AB, c/o Computershare AB, Box 610, 182 16 Danderyd eller på www.hms.se/investors. Vid anmälan ska namn, person-/organisationsnummer, aktieinnehav, adress, telefonnummer dagtid och uppgift om eventuella biträden samt i förekommande fall uppgift om ställföreträdare uppges. Till anmälan ska därtill i förekommande fall bifogas fullständiga behörighetshandlingar såsom registreringsbevis, fullmakt eller motsvarande.

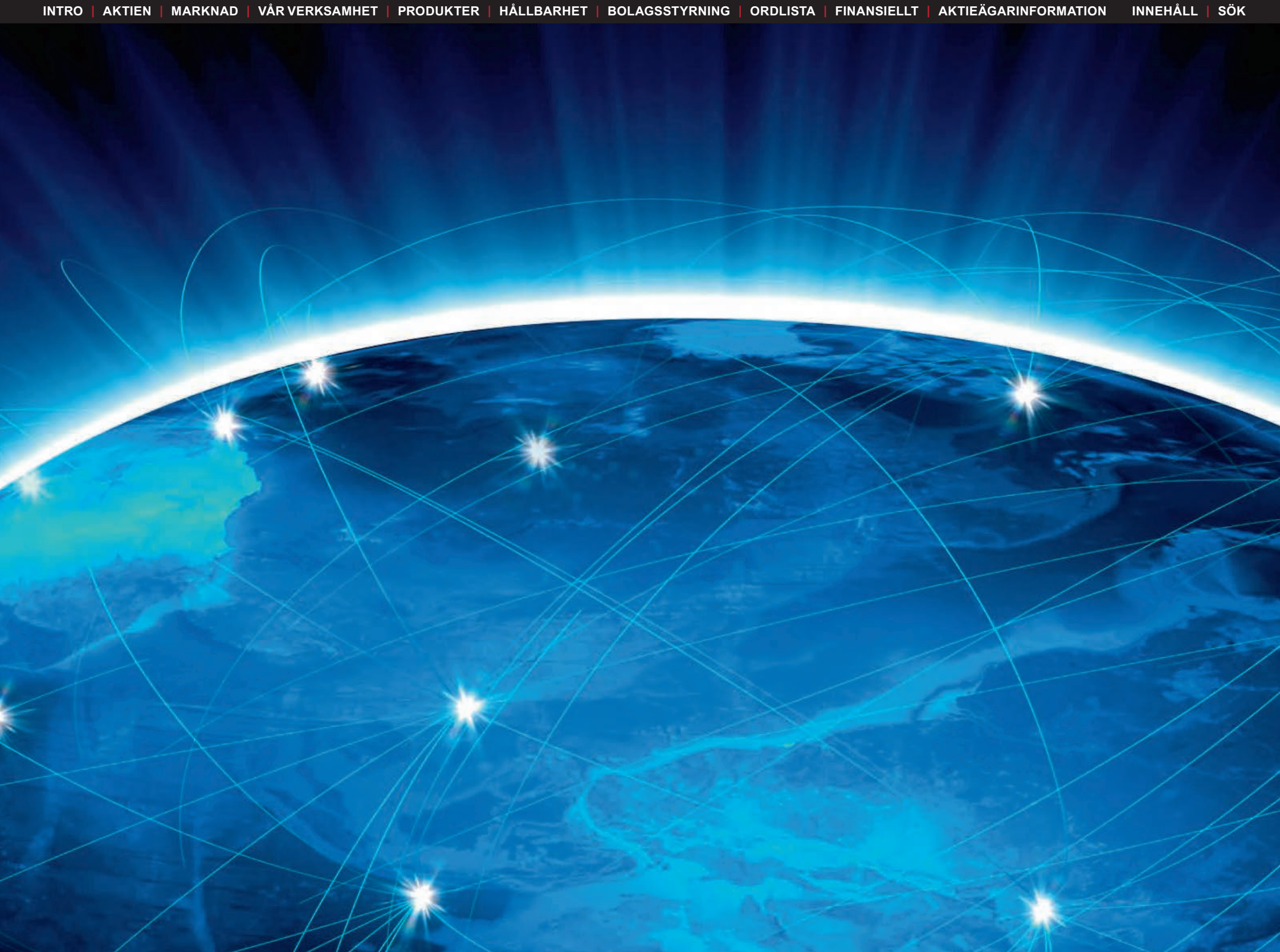
Ombud

Aktieägare som företräds genom ombud ska utfärda dagtecknad fullmakt för ombudet. Om fullmakten utfärdas av juridisk person ska bestyrkt kopia av registreringsbevis eller motsvarande för den juridiska personen bifogas. Fullmakten och eventuellt registreringsbevis får inte vara äldre än ett år. Fullmakten i original samt eventuellt registreringsbevis bör i god tid före stämman insändas till HMS Industrial Network AB, c/o Computershare AB, Box 610, 182 16 Danderyd. Blankett för fullmakt finns att hämta på www.hms.se/investors och på bolagets huvudkontor.

Förvaltarregistrerade aktier

Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier genom bank eller värdepappersinstitut måste för att äga rätt att delta i stämman tillfälligt låta registrera om aktierna i eget namn. Sådan registrering måste vara verkställd hos Euroclear Sweden torsdagen den 20 april 2017, vilket innebär att aktieägaren i god tid före detta datum måste underrätta förvaltaren.

Halmstad i mars 2017
HMS Networks AB (publ)
Styrelsen

FINANSIELL KALENDER

April 25, 2017	Q1 Rapport 2017
April 26, 2017	Årsstämma
Juli 20, 2017	Q2 Rapport 2017
Oktober 27, 2017	Q3 Rapport 2017
Februari, 2018	Bokslutskommuniké 2017

Samtliga rapporter, årsredovisningar och i förekommande fall presentationer finns publicerade på HMS hemsida www.hms.se/ investors. En tryckt version av årsredovisningen distribueras endast till de aktieägare och investerare som uttryckligen begär en sådan. Årsredovisningen kan beställas genom att maila fullständig adress till ir@hms.se

Följ HMS – www.hms-networks.com<https://www.facebook.com/HMSIndustrialNetworks/><https://twitter.com/hmsnetworks><https://www.linkedin.com/company/hms-industrial-networks><https://www.youtube.com/user/HMSIndustrialNetwork>

Världsledande experter inom industriell kommunikation

Vi tillhandahåller tillförlitliga lösningar för att ansluta utrustningar som robotar, styrsystem, motorer och sensorer till alla industriella nätverk.

Våra produkter och vår expertis hjälper kunder att nå en större marknad och ansluta utrustningar oavsett nätverksmiljö. Detta gör vår teknik eftertraktad för systemintegratörer och tillverkare av industriell utrustning som vill verka på en global marknad.

Vår långa erfarenhet, stora installerade bas och breda marknadstäckning gör oss till den självklara marknadsledaren på vårt område.

Get connected!

Box 4126, 300 04 Halmstad
Telefon: 035-17 29 00
info@hms.se, www.hms.se

hms networks

GRI BILAGA 2016

Information, metoder och antaganden
som används för hållbarhetsinformation
som presenteras i årsredovisningen

Ett nytt rapporteringsformat

HMS hållbarhetsrapport 2016 är i enlighet med Global Reporting Initiative. Rapporten har upprättats i enlighet med GRI G4, nivå Core, och kommer att presenteras årligen som en integrerad del av årsredovisningen. Ingen tredje part har granskat hållbarhetsredovisningen. HMS kommer att utvärdera behovet av extern granskning.

GRI INDEX

Följande lista refererar till de GRI-upplysningar som HMS rapporterar.

AR = Årsredovisning; GRI = GRI-bilaga

GENERELLA STANDARDINDIKATORER	SIDA
G4-1 Uttalande från VD om organisationens hållbarhetsstrategi	AR, s. 2-3
G4-3 Organisationens namn	AR, s. 4
G4-4 Viktigaste produkterna och tjänsterna	AR, s. 14-23
G4-5 Lokalisering av organisationens huvudkontor	AR, s. 13
G4-6 Länder där verksamhet bedrivs	AR, s. 12-13
G4-7 Ägarstruktur och företagsform	AR, s. 4-5
G4-8 Marknader som organisationen är verksam inom	AR, s. 8-15
G4-9 Organisationens storlek	AR, s. 1, 5, 12
G4-10 Totalt antal anställda	GRI, s. 5
G4-11 Andel anställda som omfattas av kollektivavtal	GRI, s. 5
G4-12 Beskriv organisationens värdekedja	AR, s. 11, 30-31, 49
G4-13 Väsentliga förändringar under redovisningsperioden	AR, s. 1
G4-14 Följer organisationen försiktighetsprincipen	GRI, s. 4
G4-15 Externt utvecklade initiativ som organisationen följer	Ingen
G4-16 Sammanslutningar som organisationen är medlem i	GRI, s. 5
G4-17 Entiteter som ingår i redovisningen	GRI, s. 3
G4-18 Process för definition av innehållet i redovisningen	GRI, s. 3-4

GENERELLA STANDARDINDIKATORER	SIDA
G4-19 Identifierade väsentliga hållbarhetsaspekter	GRI, s. 4
G4-20 Interna avgränsningar för respektive hållbarhetsaspekt	GRI, s. 3-4
G4-21 Externa avgränsningar för respektive hållbarhetsaspekt	GRI, s. 3-4
G4-22 Effekter av förändringar i tidigare redovisad information	GRI, s. 2
G4-23 Väsentliga förändringar från föregående redovisning	GRI, s. 2
G4-24 Intressegrupper som organisationen har kontakt med	GRI, s. 3
G4-25 Princip för identifiering och urval av intressenter	GRI, s. 3
G4-26 Tillvägagångssätt vid kommunikation med intressenter	GRI, s. 3
G4-27 Viktiga frågor som har lyfts via kommunikation med intressenter och hur organisationen har hanterat dessa frågor	GRI, s. 3
G4-28 Redovisningsperiod	GRI, s. 2
G4-29 Publicering av senaste redovisningen	GRI, s. 2
G4-30 Redovisningscykel	GRI, s. 2
G4-31 Kontaktperson för frågor angående redovisningen	GRI, s. 5
G4-32 Redovisningsnivå och GRI-index	GRI, s. 2
G4-33 Extern granskning	GRI, s. 2
G4-34 Redogörelse för företagets bolagsstyrning	AR, s. 33-41
G4-56 Beskriv organisationens värderingar, uppförandekoder etc	AR, s. 26-27

GENERELLA STANDARDINDIKATORER		SIDA
DMA	Indirekt ekonomisk påverkan	AR, s. 28-29
G4-EC8	Betydande indirekt ekonomisk påverkan	AR, s. 28-29
DMA	Energi	AR, s. 28-29
G4-EN3	Energiförbrukning inom den egna organisationen	AR, s. 28 och GRI, s. 4
G4-EN5	Energiintensitet	AR, s. 28
DMA	Utsläpp	AR, s. 28-29 och GRI, s. 4
G4-EN15	Direkta växthusgasutsläpp	AR, s. 28 och GRI, s. 4
G4-EN16	Indirekta växthusgasutsläpp från energiförbrukning	AR, s. 28 och GRI, s. 4
G4-EN17	Övriga indirekta växthusgasutsläpp	AR, s. 28 och GRI, s. 4
G4-EN18	Växthusgasutsläppintensitet	AR, s. 28
DMA	Avfall	AR, s. 29 och GRI, s. 4
G4-EN23	Total avfallsvikt	GRI, s. 4
DMA	Produkter och service	AR, s. 28-29
G4-EN27	Åtgärder för att minska miljöpåverkan från produkter och tjänster	AR, s. 28-29
DMA	Kundernas integritet	AR, s. 30
G4-PR8	Formella klagomål gällande förlust av kunddata	AR, s. 30
DMA	Utbildning	AR, s. 26-27
G4-LA9	Utbildning för anställda	GRI, s. 3
G4-LA11	Utvecklingssamtal	GRI, s. 5
DMA	Anti-korruption	AR, s. 30-31
G4-SO4	Kommunikation av riktlinjer rörande anti-korruption	AR, s. 30-31
DMA	Leverantörsbedömning avseende mänskliga rättigheter	AR, s. 31 och GRI, s. 3

AVGRÄNSNINGAR

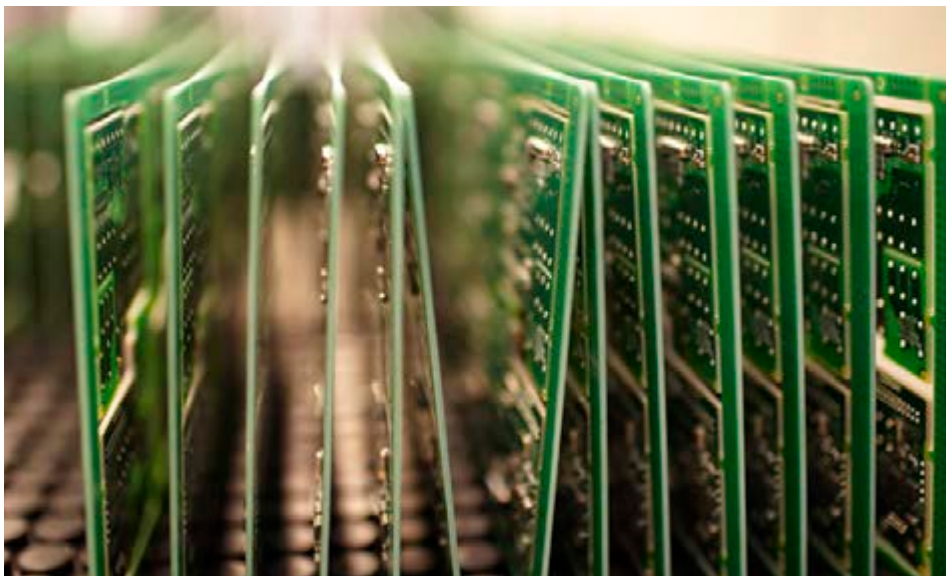
Alla identifierade väsentliga hållbarhetsaspekter påverkar vår verksamhet. Några av aspekterna har påverkan även utanför HMS organisatoriska gränser, såsom bedömning av leverantörer. I hållbarhetsredovisningen redovisas effekten av varje hållbarhetsaspekt, både inom och utanför företaget. Detta är första året HMS rapporterar i enlighet med GRI, våra system för att mäta alla indikatorer är därför inte helt utvecklade ännu. Vårt mål är att inkludera data för G4-LA9 och G4-HR10 inom de närmaste tre åren.

INTRESSENTDIALOG

Under 2016 genomförde HMS ett antal intervjuer och enkäter med intressenter. Syftet var att identifiera de hållbarhetsaspekter som våra kunder, medarbetare, investerare och ägare anser viktigast. Processen inleddes med en första prioritering av hållbarhetsaspekter av HMS koncernledningsgrupp. Dessa aspekter bekräftades sedan genom dialoger med intressenter. HMS genomförde under året en medarbetarundersökning och djupintervjuer med ägarrepresentanter. Vi har kontinuerlig kontakt med alla våra intressenter för att få in värdefulla synpunkter för HMS framtida utveckling.

NYCKELINTRESSENTER	FORUM FÖR DIALOG	VIKTIGA FRÅGOR
Ägare och investerare	Kontakter och möten.	Riskstyrning. Transparens.
Anställda	Fortlöpande dialog, enkäter och utvecklingssamtal.	Miljöpåverkan från produkter och tjänster. Kompetensutveckling. Transporter och energieffektivitet. Uppföljning av leverantörer avseende mänskliga rättigheter.
Kunder	Fortlöpande dialog och enkäter.	Uppfyllande av EU-miljölagar. Rapportering gällande konflikt-mineraler. Transparens.
Leverantörer	Fortlöpande dialog och inköpskrav. Besök på plats.	Tydliga krav.

Tabellen visar HMS nyckelintressenter och forum för dialog.

VÄSENTLIGHETSANALYS

Väsentlighetsanalysen är baserad på HMS strategi och dialog med intressenter. De identifierade hållbarhetsaspekterna är miljöpåverkan från produkter och tjänster, energiförbrukning, utsläpp, elektronik-avfall, anti-korruption, kundintegritet, indirekt ekonomisk påverkan, utbildning och bedömning av leverantör med avseende på mänskliga rättigheter.

HMS VÄSENTLIGA HÅLLBARHETSASPEKTER

Ekonomi	Ökad produktivitet och indirekta ekonomiska effekter från användningen av HMS produkter
Miljö	Energiförbrukning, utsläpp, elektroniskt avfall och minskad miljöpåverkan
Social	Utbildning av anställda, leverantörsbedömningar, anti-korruption och kundernas integritet

MILJÖ

HMS arbetar kontinuerligt med att minska vår interna påverkan och beaktar försiktighetsprincipen. En av våra väsentliga aspekter är elektroniskskrot. Tabellen nedan visar mängden elektroniskskrot som har återvunnits under åren 2015 och 2016. Mängden återvunnet skrot ökade med 17 procent.

Återvinning av elektroniskskrot	2016	2015
Elektroniskskrot (ton)	2,14	1,82

Under 2016, var energiförbrukningen från HMS tre affärsenheter 2 410 MWh och andelen förnyelsebar energi var 94 procent. Energiförbrukningen redovisas i MWh. För att omvandla energi från MWh till GJ används omvandlingsfaktorn 3.6. Utsläppen av växthusgaser från HMS tre affärsområden är uppdelade i tre olika "scope" (områden) enligt Greenhouse Gas Protocol. Direkta utsläpp i Scope 1 omfattar bränsle till fordon som används vid affärsresor. Den indirekta energiförbrukningen i Scope 2 kommer från el, värme och kyla. Scope 3 omfattar inkommande transporter av material till Sverige (som görs på företagets egna fraktkonton). Utsläppen har beräknats i CEMAsys verktyg för klimat och energiredovisning. CEMAsys koldioxidmodul är baserad på den internationella standarden GHG-Protokollet och omfattar en databas som täcker emissionsfaktorer från hela världen.

SCOPE	AKTIVITET
Scope 1	Bränsle till fordon som används vid resor i tjänst
Scope 2	El Värme Kyla
Scope 3	Transporter av material och produkter

Tabellen redovisar aktiviteter som ingår i beräkningen av HMS växthusgas utsläpp.

MEDLEMSKAP I ORGANISATIONER

HMS är medlem i flera organisationer för ett skapa förståelse och driva innovation och affärsutveckling. De medlemskap som definieras som strategiska listas här.

MEDLEMSKAP

- Association for High Technology Distribution
- CLPA - CC-Link Partner Association
- Control System Integrators Association
- ETG – EtherCAT Technology group
- ODVA (En anställd från HMS är ordförande)
- PI - Profibus International
- Rockwell Automation Global Encompass Partner
- Schneider Electric CAPP - Collaborative Automation Partner Program
- VDMA (Organisation med maskintillverkare och anläggningsbyggare)

SOCIAL

Tabellen visar det totala antalet anställda per anställningsavtal den 31/12.

TOTALT ANTAL ANSTÄLLDA	2016
Antal tillsvidareanställda	495
- Heltid	454
- Deltid	41
Antal tillfälligt anställda	8
Totalt antal anställda	503

Alla anställda har rätt att ansluta sig till fackliga föreningar. 44 procent av de anställda var anslutna till kollektivavtal vid 2016 års slut. Andelen anställda som haft utvecklingssamtal under 2016 var 96 procent.

Andel anställda som haft utvecklingssamtal	2016
Andel av samtliga anställda	96%

KONTAKT

För mer information om hållbarhetsredovisningen och vårt hållbarhetsarbete hänvisar vi till Katarina Lekander, Kvalitets- och Hållbarhetschef på HMS, kal@hms.se.

Hms

